

MUNCA NOASTRĂ
ȘI SĂRBĂTOAREA
NOASTRĂ NAȚIONALĂ

TRĂIASCĂ

LIBERTATEA,

TRĂIASCĂ ROMÂNIA!

JUSTIFICAREA TRICOLORULUI

Dă-mi, țară, semnul tău să mă-nfășor
Ca-ntr-o armură binefăcătoare
Să-mi flutur steagul inimii în zare
Roșul drapel și steagul tricolor.

Ne cere dreptu-acestui vechi popor
De-a fi de comunism cu toți în stare
Noi nu venim cu vorbe-nșelătoare
Sint lupte vechi, sub steagul tricolor.

Acest pământ nu a căzut dator
Și n-o cădea cit mai avem suflare,
O margine de astru tot tresare
Sub cei care pe românește vor.

De ne-a fost traiul greu sau mai ușor
Am scos pentru prieteni griu și sare.
De bun străin și strimbă așezare
N-a fost și nu-i neamul doritor.

Dă-mi, țară, semnul tău să mă-nfășor
Ca-ntr-o armură binefăcătoare
Și dus cu steagul inimii în zare
La orele de augsut să cobor
S-arăt spre luare-aminte tuturor
Că n-avem tricolor din intimplare.

ADRIAN FRĂȚILĂ ■

PRIN MUNCĂ, SPRE FERICIRE

Nu este nici o indoială, șansa tuturor patriilor a fost eroismul. A fost și rămâne eroismul. Iar eroismul nu este decît o cantitate mai mare de muncă într-o unitate de timp în care îndeobște incapa mai puțină muncă. Eroismul este munca la superlativ. Șansa tuturor patriilor este munca. Muncă e îngrijirea pămîntului, muncă e progresul industriilor, muncă e zborul aviatorilor, muncă e cinstea dascălilor, muncă e dăruirea pentru cauza cea mare a tuturor activiștilor, muncă e inspirația curată și expresivă a poezilor, muncă e, cum spunea poetul, cîntecul privighetorii și, tot poetul spunea, roua este sudoarea acestei privighetori care a ostenit toată noaptea cîntînd. Munca este pîinea din toate brutăriile țării în dimineața cînd mamele merg să o ia pentru copiii lor și pentru familiile lor. Nu categoriile muncii sînt pînă la urmă de discutat ci dăruirea cu care muncește fiecare categorie de oameni. Aceasta este problema de bază: să ne facem cu toți datoria la locurile de muncă. Sint rezerve extraordinare în fiecare braț și în fiecare creier. Se poate trăi cu viteză minimă, se poate trăi cu viteză maximă. (Sigur se poate și altfel, se poate trăi cu viteză minimă și se poate vorbi cu viteză maximă.) Nu există munci superioare și munci inferioare, există de fapt muncă făcută bine și muncă mințită. Cum este și firesc, în societatea noastră dezvoltarea cere muncă. Mie mi se pare că a nu munci nu mai este o chestiune profesională ci una care ține de domeniul moral. Cîtă vreme, din punctul de vedere al necesității dezvoltării, România se află în stare de necesitate morală orice abdicare de la muncă este asimilabilă cu o trădare, orice om sănătos trebuind să rămînă, în linia aptitudinilor și posibilităților sale, la dispoziția patriei. Nicăieri omul nu a dus-o mai bine, muncind mai prost. Sigur nu totdeauna muncind mai bine o duci mai bine. Sint triste dar existente cazurile în care omul a muncit dar nu s-a ales nimic din munca lui. Vorbim aci însă despre necesitatea muncii tuturor într-o patrie a tuturor cetățenilor ei. Ziceam că sint energii în rezervă în mințile și brațele noastre. De acest lucru ne-am putut convinge mai cu seamă în momentele de înfruntare cu natura, cînd aparen-

tele energii adormite ale unui oraș, de exemplu, au izbucnit cu un entuziasm aproape furios, oamenii devenind rapid și exemplar ostașii sfintei cauze a salvării. Dar trebuie, oare, să ajungem față în față cu catastrofele pentru a da tot ceea ce putem da colectivității, cetății, țării?

Se mai naște o problemă: cînd trebuie să înceapă omul să învețe să muncească? Dacă vom absolvi în continuare școala dogmei din amintire, vom afla că trebuie să începem să învățăm munca după 25 de ani, că pînă atunci învățăm. Învățăm ce? Nu învățăm nimic dacă nu învățăm să muncim. Serii întregi de absolvenți de liceu puteau rămîne blocate într-o clasă, în trecutul nu prea îndepărtat, pentru că rareori unul dintre elevi știa să desfacă o clanță de ușă. Acest proces de îmburghezire a copilului nu a fost intimplător. El reflectă o anumită concepție mai a-dîncă și mai gravă conform căreia noi ne cam aflam cu chirie în țara noastră și deci ne comportam ca niște chiriași, daunele urmînd să le plătească proprietarii. De fapt, noi eram proprietarii și, ori nu ne învățasem cu ideea, ori nu ne lăsau unii teoreticieni și filozofi gijiți să credem în energiile noastre creatoare și în drepturile noastre. Munca trebuie deprinsă de copil încă de cînd înțelege primele lucruri ale lumii. Pe undeva printre primele cuvinte ale vocabularului inocenței trebuie să se afle lingă mamă, lingă patrie, lingă dragoste, cuvîntul muncă. Mi se pare falsă și periculoasă ideea că un copil trebuie să-și trăiască — așa zicînd — liber de muncă toată copilăria, că are el destul timp cînd se face mare. Adevărul este că ferit de muncă pînă la 20 de ani copilul va privi munca după 20 de ani ca pe o pedeapsă corecțională a maturității, ca pe un blestem pe care i l-au lăsat părinții și trebuie să-l ispășească. Învățînd munca zi de zi, încă de cînd este mic, sufletul tînr nu va mai avea nici un șoc atunci cînd se va afla în fața responsabilității muncii sale de om de sine stătător. Munca rămîne singura soluție împotriva spiritului de îmburghezire ce poate cuprinde pe un om tînr care nu are cum să-și plătească datoria față de societate. Am să mă explic:

(Continuare în pag. 10)

ADRIAN PĂUNESCU ■

Nadia Comăneci, Bela Karoly și Teodora Ungureanu la Cînaclul Flacăra al tînetului revoluționar.

flacăra la dispoziția dumneavoastră

Vă scriu în numele mai multor locuitori ai satului Unimăt, comuna Acțiș, județul Satu-Mare. La noi în sat există un magazin de desfacere a mărfurilor existente în comerț cit și a produselor alimentare. De la 1 mai însă — dată la care fostul gestionar Simion Ardelean a ieșit la pensie — acest magazin este închis. Sintem nevoiți să ne deplasăm prin alte localități pentru a cumpăra cele ce ne sînt strict necesare, și asta tocmai acum, în timpul campaniei agricole. Putem cumpăra tutun și țigări, de la o bodăgă, considerăm însă că nu la aceste două produse se reduc necesitățile noastre. (Ioan Petran)

N.R. — Bine că măcar găsiți și țigări și tutun. Dacă se găseau numai țigări?

Primim din partea Consiliului popular al municipiului București — Intreprinderea de instalații montaj și izolații :

„Referitor la articolul apărut în revista FLACĂRA nr. 28 sub titlul „Operația a reușit, pacientul e mort”, privind blocul nr. 1 din Bulevardul Ion Șulea 66 (prin care se semnalau deficiențe de construcție — N.R.), vă comunicăm următoarele: organele noastre C.T.C. au verificat deficiențele semnalate în articol și au constatat temeinicia lor. S-au luat imediat măsuri de remediere a acestor defecțiuni, drept pentru care sintem în posesia adevăratei eliberate de președintele asociației pe care o anexăm în copie. Cu această ocazie vă mulțumim pentru sprijinul acordat prin acest articol și vă asigurăm că vom da mai multă atenție lucrărilor pe care le executăm.”

N.R. — Mulțumind și noi instituției în cauză pentru răspunsul primit, amintim că actul pomenit mai sus — respectiv copia în cauză — promis, nu ne-a parvenit în plic.

Spre satisfacția — sintem siguri — a locuitorilor din județul Hunedoara, cit și a celor din alte părți ale țării, Consiliul popular al județului a hotărât ca, pînă în anul 1978, să amenajeze trei sate turistice în localitățile SARMISEGETUSA, GEOAGIU-BAI și VADUL DOBREI. În acest fel se vor pune în valoare minunatele elemente ale artei noastre populare din aceste zone, tradițiile locale, spre satisfacția deplină a numeroșilor turiști din țară și din străinătate. (Nicu Sbucnea, Hațeg)

Vă trimite un instantaneu din frumoasa stațiune Sănic Moldova, adăugînd că — în urma petrecerii concediului meu aici am fost plăcut surprins nu numai de împrejurările cu totul impresionabile ale localității, dar și

de buna deservire a celor sosiți la odihnă, de înaltul grad de civilizație și confort, de interes civic, pe care le înlăstăie fiecare pas. (Nicolae Tokacek, București)

Mă numesc Cristea Constantin și sint student în anul III al Facultății de mecanică din Galați. Ceea ce m-a determinat să vă scriu a fost următorul fapt: între 1 și 8 august am fost cazat la motelul „Agapia”, județul Neamț, avînd un bilet la odihnă luat prin O.J.T. Avînd nevoie de un film foto, l-am cumpărat de la raionul „electrice” al complexului de deservire situat la parterul motelului. Timp de o săptămînă întregă am căutat să cuprînd în cele 36 de pozitii ale filmului cele mai plăcute amintiri, cele mai frumoase împrejurimi ale așezării. Iată însă că odată întors în Galați, aflu de la unitatea foto de pe strada N. Bălcescu că filmul meu era... gata dezvoltat, mai exact tovarășul de la Agapia care-mi vinduse filmul îmi dăduse unul deja folosit. Din cîte am auzit tot aici, la cooperativă, se pare că nu sint singurul din Galați care s-a păcălit în acest fel. Filmul în cauză, pe care vi-l anexez la scrisoare, cuprinde una și aceeași poziție repetată de „n” ori — oare posesorul inițial al filmului a făcut un e-kercițiu? Iar dacă da, atunci pe banii cui?

Din partea Regionalei de Căi Ferate București :

„Ca urmare articolului „Dosarele alcoolului... etc.” publicat în revista FLACĂRA nr. 26 a.c., vă facem cunoscut următoarele: pedagogul Puiu Alexandru se face vinovat că nu a asigurat supravegherea elevilor din cîmin, nu s-a sesizat de faptul că portarul Gheorghe Enache a deschis poarta din dreptul cîminului pe care era interzisă circulația elevilor, și pentru faptul că în momentul cînd elevul Ionel Susciuc a fost lovit de cel doi elevi, nu era prezent în cîmin și nici nu a informat imediat conducerea liceului despre acest caz. De asemenea, inginerul Nicolae Pietraru, profesor, care era ofițer de serviciu pe liceu între orele 14.00 și 20.00 în ziua respectivă nu și-a exercitat sarcinile de control în liceu și cîmin conform indicațiilor date, rezultînd că în tim-

pul incidentului nu era prezent în școală. Ca urmare, pe baza propunerilor Serviciului personal învățămînt, Conducerea Regionalei C.F. București a aprobat sancționarea disciplinară cu desfacerea contractului de muncă a paznicilor Enache Gheorghe, Constantin Stanciu și a pedagogului Puiu Alexandru, iar inginerul Nicolae Pietraru a fost sancționat cu avertisment”

Intr-un timp, la noi în municipiu se înrădăcinoase un obicei, acela de a deschide diferite expoziții — pictură, desene etc. — în holul cinematografului „Republica”. Se pare că această inițiativă se va extinde, posibilități de expunere oferind și cinematografele „Popolar” sau „Argeșul”, din păcate astfel de expoziții au dispărut cu totul. După părerea mea, cred că deschiderea unor astfel de expoziții în holurile cinematografelor este mai eficientă decît în cele ale hotelurilor, așa cum se încercă astăzi, unde accesul marelui public este, evident, mai restrîns. (Lucian Cristea, Constanța)

Încă din anul trecut revista FLACĂRA a inserat în paginile sale o dorință a cetățenilor din cartierele „Chitila C.F.R.” și „Traian”, ținînd de comuna suburbană Chitila a municipiului București: aceea de a avea și ei o piață aprovizionată cu legume, zarzavaturi și alte produse agroalimentare, ca și un centru de distribuire a laptelui. La sesizarea respectivă, Comitetul executiv al Consiliului popular al comunei Chitila a luat inițiativa construirii unui aprozar, care a fost făcut prin contribuția cetățenilor și prin activitatea susținută a deputaților; lumina era mulțumită, se găseau de toate: legume, păsării vii etc. Din păcate, de citva timp unitatea respectivă s-a închis însă, la fel cum s-a procedat și cu chișcul pentru lapte. Oare pentru fiecare înființare a unor astfel de unități e nevoie de repetarea unor sesizări? (Ioan Finică, București)

Anunț pe această cale onor C.P.L. secția II chibrituri Brăila, str. Fabricilor nr. 10, că bonul C.T.C. 2 din ziua de 22 iulie 1976 a fost găsit de subsemnatul într-o cutie de chibrituri pe care am cumpărat-o zilele trecute de la debitul din micro IX Tirgoviste. Preferam să găsesc în cutie și... chibriturile respective. Acestea lipseau însă cu desăvîrșire. (Grigore Diclescu, Tirgoviste)

N.R. — Prea multe pretenții din partea dv.

Din partea I.L.P.P. „PECO” — Timișoara : „La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către cititorul Virgil Diaconescu din orașul Bocșa, județul Caraș-Severin, care sesizează anumite neajunsuri privind aprovizionarea cu butelii cu gaze lichefiate a orașului, apărută în numărul 28 al revistei, vă comunicăm: cele sesizate corespund realității, în sensul că în orașul Bocșa s-a creat o rămăneră în urmă cu onorarea comenzilor de butelii din cauza lipsei mijloacelor de transport, mașini defecte etc. S-au luat măsuri de suplimentare a numărului de butelii, astfel că în prezent comenzile cetățenilor sint onorate la zi”.

Revin la inițiativa revistei FLACĂRA de a publica fotografiile unor firme sau texte publicitare mai mult sau mai puțin... comice, trimițîndu-vă această „firmă” aflată pe frontispiciul unei pivnițe situate în bulevardul G. Coșbuc, mai marii întreprinderii

— respectiv M.A.I.A.S.A., Centrala viei și vinului, Intreprinderea de vinuri și șampanie București — neluînd nici un fel de măsură. (Sandru Ostap, București)

Astăzi sint pensionar. Contrar zicalei nu mă bucur de o „bătrînețe liniștită”. Motivul: umblu încă pe drumuri pentru a-mi primi niște drepturi ce mi se cuveneau pe vremea cînd lucram. În mai 1974 am fost transferat în interesul serviciului de la Cooperativa economică zonală de consum Tg. Jiu la Cooperativa Constructorul din aceeași localitate. Conform legilor în vigoare, la retribuția de încadrare trebuia să mi se adauge și sporul de vechime. Totuși, pînă la pensionare — februarie 1976 — nu am primit acest drept. M-am adresat în repetate rînduri la vremea respectivă, conducerea cooperativei. Fără nici un rezultat. Am fost îndrumat să acționez prin comisia de judecată. Ceea ce am și făcut, în martie 1976. Rezultatul: comisia îmi dă cîștig de cauză. Sint sfîșuit să aștept acasă, liniștit, timp de o săptămînă. Termen în care hotărîrea în speță, redactată în formă definitivă, îmi va fi trimisă prin poștă. Au trecut aproape cinci luni de atunci și eu încă aștept. (Adrian N. Novac, Tg. Jiu)

Subsemnatul Voicu F. Constantin, arbitru de fotbal în cadrul Colegiului județean de arbitri Ilfov, aduc la cunoștință următoarele: Sint arbitru de fotbal, promoția 1963-64,

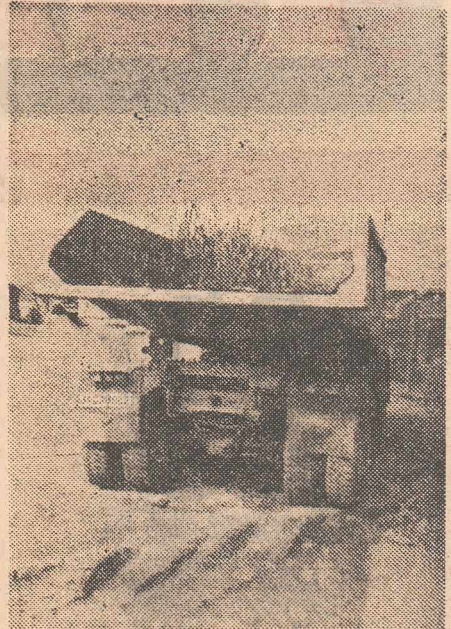
deci de 13 ani, perioadă de timp în care, din martie pînă în decembrie, indiferent de timp, adică pe ploaie, vînt, soare, frig sau îngheț am fost prezent la toate jocurile la care am fost delegat, căuțînd în același timp să-mi îndeplinesc în cele mai bune condițiuni misiunea încredințată, nesuferînd deci nici un fel de sancțiune pînă în prezent. Din 1973, odată cu intrarea mea în lotul divizionar C, am fost delegat duminică de duminică la jocurile celei de-a treia divizii, avînd observatori competenți, ca tovarășii Mitran, Constantinescu-Grecu, D. Ionescu, Bogolea și alții, care au apreciat după criteriul valorii practice, arătată pe teren, competența fiecărui arbitru în parte. După turul campionatului 1973-74, notele obținute îmi dădeau speranțe pentru viitor, fiind și un arbitru tînăr, deci de perspectivă (aveam 35 de ani). La 31 III 1974 am fost la linie în meciul Sirena — Laromet, în urma cărui lucru doi observatori (Al. Tenescu și N. Crețu) m-au notat cu nota 9. Aici am început așa-zisa „ascensiune” a mea, avînd de-acum mai mult jocuri la centru în divizia C, notate cu note bune și foarte bune, și chiar la linie pentru divizia B, unde de asemenea apreciez că m-am comportat bine. La unul din jocurile din divizia C, Dinamo Focșani — Petrolul Teleajen, am fost anunțat că tovarășul observator la acel joc are o delegație din partea F.R.F., semnată de tov. I. Alexandrescu, prin care se arată că, Colegiul central de arbitri mă considera că fac parte din „lotul lărgit de perspectivă”. Dar, propabil că notele și aprecierile bune obținute pînă atunci au început să-i deranjeze pe unii tovarășii din conducerea colegiului de atunci, care aveau alte preferințe pentru promovare în arbitraj. Cîteva lucruri m-au umit cu deosebire — între care dispariția unor rapoarte de observare (cele cu notații bune, între care și cel de la Focșani !), ca și dispariția mea de pe „tabelul de perspectivă”. Am fost nevoit să umblu mult pentru a scoate adevărul la iveală, obținînd o copie după raportul de observare trimis la F.R.F. din partea Colegiului județean de arbitri Vrancea și după delegația trimisă de F.R.F. La ședința din 10 septembrie 1975, tovarășii Petre Tătar și I. Cristea l-au dezinformat pe tovarășul Ion Alexandrescu, secretar al F.R.F., care primise însărcinarea din partea tov. general S. Stăicu să elucideze această nedreptate, spunînd că n-am figurat niciodată în lotul de perspectivă și nu s-a trimis nici o notă pentru o observație specială în cazul unui arbitraj de-al meu. Văzînd însă actele doveditoare pe care le posedam, n-am izbutit să mai spun decît că ar fi fost... o greșală! Au urmat numai jocuri „tari” pentru mine, numai partide cu miză mare, probabil în speranța că voi da peste cap vreunul. Am scăpat totuși cu bine, nedînd satisfacție celor care ar fi dorit să mă mazilească. La începutul anului 1976, iar s-a schimbat colectivul de conducere al Colegiului central, revenînd în fruntea sa tovarășul Andrei Rădulescu. Din nefericire pentru mine, secretar al colegiului a rămas același P. Tătar, care se pare că are criterii personale de promovare a arbitrilor de fotbal. Cu asemenea criterii P. Tătar l-a promovat cu adevărat fulgerător pe un arbitru care abia în iunie 1972 obținuse categoria I de arbitraj. Numele acestui arbitru este Vasile Tătar, frate cu secretarul Colegiului central, și delegarea sa a ajuns pînă la divizia A în acest an (la linie). Pe cînd în lotul F.I.F.A., numai după 5 ani de arbitraj în divizie ? ! ? La fel se petrece și cu acei arbitri așa-zisi „ajutători”, cei care pot fi văzuți aproape zi de zi la sedjii din str. Vasile Conta, avînd acces la documentele de delegări, care se fac cu citeva săptămîni înainte de jocuri, completînd foi de arbitraj sau chitanțe de baremuri pentru toate eșaloanele fotbalului nostru. Această muncă voluntară a fost destul de fructuoasă, deoarece toți aceștia au fost nevoiți să suporte destul de repede „șocul promovării” în categoriile superioare. De ce nu se apelează în acest sens la serviciile unor arbitri cu renume, acum ieșiți din arbitraj, cum ar fi V. Dumitrescu, I. Pișcarac, V. Pădureanu, Gh. Limona și alții, care nu mai au tîngință astăzi cu activitatea practică de arbitraj? Sint cîteva aspecte pe care am dorit să vi le semnalez, în dorința ca opinia publică să cunoască aceste carențe, poate mărunte, care mai există în arbitrajul românesc, nemulțumiri aproape generale în rîndul arbitrilor de fotbal.

Sintem un grup de locuitori ai comunei Nicșeni din județul Botoșani, comună situată la aproximativ 18 kilometri de municipiul Botoșani. Mulți dintre noi posedăm butelii cu gaz lichefiat. Datorită unor împrejurări al căror înțeles nu reușim să-l înțelegem, la ora actuală schimbul acestor butelii se face de către anumite persoane care percep o taxă variînd între 30 și 50 lei de bucată. Am dori ca prin aceste rînduri să atragem atenția organelor în drept să ne ajute în rezolvarea acestei probleme, de pildă prin înființarea unei curse de două ori pe lună care să ne schimbe buteliile, în acest caz noi angajîndu-ne să suportăm și cheltuielile de transport. (În numele grupului semnează Dorin Damian)

Locuitorii orașului Adjud din județul Vrancea care domiciliază pe strada A.I. Cuza între numerele 258-280 sint asaltați zilnic, acum, în perioada sezonului cald, de roiri întregi de muște cărora, mărturisim, nu le mai putem face față cu mijloacele de care dispunem. Sursa acestei poluări — căci este o veritabilă, și mai ales extrem de periculoasă poluare aceasta, și ne referim mai ales la copiii noștri — o reprezintă îngrășătoria de animale amplasată aici, în apropierea gospodăriilor noastre, bălegarul ce se depozitează acolo. Cele mai elementare reguli ale igienei se opun unei astfel de amplasări, trăim în permanentă teamă de a ne îmbolnăvi, oare nu se poate muta această îngrășătoria în afara orașului? (Scrisoarea este semnată de Eugenia Balaci, împreună cu 10 persoane)

Autobusculanta din fotografia pe care v-o trimit alăturat este un „Roman” de 17 tone, cu numărul de circulație 31-Gj-3662, proprietatea S.U.T. Roșia Jiu, din cadrul Intreprinderii de construcții cariere și mine „Oltentia” — I.C.C.M. din aceeași localitate, ju-

dețul Gorj. Mașina a fost avariata anul trecut, după un rulaj de mai puțin de o mie de kilometri. După cum vedeți, de atunci a

crescut papura în ea, a ajuns la doi metri — mă întreb la cîte metri înălțime se ridică neglijența celor datori să împiedice degradarea utilajului? (Mihai Nuieleanu, Roșia Jiu, județul Gorj)

Din partea Ministerului Educației și Învățămîntului :

„Urmare scrisorii cititorului revistei FLACĂRA, profesorul Liviu Butu din Focșani (prin care acesta sesizează unele abateri de la conduită, de la etică, ale conducerei Școlii de muzică și arte plastice din localitate — N.R.), vă comunicăm următoarele: activitatea tovarășului Nicolae Jurju, fostul director al Școlii de muzică și arte plastice Focșani, a fost analizată de organele locale de partid și de stat, iar pentru lipsurile constatate a fost sancționat pe linie de partid și destituit din funcția de director. În legătură cu încadrarea școlii cu profesori ne calificati, vă informăm că aceasta s-a făcut din lipsă de cadre. În perioadele de transferări-numiri, și la repartizarea absolvenților, catedrele au fost publicate vacante. Celelalte aspecte sesizate de tovarășul Butu vor fi cercetate după începerea anului școlar și se vor lua măsurile corespunzătoare”.

Mă numesc Constantin Rada și sint din satul Bulbuceni, comuna Căpreni, județul Dolj. Vreau să vă aduc la cunoștință două probleme de la noi care își așteaptă rezolvarea cam de multă vreme. Prima este cea a drumului Bulbuceni — Gilord Gară, cea parcursă zilnic de două autobuze transportînd muncitorii; două poduri stricate de pe acest drum fac ca în zilele cînd plouă muncitorii să transporte autobuzele, și nu invers, cum ar fi și firesc.

Sint clujean și nu am cunoștințe sau rude în Mitocu Dragomirnei, județul Suceava, și Bodești, Neamț, locuri prin care am trecut zilele acestea într-o călătorie de vacanță ce a făcut înconjurul Bucovinei. Vă scriu însă pentru a transmite oamienilor din așezările menționate mai sus un gînd de suflet și mulțumiri pentru acel fabulos tărîm de flori cu care-și întîmpină oaspeții pe stradă, în curte, în casă, în împrejurimi. În peste 20 de ani de drumetie prin țară parcă niciunde nu am întîlnit o asemenea bogăție florală. E mai mult decît o încetare să poți vedea, generalizată la ansamblul obștei, o astfel de pasiune. Dincolo de spectaculoasa realizare, cred că fiecare localitate a noastră trebuie să rivnească la faima unei mari grădini cu flori. Voi trece în fiecare vacanță, vara, prin cele două locuri pomenite: Mitocu Dragomirnei și Bodești. (Hadrian Tămaș, Cluj-Napoca)

Poșta redacției

Mihai Tacu — Orașul Gh. Gheorghiu-Dej. Reproșurile adresate redacției sint neîntemeiate: dacă poezia pe care ați dedicat-o nepoțelului dumneavoastră ar fi întrunit cît de cît calitățile necesare, ea ar fi fost publicată, sau, în cel mai rău caz, ați fi primit un răspuns personal din partea secției culturale a revistei. Intrucît nici acest lucru nu s-a întîmplat... **Jana Milanovici** — comuna Plătărești, județul Ilfov. Neîndin membră a cooperativei agricole de producție, nu vi se poate întocmi dosar de pensionare. **Rodica Vasiliu** — Buhuși, județul Bacău. Am apreciat lucrările elevilor de la Școala generală nr. 2, ne pare rău, însă, condițiile grafice în care apare în prezent revista nu permit reproducerea imaginilor celor **Nicolae Pintilie** — Călimănești, județul Vitea. Răspunsul este cel pe care probabil îl bănușiți: reveniți cu amănunte asupra celor petrecute, pentru a vedea cum vă putem fi de folos. **Ion Pantelimon** — Constanța. Doctoriței Tina Covaliu îi puteți scrie pe adresa: Spitalul clinic P.T.T., str. Măndinești nr. 2, București. **Damian Bragadireanu** — satul Dobreni, comuna Vărăști, județul Ilfov. În conformitate cu prevederile art. 3 din instrucțiunile de aplicare a Statutului Casei de pensii și asigurări sociale, pot beneficia de pensie de bătrînețe de la C.A.P., la împlinirea vîrstei de 65 ani bărbații, și 60 ani femeile, numai cooperatorii care au realizat volumul de muncă stabilit de către adunarea generală în cel puțin cinci ani.

H. P.

FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis, și nu uitați să vă iscăliți.

PENTRU SECURITATE ȘI ASIGURAREA UNEI PĂCI TRAINICE PE PLANETA NOASTRĂ

S-a mai spus și este de necontestat faptul că etapa cea mai fertilă din istoria contemporană a României o reprezintă ultimul deceniu, perioadă în care destinele partidului, ale poporului nostru, de peste 20 de milioane, sint conduse cu înaltă înțelepciune, cu fermitate revoluționară de cel mai iubit, mai respectat

fiu pe care l-au dat părinții acestui minunat popor românesc: secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Omul a cărui muncă neobosită, a cărui pricepere și omenie au fost de la început închinată acestui scop. Și este firesc ca toate atributele unei per-

sonalități să poată fi ogindite de realitățile spațiului și timpului în care conduce destinele unei națiuni. Exemplul vieții președintelui Nicolae Ceaușescu în tot ceea ce o compune este înalt. Pilda celui din frunte seamănă cu siguranța dar și cu lumina pe care le iradiază un promontoriu și de care toți cei care navi-

găm prin existență dorim să ne apropiem, cu toate eforturile pe care le implică acest suș. Fericit poporul care știe să aleagă și să așeze în fruntea sa pe cel mai vrednic, mai priceput dintre fii, pe cel care înțelege că în totalitate viața sa merită să fie închinată poporului pe care în tot locul îl reprezintă. Atunci, timpul bogat al țării va semăna cu viața bogată în fapte a conducătorului ei.

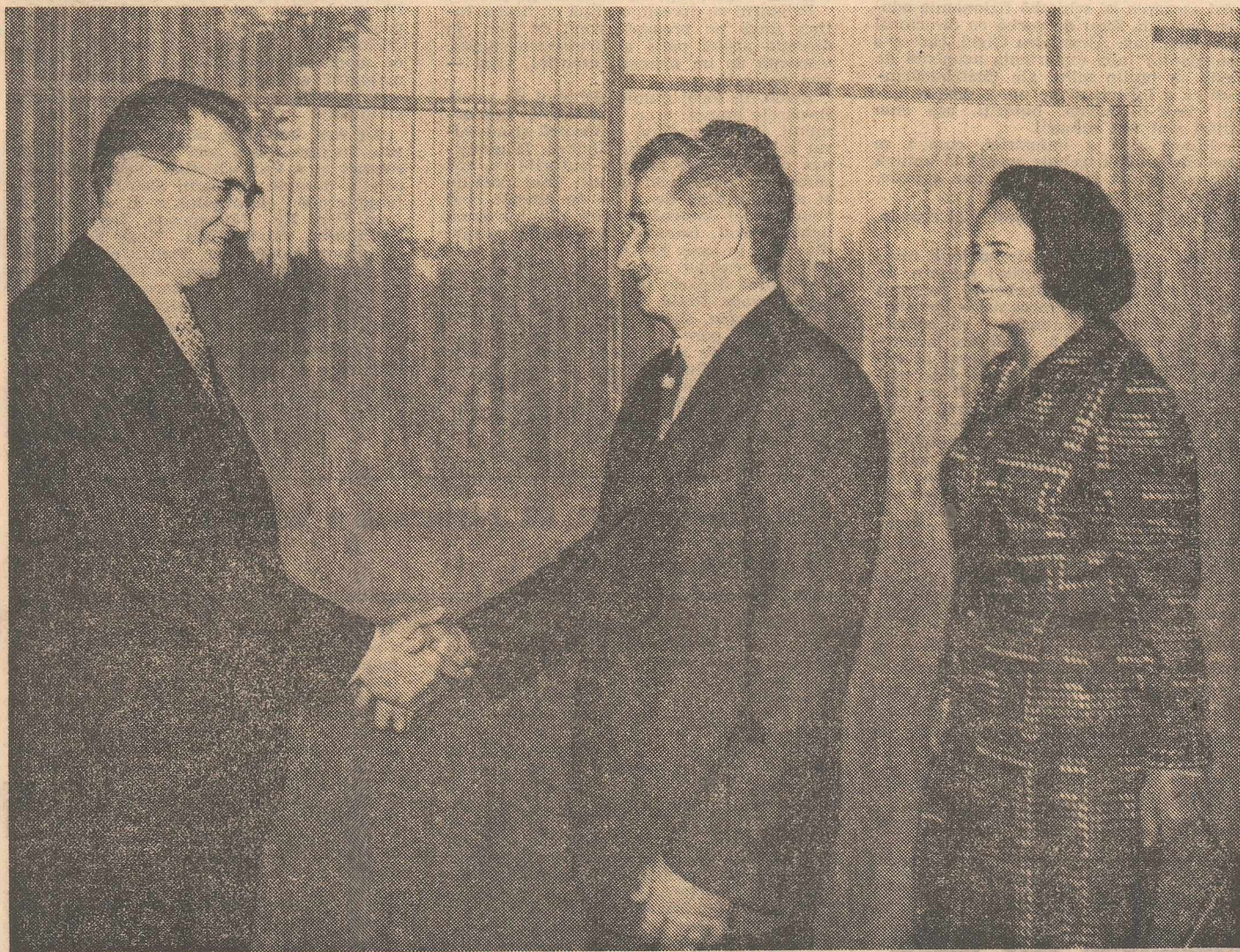
În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea, în cuvîntul său, rostit sîmbătă, 14 august, cu ocazia împlinirii de către tovarășul Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, a vârstei de 60 de ani: „Desigur, e de la sine înțeles că este important să reușești să trăiești atîția ani și să mergi mai departe, dar mai important este să poți spune ce ai făcut în 60 de ani și cum ți-ai trăit viața. Atunci cînd poți spune că în acești ani ai servit într-o anumită măsură interesele partidului, ale patriei, ale întregului popor, această sărbătorire poate să capete alte semnificații”. Semnificațiile unei astfel de vieți sint de esență eroică, pătrunse de un profund umanism.

Dealtfel, umanismul, și în special umanismul socialist, este unul dintre atribuțiile esențiale ale politicii noastre interne și externe. Dorința noastră este ca să nu mai existe țări sărace și nici oameni săraci în lume. În acest sens, în mesajul său adresat Conferinței la nivel înalt a țărilor nealiniat de la Colombo, la care România a fost invitată prin consens de Conferință să participe la toate activitățile țărilor nealiniat, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „O problemă de însemnătate vitală a lumii contemporane o constituie lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace — urmare a îndelungatei exploatare imperialiste, colonialiste — și crearea unei noi ordini economice internaționale. Aceasta reprezintă astăzi condiția sine qua non a realizării unei adevărate securități și instaurării unei păci trainice pe planeta noastră... țara noastră a militat și militază neobosit pentru instaurarea unor relații noi, de egalitate deplină între state, care să permită accesul țărilor în curs de dezvoltare la cuceririle științei și tehnicii moderne, la binefacerile civilizației contemporane, care să creeze condiții pentru progresul tuturor statelor și în special al țărilor rămase în urmă”.

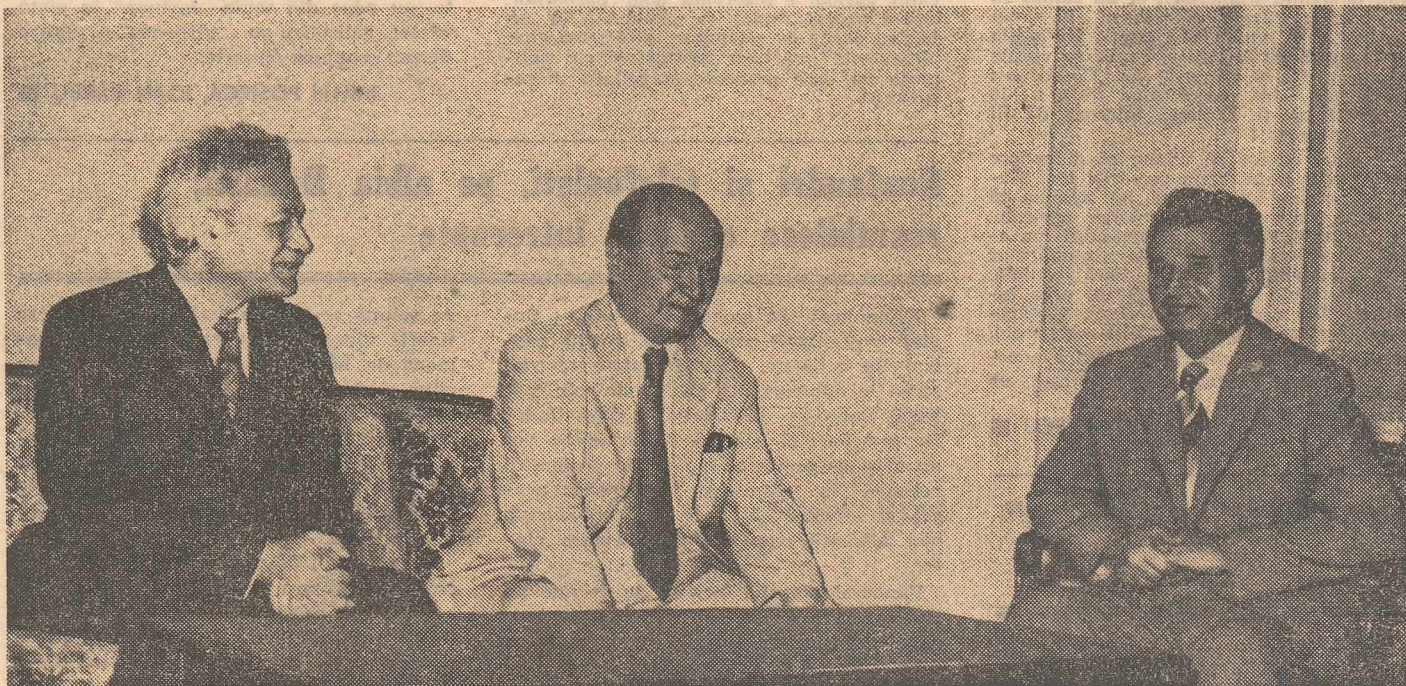
Sub acest semn, al bunelor relații, al aprofundării conlucrării pașnice dintre țările, dintre popoarele lumii, s-a desfășurat și întîlnirea de marți, 17 august, dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și Ilias Iliou, președintele Uniunii Democratice de Stînga — E.D.A. — din Grecia, și Manolis Glezos, membru al Comitetului Politic și al Comitetului Executiv ale conducerii E.D.A., care se află în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

Este doar o scurtă imagine a activității politice, din aceste cîteva zile, a primului bărbat al țării. Urmîndu-i forța exemplului personal, în faptele noastre, vom trăi cu plenitudine sentimentul că sintem și noi realizatorii acestei înțelepte politici de propășire a patriei. Atunci, precum poetul, vom putea spune împăcați: „Fericită e patria care se înalță pre Sine, prin strigătul brațelor!”

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Conducerea partidului și statului a sărbătorit sîmbătă, într-un cadru festiv, pe tovarășul Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani.

Aspect din timpul convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și Ilias Iliou, președintele Uniunii Democratice de Stînga — E.D.A. —, și Manolis Glezos, membru al Comitetului Politic și al Comitetului Executiv ale conducerii E.D.A. din Grecia.

„ȚARA SÎNTEM TOȚI“

Fapte de muncă, de luptă, de viață, de umanism, de civilizație, obișnuite și neobișnuite, din campania lunii august 1976. Fapte transcrise de reporteri aflați în epicentru evenimentelor, pretutindeni în țară, la ore fierbinți, la altitudini geografice și spirituale tulburătoare. Întotdeauna luna august a fost o lună de vîrf, lună de pisc a eforturilor noastre simultane în îndeplinirea sarcinilor de muncă, de viață, lună de bilanț, lună de referință biografică, lună în care competiția pentru valoare și pentru calitate declanșează ambiții și descătușează energii noi. Pretutindeni oamenii acestei țări muncesc, schimbă destinul unor locuri, al unor întâmplări, al unor elemente de civilizație. De pretutindeni ne vin informații despre noi recorduri ale orei pe fluxurile tehnologice, despre noi performanțe ale gândirii și acțiunii în marea emulație a întrecerii socialiste, la care toți oamenii conștienți și de bună-credință, toți comuniștii răspund: Prezent! Sintem aici, cu toți, la datorie!

MUNCA NOASTRĂ
ȘI SĂRBĂTOAREA
NOASTRĂ NAȚIONALĂ

O mină veche pentru oamenii de la Șotinga și o „ștafetă nevăzută“

Pe prisma de pămînt, calm boltită, unde straturile geologice au o rezonanță atât de intimă auzului nostru dinspre istorie — Sarmațian, Dacian sau Prontian — desfășurată între albiile străjuite de livezi ale Ialomitei și Dimboviței și căușul de văi adîncite larg între dealuri, Exploatarea minieră de la Șotinga-Dimbovița trăiește a

Toți sint mecanizatori iar fabrica noastră, condusă după toate legile rentabilității, este cîmpul

La această oră, comuna Ștefănești-Vilcea are 20 de noi meseriași. Sint mecanizatorii. Cu salopetele lor adesea pline de ulei și motorină, prezenți întotdeauna acolo unde se deschide recolta, bătuți de ploile primăverilor sau ale toamnelor și arși de soarele lui cuprător, această nouă categorie de țărani s-a așezat la loc de cinste, prin muncă, în viața satului lor. „Cei 20“ ară, seamănă, discută, împărtășesc îngrășăminte chimice și ierbicide, prășesc, recoltează, transportă recolta la hambare. Griul a devenit prin mecanizarea integrală, o cultură a lor. Așa cum a fost griul acestei veri, cel mai curat griu pe care l-au avut vreodată, cum spun ei, și cu care „au bătut“ toți anii. De curind au primit și o combină românească de recoltat porumb. Curtea secției S.M.A. este, dealtfel, plină de mașini a căror întrebuințare scapă ne-specialistului. Fiindcă mecanizatorilor li se poate atribui, fără îndoială, numele de specialiști, într-un domeniu în care munca este deseori aspră și pune greu la încercare rezistența omului. Dacă adăugăm și faptul că mecanizatorii sint acei oameni atenți întotdeauna la semnalul cîmpului,

Omul care a semnat primul „certificat de calitate“ al polistirenului românesc

În 1961 soluția lui Gheorghe Floca dărima prejudecăți, deschidea un drum. Soluția lui era primul „certificat de calitate“ al polistirenului românesc, lansat într-o dură competiție, pe care puțini o bănuiau vreodată, cu parteneri cu o mare experiență. Pentru el, pentru șeful de secție de la ILCHIM din Timișoara, azi n-a mai rămas decît latura romantică a ace-

doua sa tinerețe în ritmurile intense ale muncii temerare din subteran. A doua tinerețe, pentru că în acești ani de esențiale mutații socialiste, vechea mină a cărei o-birșie se pierde în veacul trecut, înregistrează în toate cele trei sectoare ale sale înnoiri tehnologice fundamentale, pentru că însăși așezarea își schimbă fizionomia odată cu oamenii. Stau de vorbă cu directorul exploatarei, ing. Alexandru Gigel, care și-a „transplantat“ aici experiența aconisită de decenii în multe mine ale țării, bucurîndu-se că a întîlnit și pe acest meleg oameni dintr-o bucată, hotărîți, așa cum dealtfel sint toți minerii.

— Piinea asta a industriei, cum i se spune cărbunelui, trebuie scoasă la lumină din „vetrele“ de sub pămînt mai repede, mai bine, mai mult.

— Și cum se exprimă acest mai repede, mai bine și mai mult?

— Cum este firesc, printr-un înalt nivel tehnic al înzestrării cu utilaj modern. În sectoarele Șotinga și Gheboieni lucrează acum două complexe mecanizate de abataj. De asemenea, atacăm cu combinate de înaintare P.K.3. adaptate la condițiile noastre, în atelierul central al exploatarei. Dar dincolo de aceste date tehnice sint oamenii. Acești oameni cu chipuri aproape dure, purtînd parcă săpate în liniile frunții ecurile depărtate ale erelor geologice, dar și dirza încăpăținare a unei dăruiri și pasiuni greu de așezat în cuvinte, Vasile Soare, Constantin Andrei, Mihai Enache, Vasile Drăgusinoiu, Ion D. Nicolae sau Pantilimon Panait, împreună cu brigăzile pe care le conduc cu răbdarea și iscusința unor strategii ai bătațiilor din subteran sint citiva dintre „campionii“ realizărilor și depășirilor de plan în sectoarele I Șotinga și Gheboieni. Ar mai fi multe de spus despre colectivul acestei exploatare miniere dimbovitene ai cărei oameni nu ostensesc gîndind și împlinind tehnologii originale. Cum oamenii adîncului învață și se depășesc pe sine, în ofensivele declanșate cu nobilă sudoare în abataj, cum învață și se depășesc pe sine purtînd la lumina lămpașelor „ștafeta nevăzută“ a experienței și demnității muncitorești.

GEORGE COANDĂ ■

tradus, simbolic, în splendoarea trecerii spre galben auriu a lanurilor, înțelegem de ce numai țărani și numai fiii de țărani ajung să îmbrățișeze această meserie. Alcătuiind o categorie omogenă în viața satului, devenind muncitori, ei au rămas în același timp țărani. Dintre ei, 18 și-au construit case noi în Ștefănești. Tot ațiția sint însurați, au familii și copii, au viețile lor, au grijile și rosturile lor. Copiii, s-a nimerit așa, sint majoritatea fetițe: 19 fete și 11 băieți. O clasă întreagă de fii de mecanizatori!

S-ar mai cuveni să adaug că ei cunosc foarte exact importanța meseriei lor. Mecanicul secției, Ion Tănase, îmi spunea că „mecanizarea tuturor lucrărilor agricole, cum prevede Programul partidului, va atrage micșorarea substanțială a numărului celor ocupați în agricultură. Fără îndoială, îmi spunea el, într-un viitor nu prea îndepărtat toți țărani vor trebui să stăpînească tractoarele și mașinile agricole. Toți vor fi mecanizatori iar fabrica noastră, condusă după legile rentabilității, va fi cîmpul“.

LUCIAN AVRAMESCU ■

riozitatea și nici nu-l încintă locul călduț. Altfel, n-ar fi realizat pînă azi atîtea zeci de invenții și inovații — cine le mai știe numărul — dar „segmentii de frînă“, dacă ne-aducem bine aminte, au echipat pînă acum peste 180 000 de „Dacii“.

Să-l întrebăm ce-și dorește mai mult în viață? Cine îl cunoaște, știe. Nu s-a dezmințit niciodată. Să aibă împrejur numai

inimoși, încăpăținați și aspri, cum are azi la fabrică: băieți care nu fug, care nu dezertează. Să-i vadă că vin la el cu tot sufletul, cu tragere de inimă, pentru că are ce le da și ce le spune, chiar dacă multe le vor descoperi singuri.

MIREL BRATEȘ ■

Nu dintr-o ambiție locală, ci din ambiția, marea ambiție a civilizației

„Apă bună de băut — ne mărturisește primarul din Brincovenesti, Mureș, Constantin Partenie — n-a fost niciodată aici în fîntinile oamenilor din această parte a localității. De amar de vreme ei au săpat fîntini doar ca semne ale ospitalității. N-aveau utilitate prea mare, ci mai mult o semnificație simbolică, pentru a marca orgoliul îndreptățit al bunului gospodar“.

Primarul se oprește o clipă cu brațul întins, lîngă un proaspăt rond de flori, în direcția acelei părți a Brincovenestiului, vitregită de un element esențial, vital — apa potabilă.

Acolo, în locul numit „Dimbul de sare“, izvoarele limpezi erau doar dorite. Dar oamenii, într-o credință statornică și-au durat și acolo gospodăriile. Undeva, la marginea satului, spre pădure, puțurile cu apă sărată ca niște ochi oțelosi, mai dănuie și azi, amintind de zilele de demult cînd veneau aici oamenii satelor din jur după lichidul sărat, transformat apoi, pe plitele din case, în sare. Era destinul acestor oameni, al caselor așezate pe sărătura întinsă, pînă departe spre Idecu Băi, Habe-nița, Sovata, Praid. Aduceau apa de băut de la Ciurgău, șipotul pitit sub poala castelului care pare un transatlantic cu coșurile împlintite în albastru cerului, izvor întîlnit și azi lîngă drumul național, în vecinătatea bătrînilor nucii. Dimineața, la amiază, seara, în toate anotimpurile, cu câni, găleți, ulcioare, sătenii traversau satul. Acesta era prețul apei...

Oamenii au hotărît să declanșeze băta-lia pentru apa bună. Nu, nu era vorba pînă atunci de o paralizare a voinței, de nepuțință în dorința de a scoate lucrurile din matca lor obișnuită. Era, într-un fel, un pact, o autoimpăcare cu o situație moștenită. Oamenii cred că a venit vremea să umple un gol în perimetrul de viață al comunei. Au înțeles că în inevitabilul profil rural atins azi, amănuntul se inscrie printre imperativele cotidiene, în perpetua dorință de a se înălța. Alături de școală, de modernul magazin universal, de cinematograf și cîmin cultural, introducerea apei constituie încă un cîștig la capitolul civilizație.

Au fost întocmite documentații, executate lucrări. Dacă aici va curge apă la robinet și a fost schimbat ceea ce de secole a dăinuit, primarul Constantin Partenie crede că meritul e al deputaților Ioan Pop, Ilie Tălmăceanu, Lazăr Rusa, Ilie Stoica, Szabo Ioan, Nagy Ecaterina, al tuturor locuitorilor. Pentru că satul, în ciuda exodului spre oraș, a sutelor de navetisti, a mutațiilor la care este martoră viața, satul Brincovenesti, pe care un confrate îl numea „anticamera orașului“, își continuă o viață a lui. Nu-i o ambiție locală ceea ce fac ei, ci una generală, împlinită cu interesele colectivității sătești atât de firești azi.

LAZAR LĂDARIU ■

Cinci femei care au răsturnat o tradiție în satele galicene

Cine n-o cunoaște pe Filomîța? Puțini știu că o cheamă de fapt Elena. Elena Stănoiu. Lucrează în C.A.P. Galicea — Viștea din prima zi a înființării. Zi de zi, „permanent“, așa cum spunea ea. Patru ani a fost îngrijitoare la zootehnie, apoi alți zece a fost șefă de atelaj.

— M-am hotărît să mă calific mecanizator agricol pentru că mi-a plăcut mie munca asta.

Au trecut trei luni de ucenicie. A învățat să execute reparații, să conducă tractorul, a arat, ba a și lucrat cu combina „Gloria“ la recoltarea griului. Duminică, spre exemplu, numai ea a recoltat cu „Gloria“ cinci hectare. E drept, a trebuit să înfrîngă împotrivirea sotelui — și el tot tractorist, și care zicea că e meserie grea, nu-i pentru femei, că mai bine ar face să stea la locul ei, să nu se facă de risul satului. Nici cei doi fii — tot mecanici-auto — n-au îndemnat-o să îmbrățișeze meseria grea, de mecanizator, pe care, știu ei, o pot face numai bărbații.

Și-a luat inima în dinți și a pornit la drum. Acum nimeni, nici cei mai sceptici nu mai pot spune că meseria de mecanic agricol e rezervată doar bărbaților, iată, a învățat multe și stăpînește ea un bărbat zecile de cai-putere ai tractoarelor, „învrtește“ pe ogor agregatele cu siguranța cu care muncesc și ceilalți mecanizatori.

Floarea Popescu a lucrat în C.A.P. pînă s-a căsătorit și au venit copiii: două gemene, Mihaela și Gabriela, au trecut într-a cincea; Amelia are zece ani; prislea, Constantin-Eliade, va merge și el în toamnă la școală. Bunica are grijă de gospodărie iar mama urmează cursurile de calificare, de opt luni, pentru a deveni mecanic agricol Șoțul. Constantin, e sudor, tot aici la S.M.A. Bun meseriaș! Și-a îndemnat soția să facă ceea ce, la un moment dat, nici ea nu credea că e în stare. I-a dat curaj, este alături de ea cînd e mai greu. Acum pragul a fost trecut, singură se descurcă.

Alte trei tinere cooperatoare — soții și mame — sint eleve la cursurile de mecanici agricoli. Nu le-am întîlnit, erau plecate în alte ferme, la arat, la discuit pentru a însămintă a doua recoltă. Iată însă numele lor: Filofteia Rizea (sotelul ei este mecanic de întreținere în secția Galicea a S.M.A.-ului), Elena Buga (soție de electrician), și Ileana Preoteasa — soția șefului secției de mecanizare a cooperativei agricole Galicea.

Ele, cele cinci femei, villoare tractoriste, au adus din senin „furtuna“ în viața satelor galicene, au răsturnat o părere despre o anume meserie.

MIHAI POȘIRCĂ, IOAN BARBU ■

Scafandri și telefoniști, pe albia Dunării, restabilesc circuitele întrerupte

Kilometrul 153 amonte de Galați: fluviul crește spre mare. Prea liniștit pentru cită neliniște, cită frămîntare se consumă în adîncuri. Un cablu telefonic care leagă Dobrogea de Galați s-a rupt. Unde? De ce? Pe cită porțiune? Întrebările vor un răspuns precis și repede. Și scafandrii coboară în adîncuri, în lumea neagră și involburată, deci nici melodioasă, nici albastră cum o știm dintr-un cîntec.

Vapoarele se află într-un du-te-vino pe Dunăre. Din adîncuri se comunică mereu: vira, vira... acum și iarăși de la capăt, o dată și încă o dată. Încordare, tăcere. Dumitru Ivănuș — nea Ivănuș, scafandru, — comunică prin telefon: se scoate un buștean... un prim indicu către cablul pe unde nu mai circulă veștile de pe un mal pe altul al Dunării. În adîncuri, un om sărbătorește douăzeci de ani de meserie;

pe șalupă se află în legătură cu el citiva tineri, viitori scafandri. Dar acest moment de bucurie a fost amînat pentru clipa cînd prin cablu telefonic se va putea din nou comunica.

Pe poziții, acolo, la kilometrul 153, navele de intervenții sint mobilizate de mai bine de 56 de ore: specialiștii telefoniei împreună cu navigatorii caută, se confruntă, se ajută.

Kilometrul 153 amonte de Galați. Fluviul crește spre mare, prea liniștit pentru cită neliniște se consumă în adîncuri. În ore lungi, parcă fără sfîrșit, oamenii muncesc pentru ca pe albia fluviului — măturată de curenți puternici — Dobrogea să poată transmite prin cablu telefonic bucuriile și veștile sale, mai întii prin telefon, Galațiului și de aici mai departe, în toată țara.

CORNELIU MIHĂILESCU ■

Noi n-am vrut să fim plătiți, nici să ni se zică inventatori

Nu peste mult timp maistrul Paul Pop de la secția întreținere a I.M.U.M.-Baia Mare va sărbători un sfert de veac de muncă în aceeași întreprindere.

— Vă mai amintiți de început, meștere Pop?

— Cum să nu-mi amintesc... parcă a fost ieri. Tata era căraș, purta piatră la fundația uzinei. Eu am venit în concediu din armată și m-a luat cu el să-l ajut. Când m-am lăsat la vatră am venit la uzină și aici am rămas.

Acest om statornic al uzinei este mereu frământat, mereu dus cu gândul să născocască ceva în meserie. Cu alte cuvinte este un inventator. El nu se socotește. Ceea ce face numește simplu: raționalizare. Poate acesta este limbajul muncii. Are pînă acum în jur de 20. Îmi desface un sul cu schițe pe care se poate citi: dispoziitiv pentru decuplarea motorului prin-

cipal cînd utilajul merge în gol, realizat în colaborare cu electricianul Gavril Pop.

— Noi n-am vrut să fim plătiți, nici să ni se zică inventatori, dar facem pentru că ne ușurează munca noastră, ne spune maistrul. Este un om care-și iubește meseria, se bucură de lucrul miinilor lui, trăiește în slujba meseriei fără prea mult zgomot. După cum se destăinuia el, acum cînd viața te-a învățat multe, important este să lași celor tineri ce cunoști. Pentru el, tinerii sînt continuarea meseriei.

— Îi ajut pe toți și-s mulțumit că oriunde mă văd îmi zic „bună-zia”. Asta mă bucură.

Acum, cînd lingă el se află și băiatul lui, Nicolae, și ar vrea să-l aducă și pe Mircea, maistrului Pop îi va fi continuat numele în uzină.

GHEORGHE PĂRJA ■

Dacă nu ați fost niciodată pînă acum la Maldaoci, e timpul să mergeți

„Ați fost vreodată la Maldaoci-Mureș?” Nu. „Nici la Siniacob?” Nici, răspund ușor mirat... Primarul Emil Jeler mă privește semnificativ. Știam doar că sînt două sate, două cătune mai bine spus; unul în coasta Ațintișului, altul spre Cecălaca, aproape de hotarul județului, la care ajungi pe drum de costișă. Două așezări despre care peste vreo 15—20 de ani se va vorbi la timpul trecut. Mulți din locuitorii de azi ai Maldaociului și Siniacobului, din afara vetrei satului, își ridică noi case în Ațintiș și Cecălaca, așa că nu peste mult timp comuna care azi se întinde pe 22 de kilometri pătrați, cu șase sate, Ațintiș, Cecălaca, Botez, Ișihaza, Siniacob, Maldaoci, va cuprinde cu două așezări mai puțin. Este un act firesc al vremii și voinței oamenilor. În 1975 la Ațintiș au fost construite 14 case noi, eliberate multe autorizații de construcție, o bună parte pentru cei ce vor veni din afara vetrei satului, din cele două așezări amintite. Evident, primii pași sînt mai mici. Dar e începutul, și fiecare început vine cu ezitățile lui. Ștefan Bueur, locuind pînă nu demult în cîmp, la podul Cecălăcii, Mago Francisc, Pál Ioan au acum case noi, Jakab Ioan a părăsit și el Maldaociul pentru a se stabili în Cecălaca. Tinerii au

urmat școli și au plecat. Bătrînii? Unii au rămas, mulți s-au mutat la copii. O așezare, un loc, trăiesc și dăinuie prin oamenii care-i hotărăsc destinul, supunându-se, în final, semnelor și imperatiivelor vremii. Căci dincolo de arhitectura rurală și nota de pitoresc se află prezentul cu elementele lui de confort și comoditățile lui. Cînd ești gazdă trebuie să-ți primești oaspeții cum se cuvine. Celor 5 căminc culturale, 5 biblioteci, 5 școli cu peste 450 de elevi și 28 de cadre didactice li se va alătura pînă la sfîrșitul lui august o nouă grădiniță cu 60 de locuri. Năbădăiosului pîriu, care mătura totul cînd venea mare, i s-a creat o albă dreaptă și adîncă pe vreo 8 kilometri, fiind redată agriculturii 40 de hectare de teren altădată nefolosit, iar pe ulițele satului 5 cișmele te imbie cu apa bună și rece pe care nu peste mult timp sătenii o vor avea la robinete, în casă. Toate acestea se cheamă sistematizare, perspectivă, înseamnă a gândi în viitor. Pentru că satul de mîine, trebuie să o recunoaștem, nu va mai fi satul arhaic, patriarhal, al basmelor, trecînd ca un cîntec bătrînesc, ci un sat nou, conștient în calea viitorului biruința unui timp.

LĂZĂR LĂDARIU ■

Acest grupaj a fost realizat cu concursul unor redactori de la zările județene: „Steaua Roșie”-Tîrgu Mureș, „Dimbovița”-Tîrgoviște, „Viața nouă”-Galați, „Orizont”-Rimnicu Vilcea, „Pentru socialism”-Baia Mare, „Oltul”-Slatina.

Luni dimineață ei urcă anevoios pe liniile albe ale drumurilor forestiere și se risipesc prin păduri

Trudnică și aspră a fost munca tăietorilor de pădure din țara Dornelor. Cu joagărul și țapina copacul era doborît, cepuit, apoi tras cu caii pînă-n malul apei și trimis cu plutele spre fabricile de cherestea. Cătarcele albe, de brad, coboară și astăzi de sus, de la Șesuri și Cîrlibaba ori de la Coșna și Dornișoara, spre a-și continua miraculoasa metamorfoză industrială. Dar altul e drumul acestui început de spirală ce trece mai întii prin pinzele gaterelor din Vatra Dornei. Pădurea este împinzită de rețele rutiere, de mașini, motoare și remorci, iar utilajele preiau tot mai mult asupra-le efortul fizic al oamenilor. Însuși procesul de pregătire a copacului nu mai este cel de acum cîțiva ani. Arborele este preluat de ghearele atașate tractorului, în întregime, cu coroană cu tîot, în așa fel încît să nu suferă nici o pierdere. Într-adevăr, în prezent, din trunchiul unui copac intrat în halele unei fabrici nu se mai pierde nici o așchie. Chiar banalele deșeuri își au o destinație sigură: trimise

la Suceava sau Fălticeni, ele devin celuloză sau plăci fibrolemnoase.

Ion Ursache, Ion Gheorghiuță, Elisel Toașcă, Gheorghe Condrea, și toți cei care lucrează aici, au case și familii risipite prin satele de pe coastele muntelui. Luni dimineață ei urcă anevoios pe liniile albe ale drumurilor forestiere și se risipesc prin păduri. Rămîn acolo, peste săptămîna, în împărăția cetinii și a izvoarelor limpezi. Seara, cînd uneltele tac, din loc în loc se aprind luminile cabanelor. Pe urmă se lasă liniștea odihnei binemeritate după o zi de muncă. Atunci, mai ales, în acel ceas în care oamenii își simt umerii furnicați de oboseală plăcută și par împăcați la gîndul lucrului bine făcut, își deschid sufletele și sînt mai darnici la vorbă. Parcă sînt desprinși dintr-o pagină de Sădoveanu. Cuvintele, numai, cînd și cînd, sînt altele: plan, modernizarea producției, mii de metri cubi de „masă lemnoasă” orientați spre circuitul economiei naționale...

ION BELDEANU ■

Liniștiți, siguri pe ei, cu fețele arse de vînturi și soare

„Dar pe unde nu i-am întîlnit în aceste zile de vară aurie! Mai întii pe curelele de asfalt topit din sudul județului. „De unde veniți?” Răspundeau printr-un gest larg cu mina, care însemna: „De departe. Din nord. Din capul județului”. „Din Mureș”, răspundeau alții. Și pluteau ca niște corăbieri grăbindu-se parcă să se întîlnească cu Dunărea cea adevărată. Liniștiți, siguri pe ei, cu fețele arse de vînturi și soare. I-am întîlnit apoi peste valurile de aur ale Corabiei, și mai sus, peste toate pămînturile care coc cu un ceas mai devreme decît în alte părți pîinea nouă. Am stat de vorbă cu mulți oameni de-ai locului, cu președinți de C.A.P., cu ingineri agronomi, cu cooperatori din Ianca Vădăstrița, Tia Mare, Redea și din alte localități despre ei. „Sînt niște oameni anume făcuți să învingă toate greutățile acestei campanii fierbinți — secerișul — îmi mărturiseau la unison. Pentru că niciodată nu i-am văzut neliniștiți. Nici la vederea norilor, nici cînd soarele cădea topit peste brațele lor și nici cînd defecțiuni neprevăzute îi tăvăleau peste peria aspră a miriștii. Niciodată”.

Cînd magazile au început să trosnească peste greutatea sănătoasă a griului cules, „corăbierii” lanurilor coapte și-au întors mașinile cu fața spre locurile de unde veniseră. Spre Nord, unde lanului piuguit îi sosise rîndul înălțătoarei căderi sub lamele fierbinți ale combinelor. La Cungrea, bunăoară, reveniseră cei patru plecați să-și ajute prietenii din comuna Ștefan cel Mare. Cu cele patru „Glorii” gata de lucru, cu cele trei prese de balotat, cu atelierul mobil, cu remorcile. Neobosiți și, ca întotdeauna, liniștiți. I-am rugat pe Iosif Călinescu, primarul comunei, și pe Ion Radu, președintele ceapeului, să-mi spună cîteva nume. Îi știau pe toți, dar le-au venit în minte mai întii Marin Rusu, Ilie Sanda, Ion Mielcioiu, Aurel Voicu. „Ce v-am putea spune despre ei? Nimic altceva decît că nu i-am văzut niciodată oboșiți. Oamenii aceștia se odihnesc muncind”.

În primele zile ale lui august o veste mare a străbătut satele județului: griul de pe întreaga suprafață a fost recoltat. Griul anului '76 se odihnește acum în marile hambare ale țării.

C. DIRNESCU ■

**CULTUL MUNCII,
CULTUL VALORII,
CULTUL CURAJULUI**

CUM SE CÎȘTIGĂ MILIOANELE

**MUNCA NOASTRĂ
ȘI SĂRBĂTOAREA
NOASTRĂ NAȚIONALĂ**

În Brașovul industrial, potențialul întreprinderii de radiatoare și cabluri poate că nu este chiar unul de șoc. Pentru anumite ramuri economice întreprinderea reprezintă însă o forță de prim rang și, dacă vorbim metaforic, plămînii tuturor motoarelor românești oriunde ar fi acestea instalate, pe un autocamion, turism, tractor etc. Recent, întreprinderea, angajată firesc în întrecerea care cinstește istoricul act revoluționar, a raportat câteva dintre succesele colectivului său. Pe scurt: 33,7 milioane lei la producția globală peste plan; 300 tone cabluri și 2 000 de radiatoare livrate suplimentar. Cum?

Am văzut un loc de muncă. Banda de montaj aeroterme, cu flux continuu, cu utilaje de productivitate bună, reținea totuși atenția în mod curios la capitolul disciplină. Adesea fără un motiv bine precizat unele montatoare plecau de la bandă, șușoteau pe la colțuri. În fața acestei situații, colectivul însărcinat cu ergonomicizarea liniilor tehnologice a introdus aici noi surse de lumină și mănuși moi de protecție, de culoare neagră.

— Ținându-le în mânușile acestea de culoare închisă, piesele mărunte le distingem mai ușor; în plus, mai e ceva: în tablele subțiri ale capacelor ne mai zgîriam palmele și noi, femeile, țineam un pic să avem și miini îngrijite.

Declarația mi-o făcuse o tină ră montatoare care nu întârziase apoi să-mi arate, să-mi demonstreze mai bine zis, cât de repede poate monta în noile condiții, cu mănuși, ansamblul de piese de pe masa ei de lucru. Și într-adevăr, la banda de montaj productivitatea muncii crescuse cu 18 la sută, și nici nu se mai înregistrau acele dese abateri de la disciplina obișnuită de muncă.

În altă secție, inginerii Virgil Roșca și Panait Niculescu au constatat că amplasarea inițială a mașinilor nu se înscrie în logica circuitului tehnologic. Constatării i-au urmat planul reutilării și firește înfăptuirea urgentă a lui. Efectul? Eliminându-se traseele inutile a crescut productivitatea muncii. De fapt măsuri asemănătoare au fost luate pretutindeni. A existat încă de la începutul anului un plan care a cuprins cele mai bune propuneri făcute de către oameni, în cele mai diverse împrejurări. Spun „diverse împrejurări“ deoarece am avut în vedere nu doar acele ședințe unde se pun întrebări gen: ei, ce facem în cutare problemă? și din care câteodată ies la iveală și propuneri interesante, ci mai ales consultările individuale între muncitori și ingineri. Datorită unui asemenea dialog ale cărui fraze au făcut înconjurul uzinei întocmai unei anecdote cu tîlc și care par a fi sunat cam așa: ce mai e nou, mai aveți vreo propunere?; păi ce să fie, veniți și întrebați-mă cînd lucrez în schimbul III fiindcă noaptea îmi vin mereu idei și n-am cu cine să mă sfătuiesc, s-a atras atenția asupra faptului că în schimburile II și III lip-

sește asistența tehnică. Problema a fost dezbătută în consiliul oamenilor muncii și așa a apărut hotărîrea de a fi asigurată asistența tehnică în toate schimburile de producție, hotărîre care se și aplică.

În planul de care am amintit și poartă sonorul nume „me-te-o“, un capitol esențial se referă la auto-utilare. Adică realizarea în atelierele proprii a unor mașini și utilaje de înaltă productivitate. Elisabeta Dănilă și Atila Zoltan, ingineri, au reușit, de pildă, să creeze o mașină pentru ștanțarea automată a unor aripioare pentru radiatorul de tip MAN. De reținut că verbul a crea a fost conjugat de foarte multe ori și nu numai la plural. Inginerul Constantin Crețu îmi povestește chiar despre o coincidență fericită a emulației creatoare. „Vine la mine — zicea dînsul — un mecanic de la întreținere și-mi demonstrează cum pot fi reduse stăgănările datorate reparațiilor la utilaje dacă se folosesc mici ansamble meca-

ce dinainte confecționate. S-a defectat mașina? Vii cu ansamblul gata pregătit, îl înlocuiești pe cel bolnav și gata. În atelier să stai apoi și să tot reperi. În aceeași zi vine un alt mecanic de la o altă secție și-mi vorbește cam la fel. Înțelegeți deci că această metodă se aplică acum în toată întreprinderea.“

Mergînd pe urma celor 33 de milioane se poate vorbi, fără îndoială, și despre alt gen de fapte dar cu același rezultat final. Atitudinea din ce în ce mai colectivă față de ridicarea calificării și întărirea disciplinei, sau față de buna gospodărire a materiilor prime. Se mai poate vorbi, tot fără nici o îndoială, de faptul că sub cele 33 de milioane n-a fost trasă nici o linie și oamenii continuă frămîntările care pot conduce la sporirea sumei. Am încă în memorie o parte din emoția vocii maestrului Ștefan Picu de la atelierul de filtre răcitoare.

— Sînt 85 de țevuțe pe care montatorul trebuie să le introducă una câte una în ramele de montaj. O muncă migăloasă, timp mult. Abia aștept să fie instalată mașina care automatizează operația. Am construit-o noi toți, aici.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Cîntec de August

*Moto: Sîntem ca iarba: cînd vîntul bate
Se apleacă în semn de salut.
Oricîte vînturi o vor străbate,
Rămîne dreaptă ca la-nceput.*

*Ca viața noastră să fie vară
Și ochii veșnic de soare plini
Atîta pace am strîns în țară
Că le-ar ajunge și la străini*

*Deși pămîntul știe prea bine
Ce ne mai doare — ce ne-a durut
Cu cită trudă peste ruine
Aripi de aur ne-am petrecut*

*Iar cel ce-ar trage spre noi dușmănia
Aibă-n vedere, ne-am pregătit
Dacă-i nevoie în România
E luna August la infinit*

GRIGORE GRIGORE ■

Sentimentul istoriei, sentimentul viitorului

A avea sentimentul istoriei înseamnă odinioară a păstra viu în inimă chipul trecutului, a re trăi marile momente din devenirea neamului tău. Forța de combustie a unei bune părți din elanurile romantice a și constat în această întoarcere în trecut, fie ca o reacție negativă față de prezent, fie ca o readucere în actualitate a unor figuri și evenimente încărcate de aura istoriei. O asemenea viziune este cultivată nu numai de poeți ci, nu o dată, chiar de gânditorii sociali. Astfel, Marx și Engels, comentând una din lucrările cunoscutului istoric și critic englez Thomas Carlyle, contemporan al lui Bălcescu, intitulată „Past and Present” („Trecut și prezent”), observau cu clarviziune: „În timp ce în trecut el admiră cel puțin epocile clasice ale unei anumite faze sociale, prezentul îl duce la disperare, iar viitorul îl îngrozește. Acolo unde apreciază revoluția sau chiar o idealizează ea se concentrează pentru el într-un individ izolat, într-un Cromwell sau Danton. Lor le dedică același cult al eroilor pe care l-a propăvăduit, ca pe o religie nouă, în „Lectures on Heroes and Hero-Worship” („Prelegeri despre eroi și venerația eroilor”) — ca singurul refugiu din prezentul care poartă în sine germenele disperării”.

E de remarcat însă că, deși romanticismul românesc a proliferat și el poezia ruinelor, aproape totdeauna cu scopul de a trezi conștiința națională, iar icoana luminoasă a unui trecut aflat de eroic și glorios ca al nostru a fost nu o dată proiectat asupra prezentului, ca într-o însuflețită dioramă, raportul trecut-prezent nu numai că nu i-a dezarmat pe gânditorii și revoluționarii români, ci dimpotrivă el a fost orientat vizionar și activ către viitor. Puține națiuni, cred, au cunoscut în epocile lor decisive un mai acut sentiment al viitorului ca forță de propulsie a istoriei lor. Cele două fețe ale filei — viitorul și trecutul — invocate de Eminescu în acea „Glossă” de multiple semnificații fuseseră cu discernământ distinse de înaintașii săi de la 1848, într-un emoționant elan vizionar neîndoindu-se o clipă de împlinirea credinței lor în viitorul poporului român. Chiar când evocă o asemenea figură din panteonul marilor bărbați al neamului, cum e Mircea cel Bătrîn, testamentul acestuia nu poate fi decât o chemare la faptă în numele viitorului ca în această pe drept mereu citată poemă a lui Bolintineanu, „Mircea și solii”:

„Apoi către curte domnul se îndreaptă.

— Fericirea țării de la noi s-așteaptă. De deșarte vise să nu ne-nșelăm: Moarte și sclavie la străini aflăm, Viitor de aur țara noastră are, Și prevăz prin secolii a ei înălțare. Însă mai înainte trebuie să știm Pentru ea cu toții martiri să murim! Căci fără aceasta lanțul ne va strânge Și nu vom ști încă nici chiar a ne plinge!”

Nu visele deșarte, dar „visarea de-o viață”, înzeita libertate, a cărei zi au crezut cu tărie că va veni, a devenit cauza atitor martiri și luptători, de la revoluționarii pașoptiști și militanții socialiști la neînfricții comuniști și patrioți care au săvârșit crucialul act istoric al insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste de la 23 August 1944. Mereu viu, simbolic pentru toți acești entuziaști patrioți revoluționari, rămâne chipul îndreptat spre viitor al lui Bălcescu, atât de pregnant conturat de marele său frate căzuș, Ion Ghica: „Printre acei apostoli ajunși de-abia în primăvara vieții lor, Nicolae Bălcescu era unul din cei mai convinși, din cei mai înfocați, din cei mai cu abnegare. Presimțind viitorul României, el cercă a găsi propășirea românilor către acel viitor, purtându-le pe la ochi prestigiul strălucitor al gloriei strămoșești și făcând să pătrundă în sufletul lor glasul fermecător al istoriei trecutului. Pe fruntea lui largă și curată se vedeau trecând gândiri mărețe; în ochii lui limpezi și negri lucea o flacără tainică, ce părea a înota într-o rouă de lacrimi la cuvintele de patrie, glorie și independență națională!”

Ce măreț, ce ideal portret, în care ar trebui să ne recunoaștem fiecare, dacă nu pe de-a-ntregul, măcar în cele mai nobile trăsături, luminate de acea putere lăuntrică pe care numai abnegația patriotic-revoluționară și-o poate insufla! Dinamismul unor asemenea conture rezultă tocmai din puternica lor proiecție în viitor, din faptul că ele sînt invigorare de forța de atracție a viitorului așa cum valurile mării au în flux nostalgia mișcătoare a lunii.

De ce un asemenea lung preambul pentru definirea ideii enunțate în titlu? Pentru că sentimentul viitorului ca sentiment al istoriei nutrit de fiecare contemporan al nostru are el însuși un mare trecut, reprezintă un cadru de gândire și de acțiune națională clădit temeinic în ființa noastră. Transformând treptat acest cadru virtual în faptă de istorie nemijlocită, de prefacere revoluționară a vieții, crea-

ției, gândirii, sensibilității, operă care coincide cu durata celor mai bine de trei decenii, conferim sentimentului viitorului, ca dimensiune a istoriei, o perspectivă nouă, o dialectică infinit îmbogățită calitativ.

Fără îndoială, s-ar putea ridica întrebarea că o asemenea dimensiune istorică nu constituie deloc ceva ieșit din comun, într-o lume a prognozelor, obsedată de șocul viitorului. Este o mare diferență însă între operația prospectivă, scientisto-tehnologico-administrativă, și această puternică trăire în viitorul patriei sale hărăzită fiecărui cetățean. Nu teroarea cifrelor și parametrilor, a scadențelor semnalate expres de computere, ci conștiința zilnică, fortificatoare din punct de vedere moral, că istoria la făurirea căreia lei parte este expresia vie nu numai a unui mare trecut, ci și a unui viitor sigur. Actul de la 23 August 1944 își reliefează tot mai mult dimensiunea istorică tocmai pentru că el s-a dovedit, cu timpul, actul unei inegalabile propulsii în viitor. Poporul nostru și-a câștigat prin fapta sa istorică din acel August revoluționar nu numai dreptul legitim de a fi demn de înaintașii săi, de glorioasele lor lupte, ci a căpătat curajul neistovit de a-și scruta destinele viitoare. Și un asemenea curaj sălășluiește în capacitatea partidului comunistilor, minunat reliefată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a privi, ca Făt-Frumos, totdeauna spre viitor, pentru a rămâne mereu tânăr în țara tinereții fără bătrânețe.

Fie că împlinim temerarele planuri economico-sociale de plasare a României pe orbita civilizației moderne, depășind istoricul decalaj de dezvoltare, fie că ne fortificăm gândirea revoluționară, fie că facem operă durabilă din comandamentele epopeii naționale, dimensiunea viitorului rămâne cap-compasul istoriei ce se scrie prin noi și pentru noi, sub ochii noștri. Însăși clarvăzătoarea definire a abnegației față de patrie a omului contemporan drept patriotism revoluționar are în vedere permanenta raportare a întregii noastre trăiri la viitor. Ce fel de patriot-revoluționar poți fi dacă clipă de clipă nu zămislești prin lucrarea ta viitorul? Se poate spune că azi e valabilă deopotrivă și reciproc devizei cronicarului: cu cele viitoare pricepem mai bine cele prezente și trecute. Viitorul trebuie să fie conținut de fapta noastră prezentă precum fructul de floare. Venerindu-l pe înaintași, continuându-le opera trebuie să ne simțim totodată una și cu urmașii, să ne pătrundem de răspunderea pe care o avem față de ei. Sentimentul viitorului ca sentiment al istoriei e o chemare vie la acțiune.

NICULAE STOIAN ■

MUNCA NOASTRĂ
ȘI SĂRBĂTOAREA
NOASTRĂ NAȚIONALĂ

Acestor munți le-am zis părinți

Acestor munți le-a fost sortit să pară
O graniță zidită între frați,
Cind se știau o inimă de țară,
Mărețul lanț al Munților Carpați.

În jurul lor, prin veacuri, consingeni
S-au apărut de hoardele nomade;
Și tot aici, o străjă de milenii,
Ni-e graiul viu și viersul din balade.

Acestor munți le-au fost doiniți păstori
Din buciume și fluier de piatră,
Cind turmele pășteau în dalbe zori
Iarba sub rouă — lacrimă curată.

La umbra lor vorbiră-n dirze fapte
Cei ridicăți de Doja și de Horia,
Și glasul lor a răsunat în noapte,
Dar viu și-ntreg ni l-a păstrat istoria.

Acestor munți le-am zis părinți și buni,
La greu ne-au stat aproape și la bine,
Cu ei simțind adincul din genuni
Și-naltul clar al culmilor senine.

De-atunci e țara-n jurul lor cunună
De flori involte și de spice grele,
De brațe și de graiuri împreună,
Scăldată-n nopți de-o horbotă de stele.

VLAICU BĂRNA ■

Eroi de ieri, eroi de azi

Maistru sau Erou al Muncii Socialiste, eu sînt, în primul rînd, un om al fabricii...

„Îmi spunea, la începutul cunoștinței noastre, unul dintre cei mai tineri Eroii ai Muncii Socialiste din țară, Dinu Paul, maistru bobinator și șef de atelier la Uzinele „Electroputere” din Craiova. Am reținut nu numai vorbele ci și argumentele concrete cu care își dovedea identitatea care, de-a lungul unei vieți trăite exemplar, i-a fost și i-a rămas cea mai dragă, aceea de om al fabricii: „Eu port în permanență, la mine, două salopete de muncitor și un halat de maistru. De douăzeci de ani. Dacă o zi nu îmbrac salopeta, nu simt că sînt în fabrică.”

Pe Dinu Paul l-am întilnit, prima dată, la „Electroputere”, într-o după-amiază în care carnetul meu de note s-a umplut de MVA-uri și KV-uri, însemnele unor transformatoare realizate pentru prima dată la noi, produse de concepție românească, și de al căror nume se leagă, în fapt, întreaga activitate a maistrului bobinator: primul transformator de 200 MVA, 220 KV în 1963—1964, în 1969 — primul transformator bloc de 190 MVA, 242 KV pentru Porțile de Fier, în 1970 — autotransformator de 400 MVA, 400 KV. Pentru ele nu s-a deslipit, uneori, din fabrică, zile și nopți în șir, încît un vecin i-a și zis o dată: „mă, cînd te-oi duce și tu pe acasă, nu or să te mai recunoască nici cîinii”.

Numele maistrului craiovean aveam să-l aflu, mai apoi, pronomit de oamenii Lotrului, sus, la Voineasa, de cei care își aduc aminte cum a venit Eroul Muncii Socialiste de la „Electroputere” cu un transformator de mare clasă după el, opera lui și a colegilor, cum a ținut să vadă, cu ochii lui, cît de bine îi izbutește montarea, care montare nu era una oarecare, ci o pătrundere de 2 kilometri în inima muntelui. Se mai știa acolo, la Lotru, nu numai tenacitatea de stîncă a bobinatorului, ci și momentul cu totul și cu totul emoționant al acordării titlului de Erou al Muncii Socialiste, cum au fost propuși doi pentru înalta distincție, un muncitor aflat în prag de pensie și el, maistrul atât de tânăr (nu avea încă 40 de ani), cum, în adunarea deschisă, oamenii l-au ales pe el, pe tânărul care venise la „Electroputere” în 1950, ca elev. Așa li s-a părut lor că este drept, în firea lucrurilor. Știam și eu povestea dar mi-a făcut plăcere să o mai aud o dată de la oameni pe care Dinu Paul îi mai ține minte, sau poate că nu, dar care erau vădit bucușori să-mi dea de înțeles că acolo sus, în munți, ei pun la treabă acele complicate mașini care au trecut prin miinile unuia dintre cei mai tineri Eroii ai Muncii Socialiste din țară.

MAGDA MIHĂILESCU ■

Niculae Mărculescu: „Vocația vieții mele a fost să mă înrolez la munca cea mai grea”

„Am venit la Hunedoara în 27 martie 1948, îmi spune Eroul Muncii Socialiste, maistrul furnalist Niculae Mărculescu. Plecaserăm din Vălenii de Munte, Prahova, unde mă născusem, la București. Eram săraci, ca orice familie de oameni simpli cu 12 copii, și ne-am împrăștiat care încotro, să supraviețuim. Partidul îmi oferea o șansă în schimbul muncii și cinstei mele. Aveam o meserie, de mecanic, dar o făceam pe unde apucam. M-am înrolat în Brigăzile reconstrucției: refacerea Căii Grivița, Agnita-Botorca, linia ferată Snagov-București, APACA și, în fine, Hunedoara, cel din urmă șantier. Aveam 20 de ani. Hunedoara a fost școala și universitatea vieții mele. U.T.C.-ul ne învăța că tot ceea ce se făcea atunci era pentru viitorul țării de mine. Aceasta era ideea. Lozinca: „dacă ortacul tău muncește mai bine decît tine trebuie să-l întreci”.

M-am acomodat mai greu cu sătucul de atunci care se chema Hunedoara. Veneam doar din București și eram ploieștean. Lucram ca ghiftar, nu știti ce-i aia, că meseria asta a dispărut azi. Munca era disperată. Am devenit, apoi, ajutor de încărcător. Lopata era scula cu care se făcea totul. Acum, cu greu mai găsești în combinat o lopată. O folosim doar pentru curățenie. Eram cînd sus la încărcare, cînd jos la tipare. Furnalist aveam să devin din întimplare, într-o noapte, de sărbători, cînd

cițiva oatmeni de la țară nu veniseră la lucru. Dar și din curiozitatea pe care mi-o stîrnise schimbarea bulgărelui de pămînt în fontă, ca și ideea că, prin această profesie, aveam posibilitatea să mă realizez. Munca de furnalist îți inspiră încredere pe zi ce trece și te face să gîndești în perspectivă. Munceam fără plată, doar pentru dormit și pîine, adică mămăligă, pentru că asta era baza. Tinerii de astăzi nu mai știu, din păcate. Alții au uitat prea repede... Locuiam în barăci, băieți și fete laolaltă și cînd m-am însurat cu Nuți ne-am separat de ceilalți printr-un cearsaf ațîrnat între paturile suspendate. Aceasta a fost prima noastră casă în Hunedoara”.

Mai tîrziu ne-am găsit o cămăruță din palantă la un om din Răcăștie, un sat dispărut și el ori, mai bine-zis, transformat într-un cartier al orașului nou. Unde este acum secția mare a furnalelor, erau barăcile. Pe maidanul unde jucam fotbal cu Tripsa, Munteanu Abel, cu Roman și cu frații Bejan, cu Grigoriu, de la oțelărie, cu Adrian Mihai, Eugen Damianoiu și alții, acum pensionari, s-a construit școala profesională. Din cei veniți în brigăzi, o sută am rămas. Cu 17 dintre ei m-am reîntilnit în mai, acum doi ani, cînd a intrat în funcție cel de al 2-lea furnal de 800”.

MANOLE CĂRȚAN ■

PANTELIMON — POARTA SOARELUI

Bucureștiul și-a cucerit în imaginația tuturor un renume: acela de oraș deschis. Ii lipsea totuși ceva. Porțile. Nu pentru a-l claustra ci tocmai pentru a-i sublinia disponibilitatea sa multiplă, ampla sa deschidere spre țară și lume. În ultimii câțiva ani aceste porți au fost înălțate la dimensiunile epocii și astăzi orașul își întâmpină cetățenii și oaspeții cu largi bulevarde, artere viguroase ale unui organism citadin ce se vrea descoperit dintr-o dată. Astfel, orașul devine familiar din primul moment anulând orice inhibiție posibilă, încitând de îndată curiozitatea, dorința de integrare în fluxul uman al străzii. Una din aceste porți imaginare și reale totodată a devenit vechiul și fetidul Pantelimon despre care Tudor Arghezi scria: „O cimpie de șandramale peticite ține spațiul în loc și întinderea acoperișelor evocă maidanele gunoaielor menajere din depărtările de dincolo de periferii, zdrențele, tinichelele, oasele, sticlăria murdară, vata, pansamentele, cioburile și toate resturile prinzului de umplutură municipală, purulent, din care nici scaietele nu crește”.

Dar asta a fost cîndva...

Venind dinspre Șoseaua Ianului simți ritmurile șantierului pînă la întretăierea cu Șoseaua Pantelimon cînd perspectiva noii magistrale aruncă o punte între ipostazele

timpului cărora le spunem trecut, prezent sau viitor.

★

Dintre cei trei arhitecți: Gheorghe Nădrag, Ghelman Rene și Dinu Hariton, care s-au ocupat de proiectul Pantelimon-Ianului, l-am găsit disponibil doar pe cel din urmă cu care am făcut un tur prin zona respectivă. În cadrul Institutului Proiect București, arhitectul Dinu Hariton, singur sau în colaborare, mai realizase și alte proiecte cum sînt cele pentru Drumul Taberei, Ansamblul I.T.B. Obor-Lizeanu-Mașina de Piine-Colentina, locuințe în Valea Jiului, Hotelul „Intercontinental” și altele. Ce poate aduce nou în munca unui arhitect, mai ales a unuia experimentat, un cartier ca Pantelimon?

— Să zic că este o problemă pasionantă, cu enorme implicații, mi se pare o chestiune de bun-simț. Orice ansamblu de acest gen are o legătură intimă cu viața oamenilor chiar prin fenomenul de înnoire pe care-l aduce, înțelegînd prin asta o perturbație a unui mod de viață, mai mult sau mai puțin tradițional. Faptul că Pantelimonul reprezintă și o intrare în oraș amplifică întreaga problemă. Ca meseriaș am fi fost tentați să atacăm întreaga zonă și mai în adîncime decît s-a făcut, adică spre Fundeni și chiar spre Stadionul „23 August”, Vergului. Începutul a fost modest, blocurile Cosmos și 305, dar continuarea mi se pare interesantă și ea ne-a prilejuit o serie de noutăți. Sigur că s-a ținut cont de latura practică a tipizării și industrializării materialelor, ceea ce l-ar fi satisfăcut în cel mai mare grad pe Constructor, dar ne-am gîndit că o asemenea lucrare nu se face pentru un an-doi, ci pentru mult timp, și ne-am străduit să le facem frumoase. Lumea începe să se convingă tot mai mult că estetica nu este doar o vorbă goală, aruncată în vînt. Aș zice: cum e casa e și omul și cum e omul e și casa, adică un raport direct între spațiul folosit și comportamentul social. De aceea în „pana” dintre Ianului și Pantelimon, spre strada Avrig, vom merge pe clădiri de parter cu 3—4 etaje, cu apartamente flexibile chiar și în blocurile mai înalte, care vor permite locatarilor să modifice spațiul interior după fantezia lor sau după nevoi. Decretul 68 din 1975 ne-a dat o mai mare mobilitate nouă constructorilor, o mai largă perspectivă. Se trece la proiecte de apartamente cu 5—6 camere.

Am ajuns chiar pe Pantelimon. Magazinele sînt mari, spațioase, au firme atractive, balcoanele blocurilor țin o dantelă de-a lungul drumului.

— Într-adevăr, am fost mai preocupați de tratarea plastică a acestei artere, a-

cordînd volumetria frontului construit cu ritmul și culoarea materialelor, a firmelor, de fapt noutatea constă în aceea că, chiar în cadrul aceluiași bloc, am alternat secțiunile tip alegîndu-le din serii diferite, la fel în privința travelurilor, a fațadelor, iar prin blocurile de completare am folosit o nouă structură dînd astfel un ritm străzii. Aceasta este particularitatea Pantelimonului. El nu mai seamănă cu un tunel, cu o galerie între două șiruri de blocuri. Sigur că „jocul” pe verticală plus celelalte elemente despre care am vorbit și cărora le adaug plăcile ceramice, sticla, metalul, aluminiul la vitrine, geam șlefuit care nu mai deformează imaginile, împlinesc construcția. Dar mai sînt încă multe de făcut. Se lucrează deja la cele două mari parcuri, de cîteva hectare fiecare — Hățîșului și Morarului — cu luciu de apă

și alte dotări; în general spațiile verzi sînt abia în curs de fixare. Pentru a „mobiliza” strada vor apărea și alte noutăți: stîlpii de iluminat, chioșcurile, băncile — probleme care au fost studiate chiar la catedra de design a Institutului de arhitectură. Există o preocupare atentă pentru microclimatul favorabil vieții oamenilor care populează deja în număr mare cartierul, dar care vor deveni, chiar în acest an, și mai numeroși. Mult ajută și amenajările sportive existente, printre care Parcul „23 August” cea mai mare bază a Bucureștilor. N-am vorbit nimic despre latura afectivă a unei astfel de realizări? Păi eu zic că dacă tot ceea ce facem și se vede, se adresează oamenilor, vieții, am atins cotele maxime ale afectivității.

MANOLE CĂRȚAN ■

PANTELIMON — FIȘĂ BIOGRAFICĂ

Născut: în neolitic, potrivit urmelor de Cultură Tei găsite în raza sa;

Date istorice: luptele pentru tron ale lui Matei Basarab la 1632;

Monumente (vechi): mănăstirea Mărcuța datînd din a doua jumătate a secolului XVI — arhitectură veche românească;

Priorități în învățămînt: prima școală de agricultură românească (sec. XIX) condusă de P. S. Aurelian, nucleul viitoarei Facultăți de agronomie;

Profil industrial: cea mai importantă zonă a Bucureștiului cu unități puternice: întreprinderile „23 August”, „Republica”, Filatura română de bumbac, Postăvăria română, „Granitul”, „Acumulatorul”, „Electroaparatajul”, „Metaloglobus”, întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante, Fabrica de pompe, Întreprinderea de mașini-unelte și agregate București, „Neferal”, Întreprinderea de mase plastice București, Întreprinderea de mecanică fină, Filatura de lînă pieptănată, Fabrica de încălțăminte „Progresul”, Întreprinderea de confecții metalice și aparataje;

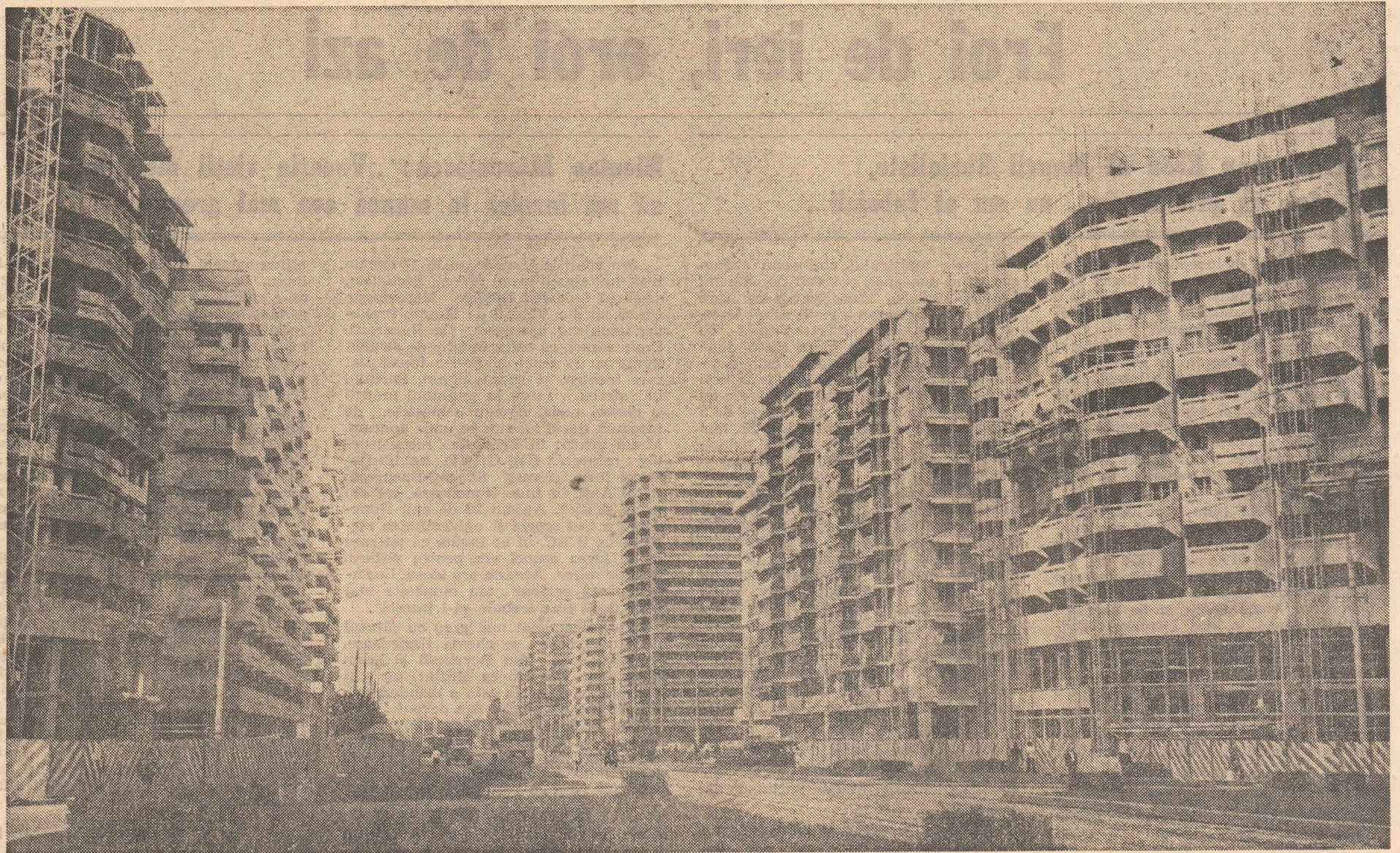
Institute de cercetări: Institutul de cercetări și proiectări mașini-unelte, Institutul pentru construcții (INCERC), IPROLAM — institut pentru proiectarea laminoarelor, ISPH — institut de studii și proiectări hidroenergetice;

Apartamente date în folosință în perioada '73—'76: 14 500;
Populația mutată în ansamblul Pantelimon-Ianului: 43 500 (un oraș în trei ani);

Apartamente ce se vor construi în acest cincinal: 14 000;
Populație estimată pentru noile apartamente: 40 000;

Suprafețe comerciale date în folosință între '73—'76: 33 893 m.p. în 96 de magazine;

Suprafața comercială ce va fi dată în exploatare în 1977: 25 785 m.p. în 64 de magazine.

GRANITUL este ceea ce spune cuvântul: o fabrică de case trainice

Exact cu patru ani în urmă aici era capătul Bucureștiului. Cât despre capătul pământului, el trebuia să se găsească pe undeva, prin apropiere. E adevărat că din locul unde se întâlneau șoseaua Vergului și a Pantelimonului pornea un tramvai, dar cum mergea el tiptil și scilciat, fiind malul unui lac precum pruncii fusta mamei, nu putea să fie decât tramvaiul-dorință, țintind neostenit spre marginea planetei. Din tramvaiul acesta 28, plin cu oameni de toată mîna, jumate orășeni, jumate săteni; vedeai cu oarecare surprindere firma unei fabrici. O fabrică sau, mai exact spus, o întreprindere care se cheama — atunci ca și acum — „GRANITUL”. Tramvaiul înota în praf, iar praful acesta mirosea a uifă comunală, nu a pilitură de granit, astfel că firma întreprinderii părea să fie doar opera unui tovarăș cu gustul marilor simboluri. Lucru întărit și de faptul că niște metri mai încolo, o bază sportivă cu ștaif de maidan se numea „Luxor”. Și de la Luxor, la Teba și piramide, se știe, sînt numai cîteva pași. Între timp, Bucureștiul a împins un pînten de blocuri în inima comunei suburbane Pantelimon. baza sportivă și-a păstrat triumfalul-i nume, „Granitul” a propășit și a intrat bine de tot în conștiința bucureșteanului, fiindcă jumătate din casele cu multe etaje ale Capitalei se fabrică în serie industrială la „Granitul”.

Intrarea în întreprindere este mai degrabă modestă: gard de țevă și fier beton spoit în verde, ghereta portarului. O clădire cu înfățișare de cantină ori de club pe șantierul cine știe cărei hidrocentrale este clădirea direcției; cîteva femei în salopete pline de ulei și rugină, una mușcă haiducește dintr-o piine albă, un tînar cu o jalbă reazemă ușa, mai toate ușile sînt deschise, nu de căldură, ci pentru că e un du-te-vino pe coridoarele clădirii încît nu face să te ostenești să mai închizi și ușile. Amănuntul care intrigă și te îndeamnă să iei cu rezervă primele impresii rămîne patul de beton pe care calci. Betonul spune că modesta intrare în întreprindere este și ea o figură de stil și un simbol. Oamenii sînt nevoia să păstreze unele lucruri la scara lor acolo unde o seamă de alte lucruri par să iasă din scară. De fapt, din stradă nu se vede înai nimic. Dacă aveam de-a face cu o uzină zgomotoasă am fi remarcat desigur imediat întinderea ei, înălțimea halelor. Iată, hala unde se fabrică panourile mari și planșele pentru locuințe nu e mai prejos decît oricare altă construcție industrială. Atîta doar că e silențioasă. Cînd intri înăuntru, te izbesc, e drept, periodic, niște trepidații, urcînd parcă seismic din inima pământului. Durează însă prea puțin ca să le iei drept zgomote caracteristice.

Inginerul șef al întreprinderii de prefabricate, Dinu Sorin, pare animat de toată bună-cuviința aceea rece pe care o au oamenii presați de timp cînd li se cere, pe neașteptate, tocmai timpul prețios al zilei de muncă. Ii explic că, la rîndul meu, vin la „Granitul” animat de toate întrebările și speranțele cetățeanului de rînd care vrea să știe ce garanții de soliditate, funcționalitate și, în definitiv, de calitate îi oferă casa lui de proveniență „industrială”. Mă însoțește pînă în secția 1, conversînd plin de convingere, cu ajutorul unei stații de emisie-recepție de mărimea unui radio de buzunar cu meșterii și inginerii din subordine. E ciudat cît de firesc e dialogul acesta la distanță și ce reținută energie pune inginerul Dinu Sorin în dispozițiile pe care le dă. Ciudat, pentru că omul merge și face impresia că vorbește singur, interpretînd cu mare firesc un rol. Într-un sfert de ceas, cît sîntem împreună și încercăm să mă convingă — încă reținut — că o fabrică este o fabrică și că, prin urmare, produsele ei n-au cum să fie altfel decît solide, funcționale și de calitate și că cetățeanul e dator să se informeze și să știe că industrializarea construcțiilor de locuințe este singura soluție potrivită pentru ca Bucureștiul să rezolve, pînă în 1980, problema cererilor de locuințe. În acest sfert de ceas sînt în aparatul de emisie-recepție viața agitată a întreprinderii. Cineva anunță că un transport de planșee nu a sosit la timp, altcineva reclamă un număr de panouri. Imi exprim părerea că aparatele rezolvă în mod ideal o seamă de treburi. O părere, ca să zic așa, de bun-simț. Inginerul confirmă. Trebuie să recunosc că persoanele entuziaste, cînd vine vorba de munca lor, mă pun de regulă pe picior greșit în discuție. Pe un entuziast nu face să-l contrazici. Oricum, nu-și va schimba felul de a fi. Trebuie, totodată, să recunosc că Dinu Sorin este unul din foarte puținii oameni al căror ton sec și exact nu m-au descurajat. Am treptat convingerea că imi va spune esențialul, chiar dacă n-o va face cu zîmbetul pe buze. „Noi dăm cam 5-6000 apartamente anual, spune. Proiectele sînt bune, fabrica este bună, oamenii sînt muncitori. Chestiunea este că una e să vrei să muncești și alta să știi să muncești bine și ușor. În același timp, oricît am mecaniza fabricarea panourilor și planșelor tot vom avea o anumită cantitate de muncă grea. Producția industrializată rezolvă o chestiune importantă în cazul construcției masive de locuințe, așa cum o practicăm noi. Nu e atît vorba de cantitate, cît de faptul că, dîndu-i constructorului elemente multe de montaj, eliminăm riscurile ce le prezintă „meșteșugăreala” pe metrul

patrat, făcută adesea în grabă și fără o conștiință profesională dezvoltată.”

Hala de fabricație are două linii paralele de conveiere-transportoare pe care, la înălțimea genunchiului, circulă paletele de formare. Acestea sînt niște platforme metalice patrate, grele și, în același timp, ușoare. Depinde de unde privim lucrurile. Dacă vedem cum sînt luate platformele de macaraua de construcție specială care le etajează în seturi de cîte șapte bucăți (înainte de a băga panourile ori plăcile la coacere în marele cuptor al halei), atunci putem să socotim greutatea lor drept rezonabilă. Pentru muncitorii care urcă pe palete cofrajale de metal grele de zeci și sute de kilograme, un kilogram în plus sau în minus poate să fie un noroc sau o neșansă. Vreau să spun astfel că banii cu care ne plătim apartamentele au acoperire în muncă și, orice s-ar zice, nu într-o muncă ușoară. Iată niște femei care curăță, cu ajutorul unor dălți lungi și incomode, resturile de beton de pe cofraj. Oricît de bine ar fi un fierul cu chimicalele ce-l fac să nu se lipească de beton, piatra se prinde zdravăn de metal și mașini care să lustruiesc formele de turnare ori nu sînt ori, deocamdată, sînt prea scumpe. Ar fi prea complicat să povestesc cum se așază armătura și ce migală cer toate aceste greoaie panouri de fațadă. Vedefi, muncitorii sînt cei despre care spuneam la începutul reportajului că merg cu tramvaiul 28, în comunele suburbane din jurul lacurilor Pantelimon, iar unii vin chiar de la țară. Oamenii care nu prea au măsurat strict lumea din jurul lor cu gramul și centimetrul. Gramul și centimetrul sînt niște abstracții și ca să ai respect pentru abstracție trebuie să ai școală și meserie multă. Se întimplă de aceea

ca, în ciuda tuturor controalelor, cadrul de metal al golului de fereastră să fie montat doi-trei centimetri mai sus, într-o parte sau alta. Din asta, un lanț de ne-cazuri. Și tot din asta, supărarea cetățeanului care, cu toată silința constructorului de a corecta suceala ferestrei — ori curbura planșeului — își vede apartamentul plin de linii strimbe.

Odată betonul turnat, odată elementele izolante montate în masa de beton, cîteva muncitori netezesc cu o sculă de lemn suprafața plăcii. Maistrul Mircea Ichim — om exigent și atent cu detaliile — imi arată că netezirea aceasta poate fi făcută mai cu spor altfel, numai că oamenii sînt cam îndărătnici. El zice o vorbă mare: „E tare greu să-l înveți pe om munca aceea care te odihnește și-ți dă pe mai departe chef de lucru. Eu aș introduce în școlile elementare niște lecții de tehnica muncii sau cam așa ceva. Astfel ca muncitorul să caute și să aleagă permanent soluția cea mai economicoasă și cea mai eficientă. Pe omul care nu-și pune capul la contribuție munca îl zăpăcește, nu-l înobilează.”

Formele gata preparate sînt „coapte”, zece sau douăsprezece ore, într-un cuptor special. La ieșirea din cuptor betonul a alins 50% din rezistența sa calculată. El poate fi depozitat și transportat. Practic, după 24 de ore, un panou poate fi montat fără grijă. De regulă, planșele și panourile de fațadă fac un stagiu în depozitul întreprinderii.

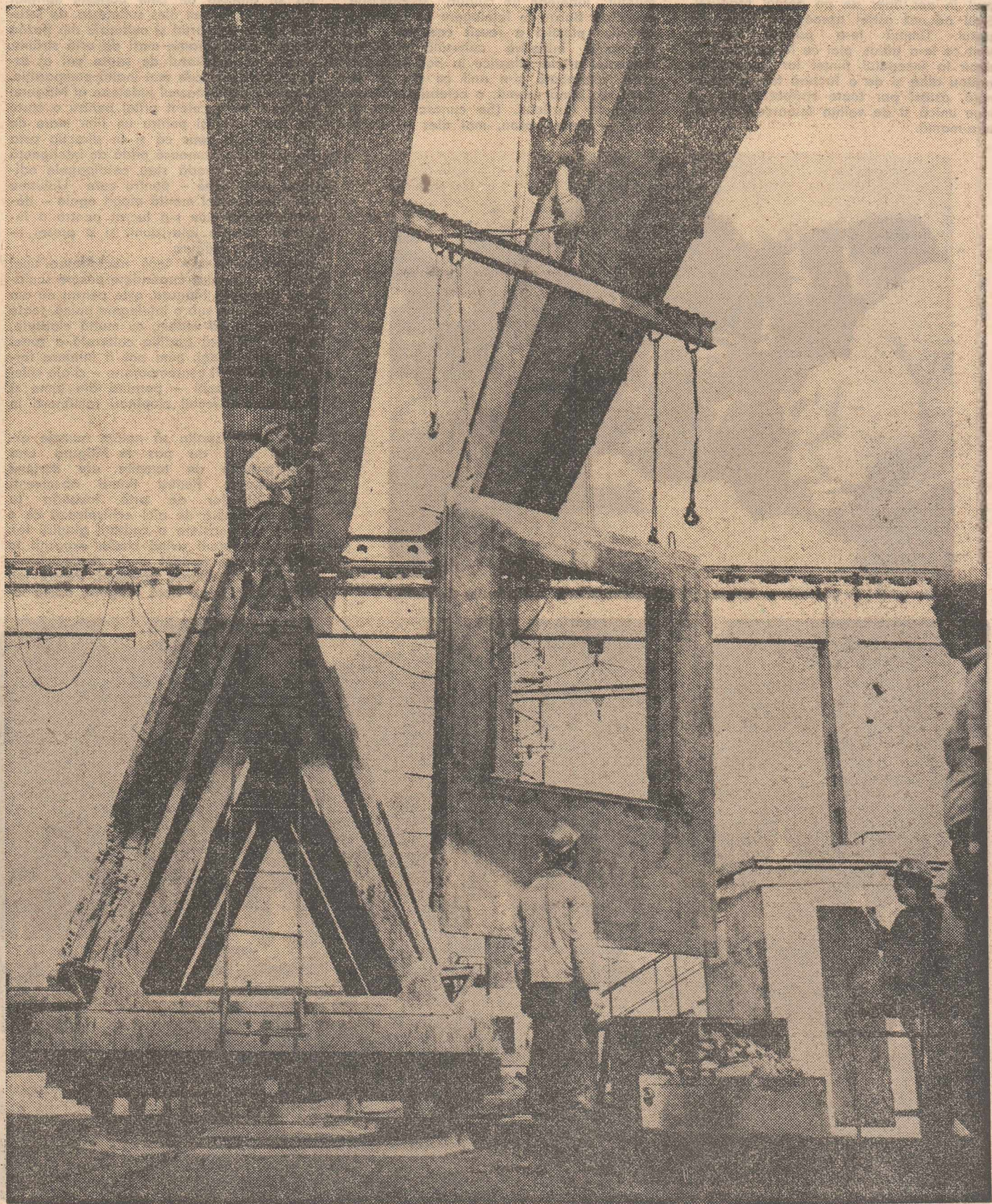
O noutate bucureșteană — fiindcă Brașovul livrează mai de mult asemenea prefabricate — o constituie „băile spațiale”. Ele sînt, în fapt, camere de baie în întregime mobilate și finisate în fabrică, urmînd ca, întocmai unor cuburi de mari dimensiuni, să fie doar montate în struc-

MUNCA NOASTRĂ
ȘI SĂRBĂTOAREA
NOASTRĂ NAȚIONALĂ

tura blocului și racordate la rețeaua de apă și canal precum și la rețeaua electrică. Încă o tentativă de a preîntîmpina accesul de proastă dispoziție ale instalatorilor și constructorilor.

TUDOR OCTAVIAN ■

PRIN MUNCĂ, SPRE FERICIRE

(Urmare din pag. 1)

nemuncind 20 de ani, tinărul începe să creadă că așa este normal și că munca este anormală. Cum o să fie munca normală, zice el, din moment ce pot să trăiesc, fără să muncesc, 20 de ani? Și ce muncă este aia, zice el, când eu sint elev ori student? Am să repet o poveste pe care o spun mereu tuturor celor care văd Statele Unite ale Americii ca pe ceva strălucitor în permanență, ca un fel de continent de vacanță al tuturor pribegilor. Băiatul unui senator (funcție din cele mai importante în statul american), din statul unde m-am aflat la un moment dat, era ziarist; deși tinăr — în vîrstă de numai 9 ani — el era ziarist, dar ziarist în sensul că aducea ziare pe un ger îngrozitor, dimineața, înainte de a merge la școală, studenților dintr-un cămin situat la 6 kilometri de casa tatălui său. Ce făceau studenții de nu își luau ei singuri ziare? Păi studenții erau ocupați cu munci mai potri-

vite cu vîrsta lor și anume: erau chelneri într-un local, vînzători într-un magazin, muncitori calificați sau necalificați la un mare combinat frigorific, șoferi de taxi, și, desigur, studenți. Dar orice om poate citi biografii ale unor personalități din lume pentru a vedea că într-o anumită perioadă a vieții lor acești oameni au făcut munci aspre și nu între 20—25 de ani, ci de mici. Este și una dintre căile prin care oamenii învață ce este banul. Că după aceea pot folosi acest învăț în alte scopuri decît cele umaniste este o altă poveste. Nu este de vină dragostea de muncă pe care le-au sădit-o în conștiință părinții lor. Dar exemplul cel mai viu pentru noi, românii, este satul românesc, colectivitatea de oameni ai muncii, de aici de la noi. Din tată în fiu la noi munca a fost o lege morală. Întors de la școală, tinărul s-a apucat întii de treabă, lingă tatăl său, lingă mama sa și apoi cu chef pe care i-l dădea munca vie și concretă pe care o făcuse și-a făcut lecțiile. Din păcate unii și-au inchipuit

că în socialism, munca devenind o obligație a tuturor, nu mai este o obligație a fiecăruia. Să zicem că 200 de oameni purtînd o birnă pe umeri, pentru a ridica acoperișul unei case, cinci dintre ei s-au aplecat mai jos și s-au eliberat de povara birnei, lăsînd toată treaba pe ceilalți 195, că tot nu se prea simte. Ei bine, nu este în regulă. Programul partidului cere riguros muncă. Cîrmaciul destinului nostru național, exemplu eroic de muncă dăruită țării, insistă fierbînte asupra nevoii de muncă a tuturor și a fiecăruia. Unii dintre noi sint dispuși, de exemplu, ca la o performanță sportivă să vadă numai ultima zi în care se obține această performanță. Am să povestesc un lucru care m-a cutremurat. Întoarsă de la Montreal, minunata Nadia Comăneci, care ar fi meritat o odihnă bogată, a fost, împreună cu Teodora Ungureanu și cu vajnicul arhitect al succeselor lor Bela Karoly, la **Cenacul Flacăra al tineretului revoluționar**. Ei bine, prezența lor s-a desfășurat între ore bine calculate și, cînd am întreat de ce, mi-au răspuns că miine au trei antrenamente, ca și ieri. La antrenamentele Nadiei, ca ale tuturor performerilor, nu participă mai nimeni. De aceea unii sint dispuși să nici nu vadă munca de la temelie fiecărei mișcări gra-

țioase care tulbură universul. Dar sute și poate chiar mii de ore de trudă se depun tăcute la rădăcina unei singure mișcări superbe, înșurubindu-se docil în cele câteva minute de zbor...

Șansa noastră în lume — în această clipă repede care ne întreată cum ne numim și nici nu așteaptă să îi răspundem — este Munca. Eminescu zicea „Libertatea care se cîștigă prin muncă”. Așa și este. Și libertatea și fericirea și demnitatea se cîștigă prin muncă. Ele există ca drepturi teoretice ale omului dar omul trebuie să și le cîștige concret muncind. Nici un parazit, de orice orientare, nu are dreptul să folosească ideile mari — demnitate, fericire, libertate — atunci cînd este întreat „Ce faci?”

Șansa noastră rămîne — va trebui tot mai mult accentuat acest adevăr — munca noastră. În brațele și în mințile noastre stă salvarea de orice primejdie, de orice umilință. Stă înflorirea. Socialismul este puterea oamenilor muncii, adică societatea cea mai dreaptă a muncii, căreia ziua libertății îi restituie întreaga lumină. Să nu uităm vechea lozincă a mișcării muncitorești: „Nici muncă fără pîine, nici pîine fără muncă!”

Prin muncă, spre fericire!

MĂGURA — Ediția a VII-a a taberei de sculptură

Sîmbătă, 14 august, un grup de 16 sculptori a sosit la Măgura Buzăului pentru ediția 1976 a taberei de creație cunoscută de-acum, de bună seamă, de toată țara. Unele lucruri se știu. Artiștii care vin aici sint, în marea lor majoritate, tineri. Vreme de o lună ei taie în piatra de calcar a vechii cariere Ciuta o operă și această operă rămîne, ca preț al străduinței și talentului fiecăruia, în muzeul în aer liber de pe dealul Măgurei. S-au adunat astfel aproape o sută de statui. Timpul le-a patinat repede. Vînt ce le-a bătut, ploaie ce le-a udat... și dacă la începutul ființei lor sculpturile arătau albe și de o factură foarte personală, astăzi par toate străbătute de o idee unică și de voința întoarcerii în natura-mamă.

Pe seama împlinirii, an de an, a ansamblului statuar de la Măgura putem scrie multe frumoase metafore, fiindcă locul însuși e născător de metafore. Ne îngăduim, totuși, ca la cea de-a VII-a ediție să vorbim de cîteva din rezultatele practice — dacă ne este permis să le zicem astfel — ale taberei, deoarece experiența Măgurei trebuie să intereseze și alte județe. Cu o cheltuială modestă, Comitetul județean de cultură și educație socialistă Buzău în înțelegere cu Uniunea artiștilor plastici a reușit cea mai îndrăzneată inițiativă culturală locală în domeniul artelor plastice la noi, inițiativă care, continuată și-n anii ce vin, va aduce, de bună seamă, o celebritate internațională Buzăului. (Se cunosc situații cînd — peste ocean, mai ales — statul

a incurajat programatic afirmarea unor generații și grupuri de artiști tineri, compensînd inteligent puținătatea sumelor investite — în comparație, desigur, cu sumele oferite de către stat, în aceiași ani unor maeștri — printr-o publicitate susținută și, cum s-a vădit mai apoi, extrem de eficace).

Nu ne sfiim, deci, să punem programul pentru artă monumentală imaginat, finanțat și, dincolo de cele bănești, sprijinit întru toate, și mai ales sufletește, de forurile locale de partid și culturale din Buzău alături de programe mari de artă străine, pentru că rezultatul de șapte ani al taberei îngăduie cea mai înaltă comparație. Dealtfel, dacă muzeul județean al Măgurei poate fi un excelent prilej pentru o carte de mare tiraj și pentru un film mare de artă, trebuie spus că și în direcția asta Buzăul a dat frumoasă pildă de inteligență și interes. Dovadă stau cataloagele edițiilor precedente — pentru care Uniunea artiștilor plastici merită elogii egale — dovadă modul cum s-a lucrat pentru a îndrepta atenția televiziunii și a presei timpărite către Măgura.

Dacă susținem încă necesitatea unei cărți de o anume cuprindere despre sculptura creată la Măgura, este pentru că am avea grupate, sub o înțelegere unică, toate lucrările ca să vedem, cu multă claritate, cum acționează tradiția culturală a zonei și a țării întregi, cum pot fi înțelese formele sculpturii contemporane — și ale celei tinere, îndeosebi — pornind din teme și sugestii ale vechii cioplitori românești în piatră.

Nu avem spațiu să notăm numele artiștilor care au pus la Măgura una din pietrele de temelie ale carierei lor artistice. Pentru tinerii absolvenți ai institutelor de artă invitația la luna de tabără de aici echivalează cu o primă recunoaștere a calității gîndirii lor, pentru sculptorii avînd cîteva expoziții la activ ea este semnul unei respectuoase, al unei măgulitoare aprecieri. Pentru toți Măgura va fi pe viață Măgura, adică lo-

cul unde s-a petrecut cea mai subtilă competiție a sculptorilor români. Sintem îndreptății să vorbim de o întrecere, de o selecție aparte a valorii întrucît multe sculpturi reușesc curînd să domine pe altele și, de aceea, multe să se piardă parcă într-un soi de anonim demn, în slujba celor dintii.

Să notăm numele sculptorilor ediției a VII-a: Gheorghe Coman, Vasile Aciobăniței, Teodora Kiulescu, Mihai Marcu, Nicolae Pascu, Rodica Ungureanu, Cristian Bedivan, Adrian Ioniță, Dumitru Juravle, Liviu Rusu, Leonard Răchită, Florentin Tănăsescu, Gheorghe Zărnescu, Iosif Kopardi, Andrei Torna, Gheorghe Adam.

TUDOR OCTAVIAN ■
Fotografii de VASILE MĂNECAN ■

Orice tabără se deschide la Măgura prin tragerea la sorți a blocurilor de piatră.

Așa dar, a VII-a ediție...

Tabăra, așa cum au văzut-o artiștii sosiți aici în august, 1976.

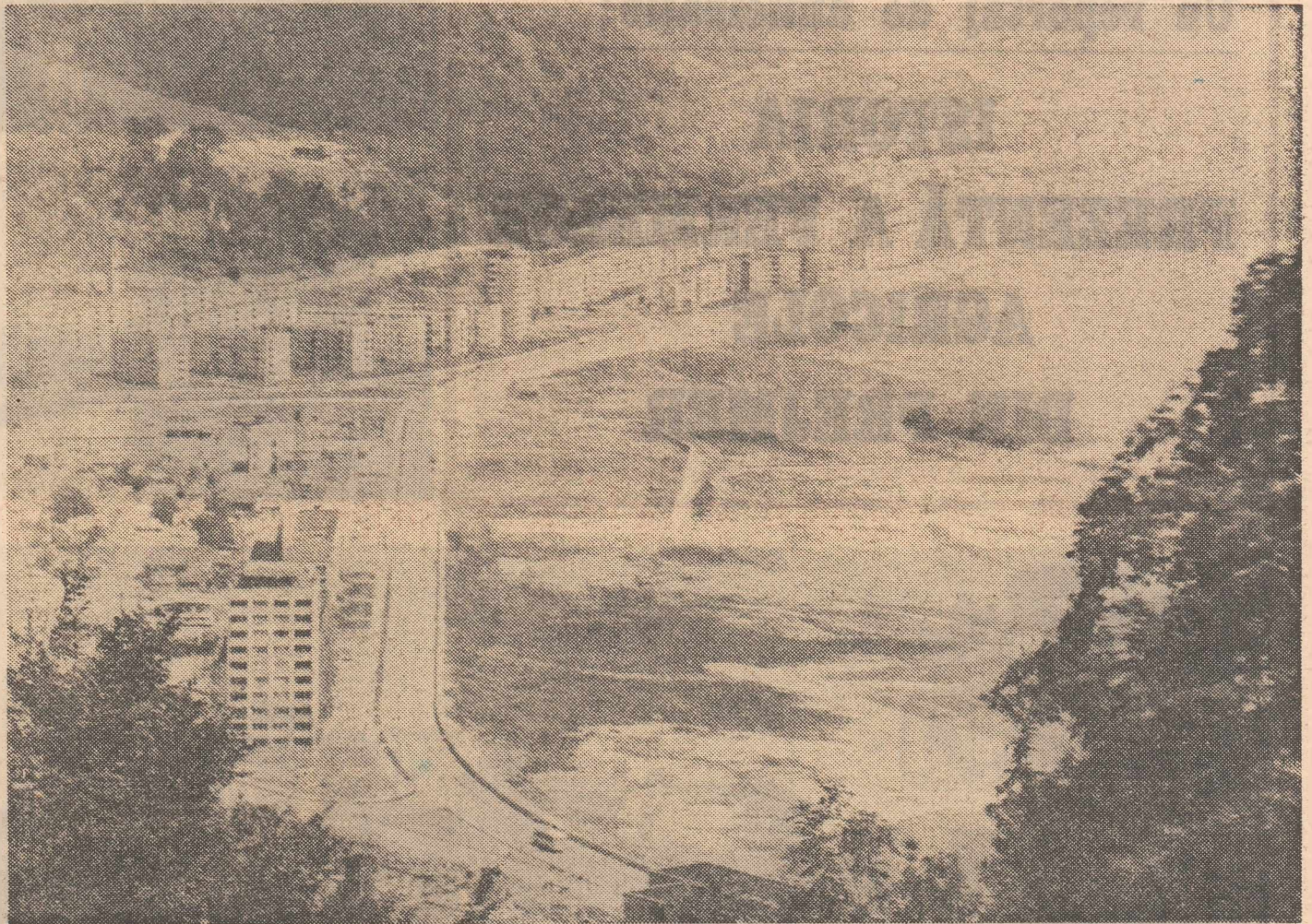

O ȘANSA UNICĂ ÎN VIAȚA UNUI ARHITECT — SĂ ÎNALȚE UN ORAȘ DE LA ZERO

MUNCA NOASTRĂ ȘI SĂRBĂTOAREA NOASTRĂ NAȚIONALĂ

Arhitectul este **Adelina Iojić**. Orașul este **Orșova**! Orșova nouă. Orașul-grădina. Zvîcnind din gura golfului Cerna, albă și cu forme perfecte, după o lină derulare în linie dreaptă, se cațără apoi în trepte, pe terase de stîncă, cufundindu-se în pădurile de cetini ale munților, de unde și se deschide amețitor în față — panorama Dunării la Cazane. Orșova-nouă este și rămîne pentru noi nu numai o incontestabilă reușită urbanistică, dar, precum ar zice sociologii, un veritabil experiment economic și social. Ea s-a construit cînd în lume se vorbea despre orașele noi ca despre computere și calculatoare, erau catalogate pe generații și se aprecia că orașele noi din generația a III-a s-ar afla abia în proiect, pe planșetele unor arhitecți vizionari din Anglia. Dacă am privi din acest unghi strict sociologic desigur nimic nu ne-ar împiedica să socotim noua Orșova a face parte din generația a treia a orașelor noi din România, construite în ultimii 25 de ani, avînd în urmă experiența localităților urbane, absolut noi, invite pe harta țării, ridicate pe foste cîmpuri, sau în vatra unor foste sate, cum sînt orașele Petru Groza, Victoria, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Motru, Călan și altele. Dar Orșova are destinul ei aparte. Pasărea Fenix care a murit ca să renască. Desigur, manualele de istorie ale viitorului apropiat vor consemna treptele strămutării lui din vechea vatră, din vatra ridicată pe ruinele unei cetăți romane, suprapuse, la rîndu-i pe viața, istoria și moartea arhaicei așezări dacice — Dierna, atestată documentar ca stațiune vamală la Dunăre încă din anul 157 al erei noastre. „Ștergerea” vechiului oraș, strămutarea lui pe o altă vatră, nu prea îndepărtată de cealaltă a fost, precum știm, un sacrificiu necesar pentru înălțarea celei mai mari porți de lumină de pe pămîntul românesc, pentru Hidrocentrala de la Porțile de Fier, intrînd în perimetrul lacului de acumulare. Construirea noului oraș (un oraș fără periferii și mahalale, cu un grad de urbanizare de învidiat de către multe mari orașe) a început în 1966, exact acum 10 ani. Orșovenii și-au ales ei înșiși noua vatră a comunității lor. În 1965, un an întreg, echipe de sociologi, sistematizatori, ecologi, economiști, activiști de partid și de stat, au efectuat studii și anchete sociale privind amplasamentul, modul de habitat, genurile de locuințe în care dorește să trăiască, în noile condiții, populația unei străvechi așezări. Și orșovenii n-au vrut să se despartă mai ales de apă. Din cele cinci variante de amplasare care li s-au propus l-au ales pe acela care le lăsa aproape, cît mai aproape Dunărea. Dar fisia de pămînt era atît de îngustă încît, cu toată întinderea ei, ar fi fost imposibil să se dea orașului șansa de a se dezvolta în viitor. Și tocmai acest fapt a fost cel mai greu examen pe care l-a dat în viața sa de arhitect, Adelina Iojić de la Institutul județean de proiectări din Timișoara. Ea trebuia să conceapă de la început un oraș pentru peste 15 000

locuitori, deși în momentul cînd s-a demolat avea împreună cu populația comunei suburbane Eșalnița doar vreo 6 800, trebuia să lase loc pentru locuințele prevăzute a se construi pînă în anul 1980, un oraș pentru o viitoare istorie milenară și multimilenară. „Așa cum medicii fac legămînt cu jurămîntul lui Hipocrat, noi, arhitecții, ar trebui să jurăm că nu vom bate orașele în cuie. Poate e stîngace metafora mea, dar mă gîndesc la datoria noastră de a nu obliga generațiile următoare să gîndească și să trăiască după tiparele noastre. Farmecul tuturor orașelor din lume nu stă tocmai în faptul că fiecare epocă și-a adus prinosul ei ?!” Dar atunci nu era vreme de reflecții prea îndelungate, era nevoie de acțiune, de intervenție rapidă și de o gîndire rapidă, atotcuprinzătoare și vizionară totodată. În martie 1969 „s-a petrecut inundarea”. Apele Dunării și Cernei, scoase din matca lor, s-au năpustit cu furie peste molozul și ruinele a ceea ce fusese pînă ieri un oraș plin de viață. S-au zburciat o vreme peste aceste straturi de istorie, au vîit, apoi s-au liniștit. Dincolo de ele, de marea ce se formase, de semicercul unui veritabil golf, la picioarele lui, se înălța cu aceeași repeziune, cu aceeași furie — orașul. Orașul pe ale cărui străzi, pe ale cărui case, pe ale cărui monumente, parcuri, stadioane, faleză, terase, școli, cofetării, întreprinderi, pe detalii, ca și pe întregul ansamblu de azi cu farmecul său deosebit, ce-ți poartă gîndul mai curînd spre un San Michele, se poate pune numele: **arhitect Adelina Iojić și inginer Tiberiu Fischer**, cel care a condus proiectele de execuție. Îmi mărturisește că la început, cînd i s-a încredințat acest proiect, proiectul nu al unei case, nu al unui singur edificiu și nici măcar al unui cvartal, ori microraión de locuințe — cu așa ceva era obișnuită —, ci al unui oraș întreg pe care să-l înalțe de la zero pînă la cota viitor îndepărtat, au trecut-o fiorii. Nu de bucurie, cum s-ar crede, nu de plăcere — oricum, se oferea o șansă unică pe care o generație întreagă de arhitecți n-o poate avea, dar unul singur, și mai ales azi cînd nici măcar o locuință nu mai poate fi socotită opera unui singur om — ci de teamă. Nu fiindcă n-ar fi fost sigură pe meseria ei, altfel n-ar fi fost aleasă, dintre atîția alți arhitecți foarte buni și foarte talentați pe care îi are I.L.P. Timișoara și nici de teama că așa ceva înseamnă muncă pînă la epuizare și pînă la uitare de sine — și cu așa ceva este obișnuită, este chiar un fel de a fi al său, un fel de a-și sluji profesia.

Dar? Dar de grija răspunderii pentru o comunitate de oameni cu o istorie fantastică și de teama pentru viitorul cu care arhitectul este mereu în relație și în raport de care este mereu judecat. „Lucrarea asta a venit în institutul nostru cu o grabă extraordinară. Acum, după atîta timp, pot să vă mărturisesc fără a crede că mă dezvinovățesc de eventuale nereușite. Lucrările hidrocentralei avansau, urma să se facă inundarea, iar colectivul însărcinat să realizeze sistematizarea a fărăgănat cam mult. Era de doi ani pe planșetă și mai era doar un an din timpul acordat pentru finalizarea întregului proiect al orașului. Pe deasupra planul inițial de sistematizare a fost respins.

— Deci ați pornit-o de la zero, pe toate direcțiile, cum s-ar spune?

— Poate e mai convenabil așa pentru un arhitect, își poate concepe integral lucrarea. E adevărat că a fost o perioadă crîncenă pentru mine. În paralel am făcut sistematizarea pe un teren dat — și acela — cum ați văzut foarte accidentat și îngust, neavînd unde să mă desfășor cu clădirile, în paralel am conceput orașul, așa cum oricine îl poate vedea azi, și concomitent s-a lucrat la proiectele de execuție și s-a deschis șantierul. Sigur, nu a fost un mod ideal de lucru, dar astea erau condițiile. Totul era să facem o treabă bună cu datele pe care le aveam. În plus, mai erau și probleme de ordin sentimental. Oricît ne-ar socoti pe noi lumea ca pe medici — iertați-mi iarăși analogia —, insensibili la durere și că tăiem în trupul orașelor ca chirurgii în plagă, fără milă, înălțăm nu orice oraș, ci unul copleșit de istorie. Mai înainte de casele lor, oamenii au întrebat unde vor fi așezați strămoșii lor, ce se va întîmpla cu monumentele cu peste 3 000 de morminte, unde vor fi transplantate cele cinci cimitire, cu facturi de cult diferite. Poate n-o să mă credeți, dar la ele m-am gîndit și am lucrat cam tot atît cît pentru centrul civic, la care am ținut să aibă personalitate.

— Și totuși, care a fost dificultatea cea mai mare în concepția și proiectarea orașului și pe care socotiți că ați rezolvat-o fericit?

— Cum vă spuneam: **sistematizarea**. Pînă am găsit soluția de a desfășura mai întîi localitatea pe fisia îngustă de la poalele golfului, dintre apă și munte, și apoi s-o urc în terase pe înălțimea terenului stîncos, aducînd cu această soluție exact farmecul Orșovei de azi. Și așa zice eu că am reușit să-l individualizez, să-i pun și alte accente care să-l deosebească de oricare alt oraș nou al țării.

Dealtfel, este inutil s-o pun pe arhitecta Adelina Iojić să-mi descrie un

oras pe care îl cunosc atît de bine, pe care atîția oameni îl cunosc și-l vizitează ca pe o celebră stațiune turistică. Primul lucru pe care îl vezi cînd sosești aici pe drumul național nr. 6 este exact această „mare” cu bărci cu pînze, cu tot felul de ambarcații nautice, plutind pe luciul ei, cu băieții care pescuiesc pe maluri, cu tinerii care se plimbă agale pe o faleză imensă inundată de flori. În dreapta, dincolo de ea, șerpuește bulevardul larg străjuit de blocuri masive ce adăpostesc locuințe și mai ales edificiile social-culturale. Mai sus, acolo unde bulevardul face o curbă amplă, cotînd spre munte, începe zona rezidențială a unor vile confortabile, colorate sobru — locuințele proprietate personală construite cu ajutorul statului ale orșovenilor care au spus că nu se vor putea adapta „la bloc”. Iată că nici un detaliu social n-a uitat Adelina Iojić. Această întindere tihnită, curată și inverzită — Orșova nouă este un oraș complet nepoluat — și nu va fi niciodată, deși nu este o stațiune sezonieră pentru vilegiaturisti, este în primul rînd un oraș industrial și un oraș al orșovenilor. Dar reușita arhitectei Adelina Iojić stă și aici, în felul cum a amplasat zona industrială.

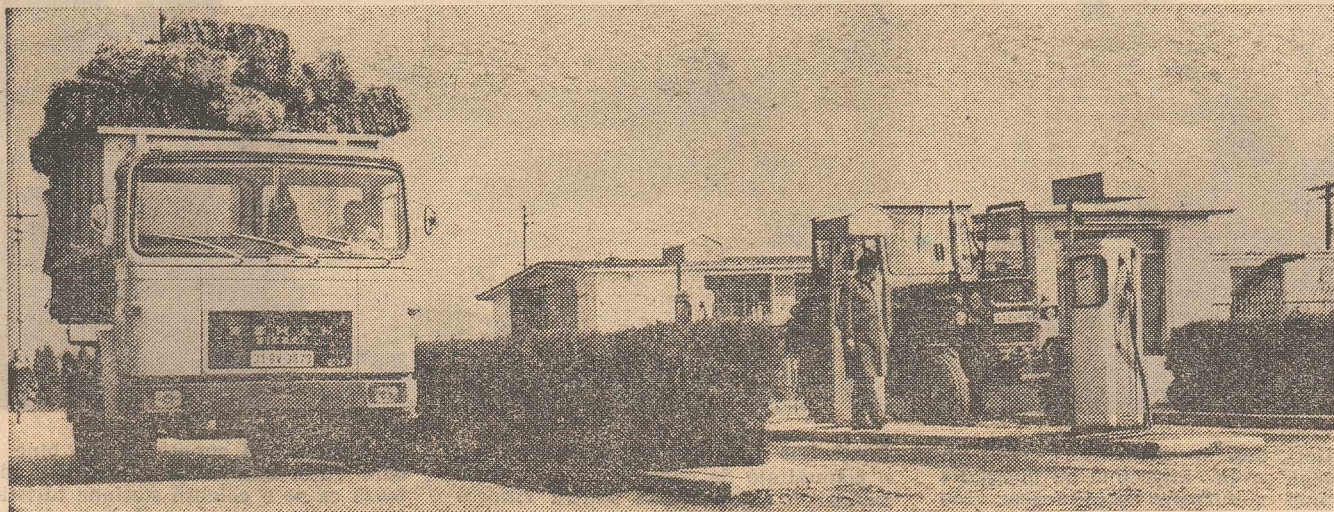
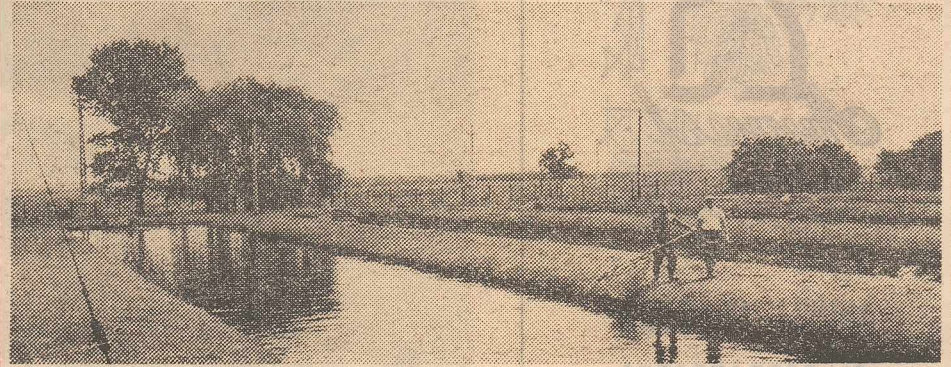
Opera sa se finaliza cînd autoarea împlinea vîrsta maturității, împlinea 40 de ani. Și exact atunci, în 1973 pentru această operă, care ea singură poate rămîne opera vieții unui arhitect ce se poate defini pe deplin realizat, i s-a decernat Ordinul Tudor Vladimirescu clasa a V-a. O recunoaștere și o recompensă a meritelor unui om care ne lasă moștenire unul dintre cele mai frumoase și mai personale orașe noi ale țării. Ale unui artist care mai are încă multe de spus în arhitectura noastră și pe care planșeta îl mai așteaptă tot cu fiori în fiecare zi. Aceeași planșetă la care lucrează de 20 de ani. Orșova a fost doar o etapă, doar o lucrare. De la ea a trecut la alta. La întinerirea stațiunii Buziaș, pentru care a gîndit casa rotitoare, ca să-i spun așa, un colos de sanatoriu balnear ale cărui ferestre nu se află nici la sud, nici la nord, nici la răsărit, nici la apus, ci mereu între cele patru puncte cardinale. „Am luat fiecare felie de cameră și am cotit-o cu 30 de grade ca să fugă mereu după soarele moderat convenabil celor ce vin de obicei în cură la Buziaș. Buziașul fiind stațiune cu profil cardiologic. Totodată s-a creat și automat un element de compoziție mai deosebit cred, pentru fațadă”. Talentul și ingeniozitatea arhitectei se resimt oriunde și ori de cîte ori este la planșetă, acolo unde se simte cel mai bine fiindcă „profesia mea sînt plămînil mei. Plămînil care îmi dau aerul necesar ca să trăiesc”.

CICI IORDACHE ■

Un reportaj de anticipație:

ISTORIA PREZENTĂ A FERMELOR AGRICOLE DIN PREJMER

MUNCA NOASTRĂ
ȘI SĂRBĂTOAREA
NOASTRĂ NAȚIONALĂ

Afară plouă liniștit și-n casă arde în miez de vară — focul. O parodie tristă a lunii lui cuptor, care, aici în Țara Birsei, i-a obligat pe săteni să îmbrace mai devreme decât se așteptau pulovere groase și încălțări solide. Cu primele semne ale înserării, ogoarele și ulițele satelor au devenit pustii. Înjurând ploaia și vântul ce coboară în rafale de sub cupola de nori a Ciucașului, oamenii s-au retras fiecare la casa lui. E sâmbătă, spre ora cinei și toată lumea așteaptă în tihna sfârșitului de săptămână noile aventuri ale locotenentului Columbo și recitalul gerontologic propus de Gică Petrescu. Pe o asemenea vreme, altceva mai bun nu se găsește...

Pentru inginerii, tehnicienii și muncitorii întreprinderii agricole de stat din Prejmer — Brașov, capriciile vremii la această dată nu înseamnă însă numai ratarea unui așteptat week-end. Aici ploaia nedorită s-a pornit să cadă din păcate peste cele 1.400 ha semănate cu orzoaică, cultură cerealică aflată în plină campanie de recoltare. Ploaia nu

constituie un musafir așteptat nici pentru celelalte principale culturi ale întreprinderii (porumbul furajer și cartoful), dar aici lucrurile se pot repara în timp. Acum principalul rămâne recoltarea grabnică a orzoaicei, hrană indispensabilă fabricilor de bere.

Am fost martorii acestei activități febrile, pornită sub semnul urgenței, într-o continuă stare de alertă. La ora 19 am asistat la obișnuita teleconferință (sic!) a întreprinderii, deschisă și condusă de două ori pe zi (dimineața și seara) de inginerul Ioan Toma, director la I.A.S. Prejmer. O sedință de lucru operativă, desfășurată prin intermediul undelor herziene, cu participarea necondiționată a celor 14 șefi de ferme, aflați la zeci de kilometri unul de altul. Așezați în fața aparatelor de emisie-recepție, cei 14 ingineri raportează la centru starea de fapt, se sfătuiesc între ei, fac propuneri. De data aceasta în aparate răsună rapoarte și comenzi lapidare, întrebări și răspunsuri scurte care, prin încărcătura lor dramatică, amintesc

comunicatele de front. Se întocmește un plan de bătaie, se pun la punct toate măsurile prin care se va proceda la noua și promptă confruntare cu aversele de ploaie. În apropiere de sediu gospodăriei, protejate de prelate uriașe așteaptă orinduie, ca niște care de luptă, zeci de mașini agricole. Se primesc ultimele informații de la institutul meteorologic, se recepționează mesajele sosite prin telexul instalat la secretariat. Se examinează apoi munca din fermele de animale, iar participanții la sedința „electromagnetică” află în continuare cum merg treburile la păstrăvărie și la ferma de nurci, cum se desfășoară activitatea în cele trei unități industriale ale întreprinderii: fabrica de spirt, fabrica de mezeluri și fabrica de produse lactate.

Mă, apropii de fereastră pentru a privi încă o dată câmpia largă, împărțită pînă sub orizont în imense patrate și dreptunghiuri perfecte. Pretutindentarlale geometrice cu porumb furajer și cartofi, mărginite de drumuri pietruite

ANCHETA SOCIALA

Copii care fug de propriii lor părinți, dar mai ales părinți care fug de propriii lor copii

Toma Cornel Marin, George Giurea, Visii Maria, Iacob Stoica, Nicolae Plăeșu nu se cunosc între ei. I-am adunat noi, în această pagină scrisă, pentru că, dincolo de vîrsta lor (variind între cifrele întîmplător simetrice 26 și 62 de ani), dincolo de meseriile lor, de culoarea ochilor, sînt însemnați cu același numitor comun: au transformat titlul de părinte în acela, degradant, de părinte ai unor copii abandonati. Mi s-a părut, întotdeauna, că vina unor astfel de exemplare rătăcite în speța noastră umană este de două ori abominabilă: o dată, pentru că își îngăduie să-și împrăstie copiii precum păpădia puful în vînt; a doua oară, pentru că speculează, fără scrupule, umanismul celor din jur, al societății în care trăiesc. Chiulul lor de la o datorie sfîntă are acoperire în fața conștiinței (dacă tot așa se va fi numind conștiința, în limba lor): ei știu că astăzi, la noi, nici un copil nu poate rămîne în drum, drept care, cei care consideră calitatea de mamă și de

tată o întîmplare oarecare a vieții lor, hălăduiesc pe cărări străine, aminînd ne-cugetat data luării în primire a răspunderilor. Așa cum fac, printre alții, și cei cu care ne-am început rîndurile de față...
...Tacticile abandonului sînt cunoscute. Una dintre ele este cea a păsării călătoare. Fuge de ici colo pentru a i se pierde urma.

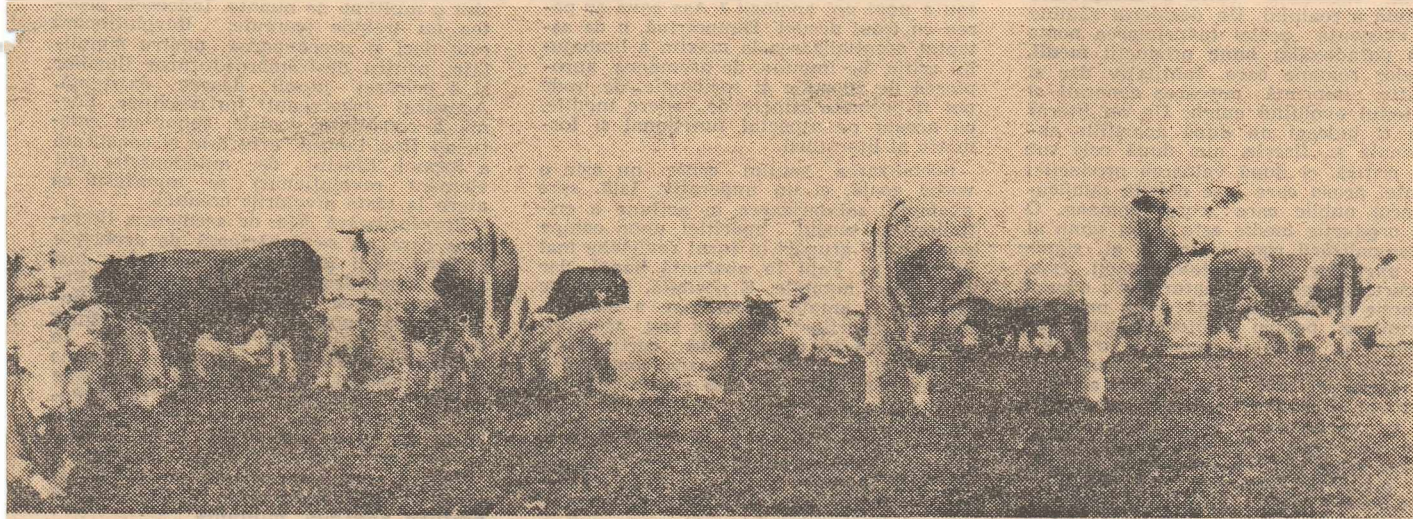
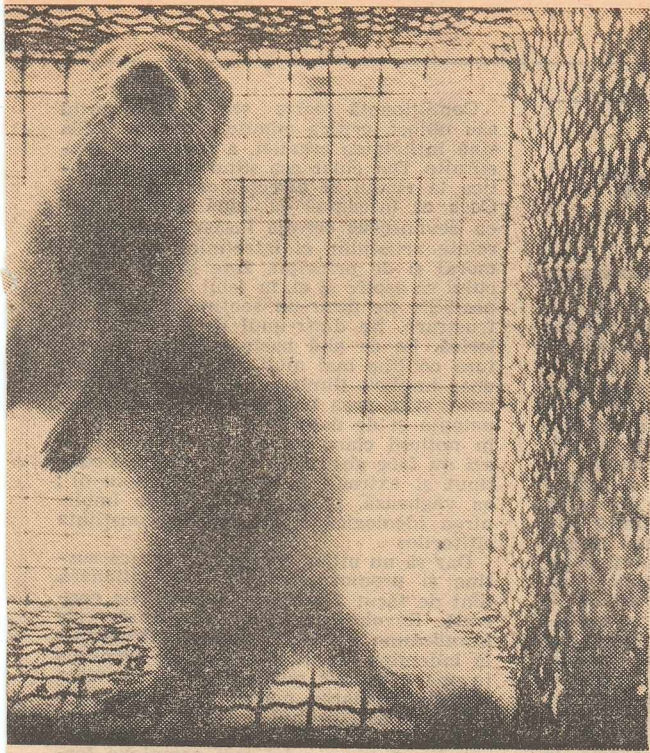
Toma Cornel Marin, mai grijuliu, a luat-o din loc încă înainte de nașterea băiețelului Ion, venit pe lume în luna martie a.c. Tatăl a dispărut din decembrie, lăsînd-o pe Paula Toma, lucrătoare în două schimburi la Întreprinderea de transport București, să se descurce cum o ști, singură, să se scoale în noapte pentru a ajunge în zori la cap de linie, cu frica celui mic rămas acasă, într-o cameră închiriată. Prin grija autorității tutelare a sectorului 8, băiețelul a fost încredințat Leagănelui de copii numărul 1 și, ne gîndim că, dacă aceste rînduri vor cădea sub ochii tatălui — despre care, tot ceea ce

se știe e că ar fi șofer pe undeva, pe un șantier din Constanța — probabil că prima lui reacție nu va fi una de ascundere în pămînt, ci o răsufare ușurată.

Cunoaștem, din păcate, cazurile copiilor abandonati la colț de stradă, într-un tren, în spațiul de joacă al unor mari magazine. Dar, cum spuneam, există părinți a căror liniște este confecționată strîmb, hidos, din însăși grija legiferată a statului față de viața cetățenilor ei și, în consecință, nu mai apelează la metodele à la Cuore, ci își abandonează copiii direct la creșă. Revolta este cu atît mai mare cu cît, în unele situații, acest gest barbar este urmarea unui act de conivență între ambii părinți: vin ce vin, după ce și-au înscris copilul cu acte în regulă, se fac că aduc o jucărie, o napolitană — ce îi lasă inima și calculul meschin — după care dispar amîndoi, din casă, din cartier, din oraș. Realitate cutremurătoare, suprapusă în dosarele Consiliului Popular peste fraza oficială: „la apelul nominal nu s-a prezentat nici o persoană”. Nici o persoană înseamnă tatăl și mama care, în cazuri precum cele pe care le vom relata mai jos nici nu aveau cum să își facă apariția. Fenia și George Giurea, din București, strada Manuscrisului numărul 25, nefiind de gîsit, nicăieri, cu toată străduința organelor de miliție, au simulat sentimente de tată și de mamă, au profitat din plin de legile noastre privind ocrotirea copiilor pentru a-și lăsa copilul la Creșa săptămînală „Jiul”, confundată cu

o instituție filantropică obligată să acorde abonamente pe viață. La fiecare sfîrșit de săptămîină, cînd alți prichindei sînt luați de părinții lor pentru a-și petrece sîmbăta și duminica în familie, micuțul George Giurea, acum în vîrstă de doi ani este dus de îngrijitoarele creșei la Spitalul Caraiman. De curînd, autoritatea tu telară a decis încredințarea celui părăsit Leagănelui de copii numărul 5. „Hotărîre se va anunța părinților prin afișaj”, specifică în acte. Ne întrebăm, cum a trebui să arate acest afișaj și unde a trebui el instalat, poate în înaltul cerului, scris cu litere de foc, pentru a putea zgudu înimile a doi... părinți de ocazie Coleg de suferință cu băiețelul George Giurea este și minorul Gabriel Tițu, fiu Mariei și al lui Dan Tițu, abandonat și el la aceeași creșă, prin aceeași complicitate netrebnică. Nimeni, vecinii, colegii nu știu pe unde își caută norocul cei doi — și ce fel de noroc!? — în timp ce Gabriel se află bolnav, la Spitalul Caraiman...
...Există abandonuri și abandonuri. Realitatea ne obligă, din nefericire, să consemnăm nu numai existența lor ci și anumite varietate a formelor, expresii diferite, dar ușor depistabile, ale uneia și aceleiași alterări a esenței umane: abandonurilor frontale, dacă acceptăm să lînumim astfel pe cele de mai sus, li s adaugă părăsirile deghețate, ai căror autori nu fug chiar de tot de la locul crimei, ci se ascund doar ceva mai încolo

el de largi, la fel de drepte, totul ca o tablă de șah, ca pe un plan îngi-esc trasat cu rigla și echerul. O im-agine tulburătoare, derutantă, în con-ec cu toate amintirile noastre agreste, o imagine care anticipează și ea orolul unei agriculturi care — așa u s-a precizat în documentele de id — va ajunge să devină o nouă ură industrială a economiei națio-ale.

evin de lângă geam și cer cuvîntul eadru sedinței pentru a anunța o e sosită din înaltul cerului. Dea-ia munților s-au spart norii și a ut lumina apusului de soare. Nou-a preschimbă pe loc atmosfera sum-a consfăturii. Fața directorului se inează, așa că aflui momentul po-ent pentru a-i solicita un interviu.

ere interviu unui director de S, în timpul presant al campaniei ecoltare e ca și cînd ai încerca să ești la dans santinela de la West-ster sau te-ar apuca cheful să tragi mîneacă un dansator pe sîrmă. În ul moment, directorul Ioan Toma

ne refuză cu amabilitate, dar în cel de al doilea ne propune o nouă întînire, fix la ora 15. „Atunci pot fi o oră la dispoziția dumneavoastră“.

Am discutat, într-adevăr, o oră înche-iată, timp prețios răpit din programul de lucru, dar perfect recuperabil pen-tru un om ca Ioan Toma, obișnuit de foarte multă vreme să-și împartă viața, de la o zi la alta, pe ore și minute. La Prejmer nonșalanța bucolică și orele de gumilastic au dispărut de foarte multă vreme, deoarece de foarte multă vreme știința agricolă, convertită în practica zilnică, a impus disciplinarea muncii și planificarea sarcinilor după modelul științelor exacte, al proceselor de producție mecanizate și automatizate. La Prejmer se cultivă cartofi, sfeclă și porumb furajer, orzoaică, se cresc vaci cu lapte, nureci și păștrăvi, dar nici una din muncile prestate aici nu-ți mai amintește agricultura tradițională.

Vizitatorul fermei constată nu fără

uimire că între straturile de cartofi nu există — de-a lungul a kilometri întregi — o singură buruiană, sau că vacile cu lapte arată la orice ceas al zilei de parcă ar fi ieșit de cinci minute dintr-un institut de cosmetică. Elementele de senzație sînt însă cuprinse, pentru orice musafir avizat, în cifrele ce oglin-desc producțiile agricole. La Prejmer s-a recoltat în medie în anii trecuți cite 30 de tone de cartofi de sămînță la hectar, 4 000 de kilograme orzoaică la ha, 70 tone porumb siloz la hectar, iar anul acesta se scotează să se obțină de la cele 4 000 de vaci, 3 500 litri de lapte pe cap de vacă. (Întreprinderea are cel mai mare efectiv de vaci dacă e să o com-parăm cu toate fermele de stat din țară). Am mai aflat că eficiența econo-mică a unui singur hectar de cartofi este de 35 000 lei (bani curați!).

— Sînt realizări notabile, recunoaște directorul Toma, care pot invita la meditație și pot sluji drept exemplu confracților noștri din fermele agricole de stat sau cooperativizate. Dar rezul-tate bune și foarte bune nu sînt numai la noi. Ne-am obișnuit să consemnăm cifre mari, uitînd că ele sînt cu ade-vărat mari numai dacă le comparăm cu cele ale agriculturii antebelice. Am vi-zitat de curînd ferme agricole din Ca-lifornia, am văzut acolo lucruri admira-bile, dar tot de curînd am avut prilejul să revăd Dobrogea noastră și să con-stat cu emoție ce admirabilă agricul-tură se face astăzi în această zonă a țării. Ne-am obișnuit, vreau să spun, să obținem an de an recolte frumoase de cereale, de plante furajere, de fructe, de produse lactate, dar aceste cifre (pro-ducțiile la hectar) devin de îndată as-tro-nomice dacă e să le punem alături de cele ale trecutului. Acest lucru a fost posibil numai prin înfrățirea zecilor de mii de parcele într-un mare ogor, deci prin socializarea agriculturii, deoarece numai terenuri întinse, lipsite de ha-turi, pot beneficia de concursul meca-nizării, de ajutorul chimiei, agrotehni-cii, sistemelor de irigații, de interven-ția cadrului de specialitate.

Industrializarea treptată a agricultu-rii, convertirea unor îndeletniciri mile-nare în meserii noi, necunoscută pînă foarte decurînd omului de la țară, re-prezintă un fenomen ireversibil și că-ruia îi vom fi cu toții martori și bene-ficiari într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat. Acest vast și emoționant

casă liniștită, de pe strada Barbu ncea, la numărul 57, locuiesc, im-cu mătusa lor — Elena Neuvirt, țite, două adolescente drăguțe, cu care iau cartea în serios: Lumi-Elena Iacob. Poate numele lor nu ărut niciodată într-o revistă, po-a apărut cu alt prilej, dacă acum nu s-ar fi abătut peste ele o tra-și-au pierdut mama. Desigur, nu reptul să răscolim durerea de i tatălui, Iacob Stoica, să stabilim ile răsfringerii, în sufletul lui, a nenorociri, dar avem dreptul să-i obli-gația de a fi rămas să ve-remul în viață al celor două feti-m traumatizate. Ar fi trebuit, dacă i ia asupra-i, grijile și afecțiunea dispărute, cel puțin să-și fi dus i îndatoririle sale. Dar ce face Ia-cica? Își reține, pentru uz perso-nis de urmaș a copilelor! Banii g mîinile, nu-l ard buzunarele l pe Luminița și Elena în grija ex-a mătusii, iar de cîteva luni a dis-efinitiv de acasă... Poștașul vine nu poate lăsa pensia nimănui, primitor legal fiind el, tatăl, vede treaba, a făcut rost de bani parte. Pe bună dreptate, mătusa a cerut să i se încredințeze ei nepoatei, care trebuie să-și adolescența și la umbra altui gînd aceiași auzit de ele de la oamenii

mari, cum că o nenorocire nu vine nici-odată singură.

...Mai îndrăzneț decît Iacob Stoica, Plă-eșu Nicolae, condamnat de două ori pen-tru abandon familial (București, strada Căderea Bastiliei, numărul 17), își reven-dică drepturile de părinte în gura mare! La propriu. Pensia de întreținere datorată fiicei sale, Corina, elevă la Școala gene-rală numărul 9 (elevă foarte bună, note de 9 și 10), nu a plătit-o niciodată, în ciu-da cîștigului de croitor cu atelier parti-cular (venit anual, declarat, peste 18 000 lei), în schimb, face dese incursiuni, în stare de ebrietate, la școlile unde a învă-țat fiica sa, chipurile, fiind nemulțumit de profesori! Spunem școlile, pentru că speriați de aparițiile gălăgioase și inde-cente ale așa zisului tată, familia unor unchi ai elevei, inginerii Paul și Marile-na Nițoi, care, dealtfel, vor să o înfizee pe Corina, au fost siliți să o mute de colo colo, pentru a scăpa de urma tatălui.

Un fel de carusel jalnic al lipsei de răspundere și de demnitate pare a fi ace-sa, în care mame și tați doar cu numele fug de copii, în care copiii preferă, uneori, să fugă ei din calea tatălui, dacă tot ceea ce le poate oferi acesta este doar specta-colul unor abdicări lașe.

MAGDA MIHĂILESCU ■

fenomen tehnico-științific și psihosocial poate fi observat cu ochiul liber chiar în zilele prezentului. La I.A.S. Prejmer peste 70 la sută dintre muncitorii anga-jați lucrează pe mașini agricole. În cele trei fabrici amintite se prelucrează, cu alte cuvinte, toată carnea de porc, și de vită și tot laptele recoltat din fermele întreprinderii. Colectivul marii întrep-rinderii agricole brașovene a înfăptuit astfel cu un ceas mai devreme una din-tre prețioasele recomandări făcute uni-tăților socialiste de către secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— Dacă ați lua-o de la început, cu ce ați începe, tovarășe director?

— Dacă ar fi să-mi încep meseria de agricultor, deci să vin să muncesc la Prejmer așa cum am venit aici în urmă cu 18 ani, cred că m-aș gîndi în primul rînd să caut un bucătar bun. Dragostea de muncă trece și prin stomac. Condiți-ile civilizate de muncă și viață, nume-roasele apartamente confortabile ce le-am construit pentru muncitorii și tehnicienii noștri, excepționala cantină de care dispunem în ultimii ani — toate acestea ne-au permis să stabili-zăm forța de muncă. Majoritatea mun-citorilor noștri lucrează la noi de peste 10—15 ani.

Cantina este într-adevăr excelentă și merită să fie pomenită între factorii stimulatori ai activității cotidiene. În ziua de 15 august (data sosirii noastre la I.A.S. Prejmer), responsabilul ei, Marele Ovidiu (așa-l cheamă, fără nici o glumă) a întocmit următoarea dietă alimentară: la dejun ceai sau lapte, brînză, slănină, ouă și cîrnati la prînz; o ciorbă de porc și iahnie de fasole ser-vită în fericita companie a unei imense bucăți de carne de porc afumată. Seara, două feluri, din care obligatoriu o porție respectabilă de carne la grătar. Și totul la prețul de 13 lei. Să tot tră-iesti.

Beneficiind de un larg colectiv, alcă-tuit din muncitori, ingineri și tehnicieni cu vechi state de serviciu la Prejmer, întreprinderea a putut să procedeze și la instituirea permanentă a unor cursuri de calificare și recalificare, de modernizare a metodelor de lucru, de strictă specializare a unor angajați. Acest lucru a permis și abordarea unor mese-uri mai deosebite cum sînt cele ne-cesare proceselor de producție din fa-bricile de mezeluri, spirt și produse lactate. Cursuri de specializare au so-llicitat și înființarea păstrăvăriei și fer-meii de nureci.

La ora actuală un hectar de luciu de apă produce aproximativ 43 tone pește (cam 200 000 de păștrăvi de 200 grame), iar datorită furajării speciale, un păș-trăv crește aici într-o lună cît crește colegul său liber în 9 luni! Helestelele artificiale beneficiază de apă curgă-toare, curată și oxigenată ca apa de munte, deoarece specialiștii fermei au avut ideea și îndrăzneala de a capta în acest scop apele freatice ce-și trag obîrsia din izvoarele montane ale Car-paților.

Cu nurelile, altă poveste. Nurelile sînt niște carnivore simpatice, originare din nordul Americii și care în captivitate n-au altă menire decît de a-și vinde blana la prețuri fabuloase în folosul elegantelor din țară și străinătate (cînd am auzit că un palton din blană de nurecă ajunge la 50 000 lei, m-a apucat ameteala). Evident, se poate trăi bine pe lumea aceasta și fără acest articol de lux, dar vanitatea omenească este nesfîrșită și — remarcă directorul Toma — „atîta timp cît vor exista femei ele-gante vor exista și crescătorii de nureci“. Oamenii cu bani vor paltoane și că-ciuli din pielea lor, iar pentru I.A.S. Prejmer această slăbiciune omenească s-a dovedit o afacere extrem de renta-bilă.

Anul acesta, agricultorii de la I.A.S. Prejmer speră să realizeze cele mai mari beneficii din întreaga istorie a întrep-rinderii. Dar chiar de nu va fi așa, chiar dacă, să zicem, capriciile naturii îi vor obliga să obțină realizări ceva mai modeste, chiar și în această situa-ție, activitatea și realizările acestei u-nități agricole anticipează emoționant imaginea agriculturii socialiste din România viitorului. Imaginea imensei uzine agricole prefigurată cu claritate, cu rigoare și romantism în măsurile și cifrele de plan înscrise în documentele celui de al XI-lea Congres al Partidu-lui Comunist Român.

LIVIU TIMBUS ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

FAPTELE ȘI VORBELE

Despre mentalitatea unor „copii mari“

Există câi pe care ajungi să cunoști un popor, fără a-l vizita neapărat țara. Mihai Ralea afirma jumătate glumise, jumătate serios, că poți ghici firea francezului, bind sampanie, temperamentul spaniolului gustind un pahar de Malaga ori Xeres și sufletul neamtului consumind bere.

Nu știu cit adevăr se păstrează în astfel de butade. O carte însă, apărută de curind, e în stare mai mult ca oricare alta să vă familiarizeze cu psihologia nepoților Unchiului Sam: e vorba de volumul „Grafica americană“ al lui Iordan Chimet, scos în Editura „Meridiane“.

Citirea factor contribuie la acest miracol, să citești aceste pagini, să privești o serie de reproduceri, ingenios alese — și să ai, după o vreme, impresia că te-ai afla transportat peste Ocean.

În primul rând, neindoiros, facultatea graficii americane de a miloci un contact foarte direct și intim cu spiritul lumii din mijlocul căreia a răsărit ea. Gravurile inspirate de epopeea Vestului sălbatic, Mickey și Donald-rățoiul, benzile desenate și „the cartoons“, furtunosul Flash Gordon, doctorul Mandrake și dulcele Snoopy ne permit să înțelegem ușor în ce constă — cum s-a spus — mentalitatea unor „copii mari“. Nu lipsește însă nici o formă proprie de sofisticare pe același fond infantil, la straniu Saul Steinberg, terorizantul Edward Koren, ori în jocul cu literele alfabetului al lui Otis Soglow. E perceptibil îndată și un soi de definitivitate de „tane à l'oeil“: în somptuoasă ilustrații aventurilor extraordinare prin care trec Tarzan, Spectrul, Superman și alte personaje de o atură asemănătoare.

În al doilea rând, ne ajută să prindem sufletul penitei și creionului textul foarte inteligent și informat, niciodată însă dificil ori pretios mereu inspirat și alert. Observații subtile sînt aruncate în treacăt, fără insistența obositoare: trimiteri socio-istorice intervin neconținut, făcute cu pricepere și concrete convingătoare; o notă de umor subtil corectează orice tendință de alunecare în pedanterie.

În sfîrșit cuceritoare e și punerea în pagină, compunerea întregului volum. Senzația inițierii în sufletul american nu rămîne străină nici de această aranjare sugestivă Editura „Meridiane“ săvîrșeste încă un act de serioasă cultură cu asemenea cărți. (Să notăm, la rezezeală, că e a șasea dintr-o serie exemplară: „Cabinetul de stampe“).

Ca toate acestea să fie cu putință a trebuit să vină însă un om care are inestimabilul dar de a revela sufletul fascinant copilăros, oriunde vraja lui se exercită, pe ecran, printre rîndurile scriitorilor gravi, în grafică Hărăzitul e poetul Iordan Chimet, prea puțin în atenția criticii, datorită excesivei lui modestii.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

Semne ale profesionalizării romancierilor

Dacă toată lumea e de acord că epoca interbelică a fost o epocă „de aur“ pentru romanul nostru, să nu uităm totuși că aceia ce au fost nemijlocit implicați în viața literară a vremii au avut, nu o dată, opinii severe despre evoluția prozei. Nu e nevoie să invocăm celebrul articol, mereu citat, al lui Mihai Ralea, cu brutalul titlu: „De ce nu avem roman?“ Să reamintim însă câteva din părerile exprimate de cel ce a fost poate cel mai exact diagnostician al literaturii de atunci și anume Pompiliu Constantinescu. Iată-l mai întii consemnind obstacolele pe care a trebuit să le învingă romanul românesc în calea împlinirii sale: „În evoluție spre o suprafață aproape îndeplinită, romanul nostru a avut să lupte în contra două mari impedimente: documentul pitoresc sau pur înregistrator și lirismul ce marca mai adesea un tendenționism transformat în pledoarie socială, cînd nu era mărturia directă a lipsei de creație obiectivă“. Prin urmare, „ceea ce numim momentul românesc al creației autohtone (...) este (...) o etapă importantă a spiritului creator evoluat de la lirismul sămănătorist la o intelectualitate mai densă, ca și la o capacitate mai mare de contemplație obiectivă“. Dar unul din riscurile pe care le aduce ecloziunea genului este acela al inflației, al fabricării în serie după rețete „sigure“: „Scriitorul nostru epic și investigator psihologic — spune în continuare Pompiliu Constantinescu — are o experiență rudimentară. Operele au început prea mult să semene între ele nivelul s-a uniformizat, ambiția comercială a devenit lege supremă. Cititorul de romane, existent astăzi, în bună măsură în literatura noastră, este de la un timp mistificat. A „voit romane, romane l se servesc“. Pe de altă parte, romanul mai are încă de înlăturat sechelele sociologismului și ale naturalismului: Romancierii noștri au, incontestabil, o experiență a vieții; însă au o experiență externă: vîd mersul societății, global, de grupe: o experiență internă ar

fi cînd într-un individ s-ar oglindi o formă a generalului. Problematika romanului nostru e schematică, unitară (...). În societate, individul interesează: întirziem într-o fază naturalistă, determinată a romanului“. „Concluzia“ inevitabilă (pe care o desprindem din alt articol, citatele de mai sus constituind de altfel un fel de „colaj“ din diferite intervenții ale criticului) este că „emancipat de sociologie, romanul românesc va intra în categoria universală, prin autonomia internă a personajilor“.

Nu am reamintit aceste opinii în scopul de a arăta că istoria se repetă; dar e incontestabil că multe din problemele care frămîntau conștiința literară interbelică rămîn și astăzi în actualitate. Perioada 1965—1975 a însemnat, pentru romanul românesc, o perioadă fastă, marcată de afirmarea unor noi generații și de o salutară diversificare tematică și stilistică. Este o situație radical diferită de cea din deceniile imediat anterioare, din care se pot reține cîteva opere de excepție, dar în care producția curentă s-a aflat la un nivel inacceptabil astăzi. Despre evoluția genului în ultimii treizeci de ani s-ar putea vorbi aproape în termenii folosiți odinioară de Pompiliu Constantinescu: a fost depășită etapa pur înregistratoare, naiv (dar nu inocent) tendenționistă, rudimentar documentară, mergîndu-se către o autenticitate de substanță, către o interpretare nuanțată a realului. Un deziderat rămîne însă existența acelei (exprimarea poate părea paradoxală) bune producții medii, a acelor romane care, cantitativ dar și calitativ, imprimă miscarea generală și dau tonul evoluției epicii. Un art literar poate fi judecat nu după aparițiile excepționale și, firește, nici după cele sub orice critică, ci după valoarea producției curente, aceea care este oferită publicului, acel public care „cere“ romane. O bună producție medie este și un semn al profesionalizării romancierului, al stăpînirii uneltelor și secretelor epicii, este, pe scurt, un semn de maturitate: o bună producție medie înseamnă și un prilej de confruntare pentru scriitorii și unul de „sondare“ a gustului public; o bună producție medie este, în fine, „apanajul“ unei literaturi care și-a creat și și-a fructificat o tradiție și care nu mizează doar pe marile personalități sau pe aparițiile meteorice. Este o exigență la care romanul românesc, ce are de acum o tradiție, poate să răspundă. Nu proliferare de însăilări facile, urmîrind succesul imediat, ci o producție solidă, care să formeze publicul și să reziste judecăților de valoare, oricît de severe. Poate că acesta ar fi cel mai frumos omagiu pe care romancierul român l-ar putea aduce cititorului matur și serios de astăzi.

AL. CALINESCU ■

CRONICA LITERARA

Ion Horea: Măslinul lui Platon

Calitatea principală a poemelor lui Ion Horea este „lipsa de originalitate“. După ce a scris aproximativ zece volume, după ce a pătruns în cîteva sinteze critice sau cărți de istorie literară, poetul a rămas și în Măslinul

lui Platon (Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1976) un tradiționalist și un clasicizant, care lasă impresia că ignoră orice fel de inițiativă poetică, orice inovație, scriind mai departe ca Ion Pillat și unora ca Fundoianu, și folosind, fără complexe, formele fixe ale poeziei mai vechi, rondelul și sonetul, versificația cu bătaie metronomică și cezură fermă, enesilabul dublu sau alexandrul românesc: „Numai un colț de mare, pădurea de măslini, / Ametitor, pe vale, un spațiu-n care parcă / Mai zace cite-o umbră a zeilor elini. / Ca din senin, o armă, departe se descarcă. / ... / Pe ce cărări de munte veneau, și căror ținte / Li se-arăta la drumuri pîndite de năluci? / Parcă sînt sclav acestui tărîm de-nvătămintă / Și mi-am lăsat asinul departe, la răscruce. // Stau și-mi aștept stăpinul, la poartă, pe alee. / Pe-un capăt ros de vremuri, din pragul ce trecum, / Din cînd în cînd cu ochii întorși după-o femeie, / Și rătăcit prin norduri, pe urma ei de fum!“ (La Delfi).

În timp ce alți scriitori fac crize grozave de megalomanie și se cred fără egal, Ion Horea se visează sclav în vechea Grecie, pe care o străbate, ca altădată Ion Pillat, în Tărîm pierdut și în Scutul Minervei, tresare, ca Persepolis în versurile solemne din Ce fîntîrim cumințe..., la presimțita apropiere a podarului de pe Acheron („La capătul acestei zile ce mai putem să hotărîm? / Podar-

ROLUL CRITICII (I)

Adevărul „înzorzonat“ nu convinge

Despre rolul criticii documentele de partid s-au pronunțat în termeni care nu mai lasă nici un dubiu: „Trebuie să facem din critica literară o armă de luptă pentru o artă revoluționară, pentru formarea omului nou, cu o concepție înaintată despre lume“. Este nevoie, cu alte cuvinte, de o critică luptătoare, activă. Firește, făcînd o astfel de afirmație, nu vizăm doar temperamentul sau dispoziția de moment a criticului. Acesta din urmă poate fi bătaios sau ironic, optimist sau sceptic, sever cu inteligență sau numai cu umoare. Ne-am situa pe terenul purei fatalități psihice. Problema se pune în alt context: oricum, la scară socială. E vorba de cultivarea unui gust cu adevărat nou și a unui unghi de percepție totalizant, practic nelimitat. Totul trebuie regîndit în proporție de masă, urmîrind și zguduirea unei anumite mentalități, mai mult sau mai puțin învechite. Are loc deci o supradimensionare a perspectivei critice. Mai este de actualitate, în acest caz, inventarea unei alte retorici sau a unei noi apologii? Așa ceva ar părea cu totul desuet. Dimpotrivă, e de așteptat esențializarea la maxim a limbajului critic. Se impune, de asemenea, apropierea de filozofie și sociologie, de unde pot fi preluate puncte de vedere inedite, cu accent pe aspectul funcțional și formativ al literaturii.

Socializarea actului critic nu este o vorbă goală, ci un imperativ. Iată, spre exemplu, solidarizarea în acțiune a criticilor, în sensul apariției unor echipe sau a unor grupări în jurul revistelor mai importante. Fapt în aparență banal, dar cu urmări notabile. E posibilă, în aceste condiții, o amplă retotalizare a metodelor și „stilurilor“ moderne sau tradiționale, avînd în permanență certitudinea întregului (prin parcurgerea completă a domeniilor). Se realizează cit de cit și un consens valoric. Se știe că singularizarea excesivă, în critică, duce la fragmentarism, ceea ce provoacă, de obicei derută: opiniile bătîndu-se cap în cap, cititorul nu mai înțelege aproape nimic. De regulă, subiectivismul e însoțit de obscurizarea limbajului critic. Or, critica și-ar îndeplini mult mai eficient rolul (de astă dată, educativ) folosind un limbaj cît mai deschis. Preluînd asupra ei acuta nevoie de sens și raționalitate a omului nou, critica tinde către un veritabil umanism.

CORNEL MORARU ■

Revista presei

— **Contemporanul**, nr. 31 (1951). Ca de obicei, revista se ocupă aplicat de probleme de ideologie, de politologie, filozofie, estetică, biologie, cultură de masă etc. Amplă și responsabil ancheta „O critică literară demnă de epoca noastră“ la care participă Ov. S. Crohmălniceanu, Mihai Ungheanu, George Dimisianu, Laurențiu Ulci, Daniel Dimitriu și Dumitru Micu.

— **Săptămîna**, nr. 297. Un număr viu, exploziv, care debutează cu un eseu despre Cronica lui Stavrinos și al cărei erou este Mihai Viteazul. Continuu „Istoria polemică și antologică a literaturii române de la origini pînă în prezent“ cu cel de al XII-lea fragment dedicat lui Caragiale. Autor Eugen Barbu. Dinu Sărașu se ocupă de „Orașele de provincie și stagiunile permanente“. În rest, cronici și articole scrise cu nerv și aplomb, legate de realitatea culturală și artistică, informații prețioase, ghid eficient în ansamblul de spectacole și de manifestații de cultură și artă.

— **România literară**, nr. 33. Un număr sobru, în care predominante sînt articolele și cronicile de istorie și de critică literară. Demnă de interes ancheta „Natura și formele conflictului literar“. Admirabile versurile semnate de Florin Eugen. Cronica lui Nicolae Manolescu la „Dicționarul de rime“ al lui M. Eminescu exprimă între altele speranța oricărui intelectual că într-o zi vom avea ediția completă a caietelor lui M. Eminescu.

— **Steaua** nr. 7. Apariție grafică excepțională. Un sumar bogat și divers. Eseuri interesante asupra realismului, a condiției umane în artă, asupra „barocului istoriei hieroglifice“ asupra teatrului lui Horia Lovinescu și asupra literaturii americane. O proză riguroasă semnează Ion Lăncrănjan (Mostenirea).

Luceafărul nr. 33 (746) arată echilibru și stabilitate. Luceafărul dă un exemplu de măsură în cultivarea spiritului critic, gazdă generoasă a literaturii tinerilor. În „Spiritul polemic“ — un text-platforă pentru politica opiniei literare practice de „Luceafărul“ — se definește foarte exact ce mod polemic vrea să urmeze redacția și ce folos cultural urmărește prin el: „Este ușor de demonstrat, cu date de istorie literară, faptul că epocile cele mai fertile din punct de vedere artistic au fost travestite de polemici majore, angajînd mințile cele mai lucide și scriitorii cei mai responsabili“.

Despre „Semnificațiile artei adevărate“ scrie Dan Cristea. Un „Drum în Dobrogea“ și în adincul originalității gîndirii nației noastre întreprinde (în „Jurnalul de poet“) Ioan Alexandru. Critica noilor apariții (Mihai Ungheanu, Dan Laurențiu, Valentin F. Mihaescu, Doina Uricariu, Al. Piru), proză (Sorin Titel, Ioan Dan), poezie (Matei Gavril, Georgehe Istrate, Doina Sterescu, Ion Murganu, A. I. Zăinescu), cronica spectacolelor, eseu și istorie literară (Eugen Simion, Georgehe Griguru), atelier literar (Geo Dumitrescu). Note de călătorie și interviu (Aurel-Dragoș Munteanu, Sânziana Pop) — iată reperele afirmărilor noastre de început. O adăugim, subliniînd stabilitatea acestui echilibru care, evident nu așteaptă trecerea anilor ca să se manifeste.

FLORIN MANOLESCU ■

Cum cîntă Oltul

Un festival folcloric de amploare (anul acesta: participanți din opt județe) și de tradiție (anul acesta: a opta ediție) se desfășoară, de niste ani, în prag de august, pe Valea Oltului, în vatra Vilcei. Se cheamă Festivalul folcloric „Cîntecele Oltului” și merită consemnat pentru cel puțin cîteva rațiuni.

Una ar fi că e un festival ce „rezistă” (cite din festivalurile noastre folclorice au izbutit să ajungă la opt ediții?), n-a obosit, nu s-a blazat, n-a intrat în colbul obișnuinței, în mecanica inerteției, ci, dimpotrivă, s-a străduit să facă din fiecare ediție un popas semnificativ în florita și străvechea geografie a folclorului Văii Oltului, îmbogățindu-se succesiv cu noi elemente, fără să uite o clipă motivele prime, codul prim de culori și sunete, scopul sub semnul căruia s-a născut. El și-a propus, și s-a ținut de cuvînt, să ofere publicului (anul acesta: peste zece mii de spectatori) nu numai o suită de cîntece și de jocuri, oricît de frumoase, de memorabile, nu numai o paradă a portului, ci o sistemă de definiții ale spiritului popular, revelat în cîteva din trăsăturile lui cardinale, prin transpunerea scenică a unor datini și obiceiuri ale românilor (nunta, sezoatoarea, claca, „cununa” recolte etc.) a unor ceremonii legate de munca și viața omului, marțore, deopotrivă, ale vechimii și solidarității spirituale ale oamenilor acestui pămînt, păstrînd fără stîrbire memoria unității prime, pe care au argumentat-o printr-o amplă varietate de ritmuri, de sunete, de culori, de motive. Ar mai fi de notat, și nu în ultimul rînd, că acest festival, pe lângă manifestările artistice de pe scenă, prilejuește la fiecare ediție întîlniri și colocvii științifice și metodice, cu o largă participare a specialiștilor din domeniul. Ar mai fi de notat, și nu în ultimul, ci în primul rînd, autenticul și originarul, vechetea cu grijă pe scenele festivalului, efortul de legitimare înapoi, de întoarcere la obirșii pentru a spori frumusețea zilei de azi, ar mai fi deci de notat, și ne luăm îndrăzneala s-o facem, faptul că la acest festival se aude, într-adevăr, cum cîntă Oltul, se aude, într-adevăr, vocea strămoșilor.

Cum suna glasul strămoșilor noștri în veac? Ce înseamnă cîntecul și jocul nostru arhaic? Cîntecul și jocul nostru popular, observa un specialist al domeniului, sînt și proaspete, și străvechi, spontane dar și canonic până la limită, arheologia lor confundîndu-se cu perpetua naștere, pînă la incintarea sau deruta cercetătorului. Cîntecul nostru popular are situația paradoxală, prin vechime și nouitate, a statuietelor de lut sau de lemn fabricate de noroadele inocente care produc, sub ochii noștri, un specimen curios și incintător de artă arhaică, după un model arhaic pierdut. Cîntă vechime, se întreba respectivul specialist, este în creștătura pe care cuțitul african o provoacă în carnea crudă a lemnului, sau cîntă inocență spontană în leitmotivul unui colind de la noi, inginat sau imaginat de copii?

Emoția de a auzi acest glas pururi

proaspăt al cîntecelor și al jocurilor noastre străvechi ne-a fost adusă, la festival, de toate ansamblurile și grupurile folclorice participante, în rîndul cărora notăm prezența fluierașilor din Vaideeni (județul Vilcea), a călușarilor din Slăveni (Olt), a cîntăreților și dansatorilor secui din Armășeni (Harghita), a artiștilor populari din Blăjeșul Sibiului, din Logigul Mureșului, din Țara Făgărașului etc. O notă maximă Ansamblului „Miorița” din Vaideeni (distins, de altfel, de către juriul festivalului, prezidat de prof. dr. doc. Mihai Pop, cu premiul D), condus de profesorul-folclorist Vartolomei Todeci, om al locului, prezent el însuși, pe scenă, cu fluietul, printre consătenii săi. De mai mulți ani, profesorul Todeci, conducătorul ansamblului și al căminului cultural din Vaideeni, a angajat pe cont propriu o adevărată expediție de arheologie muzicală, poposind, nu ca un profan pelerin, ci ca un cunoscător al tainei melosului și al tainelor locului, lîngă toate fluieriele din sat ce încă grăiesc, încercînd să regăsească toate firele, uneori rupte, sugrumate între secole, ale trecutului, și să ni le redea strălucitoare, întinerite. A reușit. Spectacolul nunții păstorești din Vaideeni (materialul folcloric și conducerea muzicală: Vartolomei Todeci, scenariul: Ion Șt. Lazăr, coregrafia: Maria Constantinescu și Adam Popa, conducerea artistică: Gheorghe Deaconu) a stîrnit furtunoase aplauze în cadrul festivalului, a supus în repelate rînduri asaltului locurilor în care el s-a produs.

Pentru acest moment, ca și pentru celelalte, multe felicitări artiștilor, animatorilor și organizatorilor festivalului!

ILIE PURCARU ■

P.S. Am aflat, la acest festival, dintr-o foarte interesantă comunicare ținută de cercetătorul Ion Moață de la Institutul de cercetări etnologice și dialectologice din București, un turburător fapt de istorie, revelatoriu pentru tradiția (precum vom vedea, străvechi și glorioasă!) a ceea ce, astăzi, numim „mișcarea artistică de amatori” sau „de masă”. Faptul, descoperit într-un studiu al lui Ion Muslea (revista „Transilvania”, anul 1927), este următorul: în 1598, la castelul lui Sigismund Bathory de la Cricău, de lîngă Alba Iulia, serbările date în cinstea familiei lui Mihai Viteazul se bucură de participarea a o sută de dansatori de peste munți, în frunte cu Baba Novac, ce execută, spune cronicarul ungar Dozsa, cîntă de Muslea, un original dans „ai stîlpilor”, dans care, din descrierea cronicarului, se dovedește a fi o „adaptare scenică” a Călușului. Deci călușarii conduși de Baba Novac (desigur, olteni) se produc în fața publicului din Transilvania într-un veritabil turneu artistic! Unitatea ce va fi eucerită de voievod cu sabia e precedată, deci, de un schimb cultural, de unitate spirituală, de comuniune pe planul artei. Este și sensul de astăzi al valorificării folclorului, văzut nu numai ca expresie a talentului nostru artistic, ci și a legăturilor inextricabile din care se zidește ființa noastră, deci ca mijloc de educație patriotică.

ILIE PURCARU ■

Un sat, uitat cîndva de toți, izolat și temător, se învecinează astăzi cu lumea

Alexandru Sin, bărbat cu vorba blîndă și părul cărunt, profesor la școala din sat, s-a născut și a crescut aici, în Nenciuștii Teleormanului, pe malul Vedei și la vreo cinci kilometri de neasfalt pînă în șoseaua Roșiorilor. Cunoaște, firește, locurile cu amănunțime. Le-a învățat, cum zice, pe de rost, lipsind de acasă numai cît a fost la facultate, așa că poate povesti destinul satului de demult, din biografia sa și a doșilor săi, răsulați în 1907, cînd au dat foc conacului moșierului Capră, sătului de asuprire și de mămăligă.

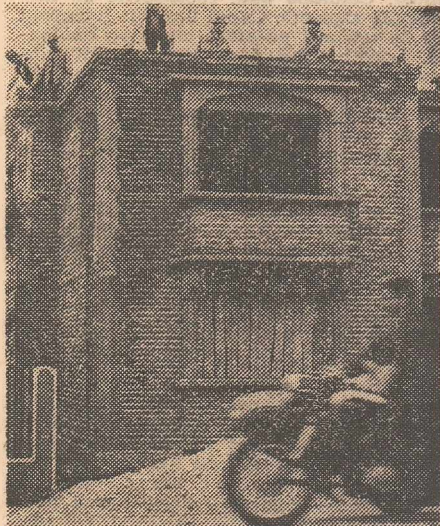
Plasat, cum spuneam, cam peste mină, Nenciuștii au fost multă vreme o așezare uitată de toți, lipsită de cele necesare și obligată să facă zilnic drumuri la Mavrodin, centrul de comună, sau chiar la Alexandria, centrul de județ, să cumpere cîte ceva, să se caute de sănătate sau să-și dea copiii la învățătură. Căile Nenciuștilor, cu mulți locuitori purtînd numele de Desculțu, după lipsa de încălziri a oamenilor, pe cit de truditori pe atît de mereu nevoiași, se închideau de regulă la Alexandria, la tirgurile de vite sau la bilciurile anuale, cînd nenciuștenii își așezau căruțele la barieră și se infundau în circumi, să mănînce doi mici lefuri și să bea o rachie, plătînd cu banii motoliți din batisă.

Astăzi, continuă profesorul Sin, drumurile Nenciuștilor sînt altele. Ele nu se mai termină nici măcar la granițele țării, ci se îndepărtează către toate zările. Uneori, tot mai des în ultimul timp, nenciuștenii se duc să mai vadă cum se desfășoară viața prin Europa, se înscriu la O.J.T. și se urcă dezinvolți în tren. Budapesta sau Varșovia nemiapărîndu-li-se prea departe. Fiii celor ce, în urmă cu nu mulți ani, umblau cu ghiocul tras de măgar, acesta fiind animalul tradițional al Teleormanului, unde, o spunem ca o curiozitate, există chiar și o pistă specială pentru circulația respectivelor animale, marcată regulamentele de organele de miliție, posedă astăzi mașini și carnete de conducere. Sînt la Nenciuștii vreo 30 de Dacia 1100 și 1300, într-una din ele, recent, Ștefan Lacoviște imbarcîndu-și soția și plecînd să viziteze Bulgaria.

Casele nenciuștenilor sînt pline astăzi nu numai de toate cele, adică de televizoare, frigider și mobilă arătoasă, ci și de vederi. Vederi primite din toate colturile țării și de mai departe, de la neamuri și vecini plecați la odihnă sau la plimbare, căci orizontul satului s-a lărgit și oamenii și-au făcut un bun obicei din a nu se mai speria de distanțe, drumurile lor către stațiunile de odihnă cele mai căutate devenind o obișnuință. Exemplele de plecări la băi, cum le numește profesorul Sin, cu bilete oferite de C.A.P. sau de Consiliu, sînt cea mai semnificativă dovadă a grijii față de om, manifestată într-un sat ca oricare altul al țării, plasat cam peste mină și uitat cîndva de toți. Ilie Delcea s-a tratat de reumatism la Herculane, iar Florea Răduca la Băile Felix, întorcîndu-se acasă,

pe malul Vedei, mai tari în oase și mai dornici de muncă. Stan Manda a fost la Pucioasa, iar Tache Manda, care nu e nici un fel de rubedenie cu cel de mai sus, s-a întors recent de la Tușnad, unde a locuit la vila Mimoza, pe care a avut norocul s-o găsească chiar într-o vedere, informîndu-i exact pe ai săi unde stă și cum se simte. Exemplele pot continua, Radu Mihăiță s-a îngrijit la Slănic. La fel și Lidia Desculțu, în vreme ce Tanța Șerbanescu și-a domolit durerile din articulații la Ocna Sibiului.

Grija față de omul nou se manifestă nu numai așa la Nenciuștii, ci ea este prezentă în toate domeniile, vrînd să însemne școală nouă, dispensar medical abia ten-cuit, cofetărie și grădiniță de copii, înlesniri care-i scutesc pe localnici de drumul, atîtădată zilnic, al reședinței de comună, cale de trei kilometri pînă la Mavrodin. Casele satului seamănă cu orizontul lui. Altădată pitice, tocmai înalte cît să sară broasca pe fereastră, ele au căpătat în ultima vreme voluptatea etajului, una dintre ele, cea a tehnicianului veterinar Traian Mihail, aflată încă la roșu, deschizînd centrul satului, dominat cîndva numai de biserică. Mereu ponderat, gata să caute și să găsească prilejuri de laudă, dar și conștient că la Nenciuștii mai sînt o grămadă

de lucruri de făcut, profesorul Alexandru Sin, nenciuștean prin naștere și prin vocație, se infierbîntă cînd ajungem cu discuția la școala cea nouă, a doua a așezării. Dinsul a bucurat abecedarul într-o magherniță, igrasioasă de la apa strecurată viclean a Vedei, în vreme ce fiii de astăzi ai satului, elevii săi, vor primi din toamnă o clădire modernă, aflată acum în faza de finisare, dotată cu șaisprezece săli de clasă și două laboratoare, așa cum nici în via n-a sperat să vadă la Nenciuștii.

OVIDIU IOANITOIA ■

din dosarele miliției, ale procuraturii, din boxa acuzaților

LIPSĂ DE DISCERNĂMÎNT

După ce a furat, la date apropiate, de la sediile unor cooperative, unități comerciale, de la Biroul de publicitate al Monitorului Oficial etc.: o sticlă cu vin, un stilou, două perechi de pantofi, o agendă de birou, un batoc de voal, un aparat de telefon, două drapcrii, un costum, un balonzaide, un pardesiu, un sacou din tergal, trei chitanțiere-tip, un stilou, un pix, un halat, o rochie, altă rochie, două pulovere, o pereche de papuci, o ascuțitoare, un briceag, o pereche de sandale, un pachet de cărți de joc, o mapă de piele, 110 pungi de plastic, un radio cu tranzistori, un cuțit, o linguriță, un balonzaide de damă, un stilou, alt stilou, o scrumieră, trei perdele de stofă, un cojoc, un pulover, o ruletă metalică, un halat (alt halat, nu cel mai sus-menționat), un pix (alt pix), două ciocane, un metru etalon, o cutie de tablă, 103 pungi de plastic, o ploscă din lemn, două șervețete artizanat, o traistă artizanat, un patent, o cheie franceză, o sticlă cu vin (altă decît cea pomenită mai sus și pe care o băuse între timp), o ruletă, un radio cu tranzistori, zece cartuse de țigări, Ion Deme, zis Nelu, din Cîmpul. Vrancea, a fost arestat și deferit justiției.

Nelu s-a apărut astfel în fața instanței: „Fiind suferind, am discernămintul abolit”. Tribunalul nu a fost de acord cu acest fel de a privi lucrurile și a dat o sentință, rămasă definitivă, în care simpla însușire a articolelor din Codul Penal încălcate de inculpat ocupă două pagini dactilografiate la un rînd.

Pe plan juridic, totul este clar. Recitînd însă lista obiectelor subtilizate de Nelu, te gîndești, fără voie: poate că toți și a fost ceva adevărat și cu lipsa de discernămint.

LUNGUL DRUM ÎN NOAPTE

La restaurantul „Brotăcel” din București s-a întîmplat o dandana, deși totul a debutat cu muzică, antren, veselie. În această atmosferă destinsă, un chefliu a

făcut și o poantă enigmistică: ce e caș, ca valul trece — poantă de rău augur, fiindcă de la cașcaval s-a tras dandanaua.

La un moment dat, la „Brotăcel” s-au ivit organele de miliție, care, din curiozitate profesională, au început să cîntă-rească porțile, pentru a stabili în ce măsură gramajul legal este viu și natural și pe farfurie. S-a constatat că cele 150 g de cașcaval din lista de bucate cîntăreau doar 100 g pe farfurie, iar la măsurarea conținutului a trei pahare de coniac s-a observat, la fiecare 100 ml, o lipsă de 6, 9 și 10 ml.

A fost luată la întrebări Aurica Gotea, ajutoarea de ospătar, despre care s-a crezut mai întîi că este un agent secret al Ligii anticoolice.

Aurica a explicat: cașcavalul cîntărește mai puțin, fiindcă, dornică de a preveni posibilele gastrite ale scumpulor consumatori, l-a descoperit înainte de a-l servi — explicație respinsă de mai mulți clienți care au afirmat că în cele 100 g fusese inclusă și o coajă de zile mari!

Cît privește coniacul — a afirmat ajutoarea de ospătar — acesta s-a vărsat, drumul de la bar la mesele din grădina fiind lung.

După ce au ascultat-o cu atenție, milițienii au invitat-o pe Aurica Gotea să facă un drum și mai lung.

O.P.N.

La Neptun, în fața restaurantului „Popasul Căprioarelor”, autoturismul condus de Romeo Șerban din Brașov a lovit un O.P.N., adică un Obiect Pămîntean Neidentificat, care, fiind „turtit” pe șosea, scăpase atenției omului de la volan. „O fi vreo căprioară culcată pe drum” — și-a zis acesta, hipnotizat de numele restaurantului. S-a dovedit apoi că nu era vorba de nici o căprioară, ci de tînarul Emanoil Chiriță din Scheieni, Vaslui, muncitor zilier la I.A.S. Mangalia, care, după o libație bahică, își făcuse culcuș în mij-

locul șoselei pentru a trage un pui de somn. N-a lipsit mult ca să-i fie culcușul de veci.

MUSSET NU AVEA DREPTATE DECÎT PE JUMĂTATE

Constantin Bărbulescu din Sfîntu Gheorghe, Ialomița, a fost eroul unei spargerii ca în filme. Să vezi și să nu crezi.

Într-o noapte a escaladat gardul întreprinderii textile „Producția”, s-a furișat în curte, a spart un geam, a intrat în boiangerie — unde a „cercetat” mai multe dulapuri fără a găsi nimic de valoare — a pătruns în laborator, unde, de asemenea, a spart un dulap, după care a ajuns în atelierul mecanic. Aici și-a procurat o rangă de fier și alte scule, cu ajutorul cărora a îndoit grilajul de la ușa camerei în care se găsea casa cu bani și a forțat broasca ușii. Cînd s-a aflat, în sfîrșit, în fața obiectivului mult visat și se pregătea să-și încerce puterile cu ușa seifului a observat cu stupeoare că aceasta era deschisă. Hoțul — descumpănit de faptul că uitucul casier l-a lipsit de ocazia să-și manifeste măiestria profesională — nu i-a mai rămas altceva de făcut decît să vire în buzunar hîrtile albastre.

Evident, prezența lui Constantin Bărbulescu la rubrica de față dovedește că nu i-a fost dat să cheltuiască în liniște bancnotele.

În secolul trecut, Alfred de Musset a scris o piesă intitulată „O ușă trebuie să fie deschisă sau închisă”. Casierii sînt rugați să refînă doar a doua jumătate a titlului.

„ZÎMBIȚI, VĂ ROG !”, DAR N-A

ZÎMBIT NIMENI

Un autobuz din Turda transporta elevii de la o școală din acel oraș într-o excursie. Șoferul Arpad Baco a oprit vehiculul în pantă, a coborît cu profesorii și elevii pentru o fotografie. Unul din copii a rămas însă în autobuz și a atins frîna de mină. Gest nesăbuit, suficient pentru ca mașina să pornească singură pe șosea

și să accidenteze mortal pe Doina Cristina Nicoară, de opt ani.

I s-a explicat lui Arpad că nu trebuia să oprească în pantă, că regulile de circulație interzic acest lucru. Din păcate, această explicație vine prea tîrziu pentru șofer. Și pentru Doina. Cel puțin să servească și altor amatori de fotografii care părăsesc vehiculul fără să se asigure. S-ar putea să nu zimbească nimeni!

HORA CU FURTUNUL

Vasile V., Ion P., Ion S., Dumitru N., Tudor P., Mihai P., Constantin A. din comuna Voluntari s-au înțeles să nu-i mai lase pe tinerii bucureșteni să vină în comună la hora moldovenească organizată la căminul cultural, intrucît cu o săptămînă înainte unii din aceștia din urmă loviseră doi tineri din Voluntari. În acest scop „răzbușătorii” s-au ascuns în boschete, profitînd și de faptul că localitatea era cufundată în întuneric din cauza unei defecțiuni de curent. În momentul în care, din autobuze, coborau tineri care nu erau din comună și care se îndreptau voioși spre horă, cei ascunși în boschete își făceau apariția, îi fugăreau pe „străini”, îi luau la bătaie, lovindu-i cu pumnii, cu picioarele, cu bete, ba chiar și cu un furtun de cauciuc umplut cu sîrmă împletită. Scandalul a durat trei ore și s-a desfășurat concomitent pe Șoseaua Ștefănești, Șoseaua Afumați și strada Avram Iancu.

Intristătoare această afacere care, deși soluționată recent pe plan juridic prin pedepse cu grijă drămuite (cea mai grea: 3 ani și 10 luni închisoare), ridică serioase întrebări privind eficiența, mai bine zis ineficiența, muncii de educație în colectivele în care respectivii tineri munciau sau învățau: Vasile V. este timplar, Ion P. mecanic auto, Ion S. electrician, Dumitru N. strungar, Tudor P. elev etc.

Și mai există o morală, pe care susnumiții au ignorat-o, dar pe care amatori de senzații tari ar fi bine s-o rețină: hora moldovenească — și nici un fel de horă, în general — nu se dansează, niciodată cu furtunul!

LIONEL NIȚESCU ■

VIATA — FILM. DUS SI-NTORS

Un erou care „nu poate să vadă singe“

De vreme ce serialul a devenit o parte din alimentația noastră săptăminală este, cred, cazul, să nu-l privim doar ca pe o gumă de mestecat pentru creier. Spectacolul cu „va urma“ poate să spele circumvoluțiunile, dar poate, în felul lui, să le și irige. Anchetind așa-zisa sinucidere, perfect regizată, a unui doctor septuagenar, prima întrebare pusă de Colombo izbește, așa cum numai bunul simț știe s-o facă: de ce ar înghiți un somnifer un om care are intenția să-și ia viața peste câteva minute? Din acest punct de vedere un bun serial poate fi un agreabil exercițiu socratic, o amuzantă revelație în trepte a „minții cocoșului“. Poetul ar spune: „Puică, vezi ce proastă ești! Nici măcar nu te gindești?“

Serialul poate fi interesant nu numai ca o gimnastică pentru mlădierea istețimii, ci și ca un mesaj. În momentul în care îl descifrezi codul plăcerea se dublează. De pildă:

In Vedeta uitată pentru care Peter Falk a primit Oscarul televiziunii, premiul Emmy, Colombo bate recordurile de mototoleală zăpăcită. Capul limpede e ciufulit rău de tot, atît pe-afară cit și pe dinăuntru. Locotenentul pare atunci trezit dintr-un somn cu vise incilicite. El se prezintă la fața locului, fără acte, cu treniul mai boțit decît a fost vreodată și se miră singur cum de n-a sosit „direct în pijama“. Aici, poate mai mult ca oriunde în altă parte, apar foarte citeț trucerile umanizării personajului. E foarte clar că autorii acestui Sherlock Holmes din epoca post-watargateiană vor să construiască un detectiv care să întoarcă pe dos mitul acreditat de o Americă prea sigură de sine și de echipamentul ei, mitul detectivului superman: memorie electronică, țintaș-computer, polițistul-gadget, carura olimpică etc. Agenții din familia 007 inmagazinează tone de cifre și pot reconstitui un număr de telefon doar din zumzetul aparatului: Colombo nu e nici măcar în stare să țină minte să-și ia un carnețel de notițe. Zero-zero-septîi nu se despart de arma cu lunetă, dar de Colombo se trage cu sîla ca să fie adus la poligon, fiindcă locotenentul pare cu totul descalificat la capitolul tir, mai exact spus subdotat. E clar că omul n-are și pace „bucuria bărbătească a coltului“, adică îi lipsește trăsătura specifică, semnul tradițional al cow-boy-ului sau ne-cow-boy-ului american intrat în gloria legendară, ca un prestidigitator al trăgaciului. Colombo nu seamănă, ba chiar pune destul de multă ostentație în dorința de a se deosebi de acest erou tipic, ajungînd pînă la a-și mitui colegul ca să-l convingă să se ducă în locul lui, la exerciții, să-l pondeze, el, Colombo, preferînd să lase pistolul în sertar la birou și să-și

ia în misiune doar cîinele, care nu e cîtuși de puțin polițist, ci doar un simpatic cotei amator de înghețată. Cît privește gadget-urile și aici e cît se poate de limpede că un detectiv fisticit în fața unui pîx — „cum merge creionul ăsta al dumitale?“ — este sau vrea să fie la antipodul eroilor de serial care manipulează o stație de emisie-recepție doar în butonul de la manșeta stîngă.

Structura morală este și ea aranjată după un tipar invers. Spărgătorului de inimă consumînd sportiv și igienic în fiecare colț al pămîntului altă frumusețe platinată i se opune un soț de modă veche, cu aerul, ba chiar cu voluptatea de a fi sub pupuc. Din trei în trei replici apare o aluzie la „soția mea“: „soția mea zice“... „soției mele îi place“... fraze de natură să vestejească elanul tuturor cunoștințelor feminine, mai mult sau mai puțin intimplătoare. În locul alurii de boss, al siguranței de sine, al dezinvolturii de vedetă la Colombo apar o sfială oarecum uimită într-o casă prea somptuoasă, o tulburare, o mică surescitare în fața unui star, o bună-cuviință, care nu e nici amabilitatea seniorului, nici politețea omului de lume, în relația cu personalul de serviciu. Admirabilă replica: „aveți puțină cafea în casă?“ spusă pe tonul unui vecin de palier, mereu în pană cu aprovizionarea. Aici însă este întrebata o cameristă dintr-o monumentală reședință particulară. Autorii pun miză mare pe astfel de fraze, pe astfel de reacții, pentru că din aceste gesturi mici se creează senzația de „om ca oricare altul“. Pe linia celor spuse mai sus, locotenentul îl întreabă pe valet dacă „n-aveți cumva o cameristă?“; cînd întilnește un doctor încearcă să-i ciupească din mers o consultație în legătură cu „niște bătăi de inimă care-l supără și care...“ În locul unui super-erou cu nervi de oțel avem de-a face cu un fel de profesoară de provincie. Se plînge că nu se poate lăsa de tutun și fuge, ca din pușcă, cînd chirurgul îl invită să vadă o operație. „Nu! Nu, doamnă ferește. Eu nu pot suporta să văd singe!“

Un erou de serial polițist care nu poate suporta să vadă singe marchează nu numai o variație, o tactică de marketing, ci și o schimbare de perspectivă. James Bond-ul naturalizat yankeu este emanația unei cinematografii exaltate de stărea de super-putere. Super-puterea vrea super-erou. Colombo este în peisajul serialului american un moment de biindă autocostestație. Sinceră sau nu, această autocritică merită ascultată și, dacă se poate, disecată. Nu șîntem pontifeși, dar privind mai atent în măruntaiele multor seriale se pot face unele precizări.

ECATERINA OPROIU ■

În concurs, prologul (1)

Cu foarte rare excepții, toate spectacolele de teatru sînt precedate de un prolog publicistic: caietul program. Din lipsă de spațiu tipografic n-am putut să-mi îndeplinesc datoria de cronicar în chip complet, adică față de munca tuturor celor care, într-un fel sau altul, pun umărul la alcătuirea spectacolului de teatru în întregime sa. Acum, în acest răgaz între două stagii, încerc să îndrept lucrurile. Voi începe cu o fișă-inventar, urmînd ca, la sfîrșit, să notez și niște observații generale.

Teatrul Mic din București, spectacolul „Dosarul Andersonville“: text variat și de foarte bună calitate (prezentarea autorului, definire a momentului istoric al acțiunii piesei, relevare a legăturii cu prezentul, citate, versuri); mozaic de argumente grafice (stampe de epocă, hărți) care trezesc interesul; macheta — semnata de Mihai Mădăscu — pur și simplu frumoasă; merită din plin banii.

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, spectacolul „Slugă la doi stăpîni“, redactor Mircea Zaharia, prezentare grafică Vasile Jurje (scenograful spectacolului): text informativ bogat; ilustrat cu schițe ale costumelor și decorului; hîrtie bună, colorat, preț 2 lei.

Teatrul Național din Iași, spectacolul „Căderea păsării de seară“, redactor Mircea Filip; text și informativ, și sentimental, fotografii care — prin alăturarea pozitivului și negativului — „fac bine“ prezentării unei piese polițiste.

Teatrul dramatic din Constanța, spectacolul „Sinziara și Pepelea“: texte docte dar cam didactice și în hălci prea mari și, implicit, nedigerabile, fotografii ale actorilor, fotografii din spectacol, deci nimic nou; gratuit, pentru popularizare, dar cam oarecare.

Teatrul dramatic din Constanța, spectacolul „Nebuna din Chaillot“: unul dintre texte, cel al regizorului Ion Maximilian, este scris cu sensibilitate; un expresiv prim-plan al actriței Ileana Ploscaru (rolul titular); coperte desenate în peniță și cu haz.

INSTANTANEE

Doă mari actrițe ale teatrului Național: CARMEN STĂNESCU și MARCELA RUSU într-o atmosferă festivă anunțînd parcă un nou început de stagiune...

Criticul de artă DAN GRIGORESCU arborînd un suris pentru tot ceea ce-l citeș și îl apreciază.

Un actor unic: VIRGIL OGĂȘANU

Violonista ANGELA GAVRILA DIETERLE cîștigătoare mai multor concursuri internaționale, anunță o stagiune bogată în concerte.

Teatrul Ion Creangă din București, spectacolul „Andersen“: text scurt, conceput ca un dialog cu copii, explicații-fotofluente; cuceritoare fotografiile realizatorilor (în general zimbori, doar vor fi priviți de copii, numai regizorul Andrei Brădeanu, coplesit de grijile legăturii sale cu Andersen și Creangă, își aprinde, crisp și uitînd de copii, așa ca un june prim de serial cinematografic, o țigară); pliant și formatul mic-mic; foarte reușit, păcat că redactorul a avut modestia să nu-și semneze munca.

Teatrul Ion Creangă din București, spectacolul „Scufița cu... trei iezi“: citeva fotografii din spectacol și o fotografie nefericită a Daniei Anencov (cu bustul tras înapoi și îmbrăcată larg de parcă ar fi gata să nască); o nereușită și, repet, păcat că autorul programului nu-și semnează nici exigența

Teatrul Nottara din București, spectacolul „Barbarii“, redactor Florica Ichim: texte frumoase, paginile din mijloc reușite, culoare de fond în ton cu aceea folosită în scenografie, dar macheta e banală.

Teatrul de Nord din Satu Mare — secția română, spectacolul „Martin Luther“ și „Thomas Munzer“, redactor Claudia Pințescu: conținut variat, format mare; în general ambițios; o reușită umbră de o chestiune de formă: scrisul, tot spectaculos dar greu lizibil.

Teatrul dramatic „Bacovia“ din Bacău, spectacolul „La margine de Paradis“: prezentarea autorului (debutant) și bune urări din partea unui prieten; coperte albe, frumoase-simple, în rest un caieț cuminte, machetat banal.

NELU IONESCU ■

CRONICA FILMULUI

Filiera II

...sau cum, pe bune și pe drept — conform titlului original — pelicula ar fi trebuit numită: **FILIERA FRANCEZĂ, partea II-a.**

Graficienii noștri dau însă dovadă de deosebită aplicație spre „chemarea onor publicului spectator“; la SCALA de pildă, firmamentul cinematografului în cauză — cinematograful devenit ospitalier prin tradiție, dar de cite ori să repetăm asta?! — anunță cu litere de-o schiopă: „GENE HACKMAN în FILMUL POLIȚIST...“, regia John Frankenheimer“. Și pe undeva acești graficeni au dreptate: atît reții din film — magistrala interpretare a acestui extraordinar actor care e Gene Hackman! Pentru că în rest — chiar dacă filmul demonstrează încă o dată profesionalismul relativ al tinărului regizor (n. 1930) — satisfacția, în final, e aceea de in...

Amețiți de succesul incontestabil al „FILIEREI FRANCEZE“ — sau perfect conștienți de ceea ce avea să vină! — producătorii americani de la „20 Century Fox“ dau buzna pe piață cu acest produs-continuare, lăsînd mai la o parte caracterul strict documentar al primei pelicule, mizînd în schimb pe spectaculosul cinematografic dus aproape pînă la incredibil (vezi, de pildă, secvența incendiului hotelului cu un bidonaș de benzină al cărui conținut nu se mai termină; sau cea a urmăririlor om-autobuz-yacht; sau cea care se desfășoară într-un imens laborator ultramodern de preparat droguri instalat în... mansarda unei căsuțe cit o cutie de chibrituri; sau... etc.). Mizînd așadar pe setea, pe pofta de ficțiune a spectatorului capabil, zice-se, să „înghiță“ orice! Este — totuși! — prea mult.

HORIA PĂTRAȘCU ■

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

O piesă, opt autoare și moda „travesti“ la Ciumăfaia

Nu știu dacă hărțile de uz școlar marchează existența satului Ciumăfaia din județul Cluj. Nu știu dacă ați auzit de acest nume insolit de localitate rurală. Sau dacă veți căuta, așa, din curiozitate, și veți afla că are, totuși, un cod postal: 3433. Atunci, ce caută Ciumăfaia la această rubrică? E simplu: acolo am văzut cel mai fascinant și extraordinar spectacol de teatru naiv, popular în

sensul strict și autentic al cuvîntului. Piesa, dacă bine îmi aduc aminte, că nu existau afișe și programe de „sală“, se numea **Comoara din enfăr**. Era scrisă, regizată și interpretată de Maria Crișan, Nastasia Domocos, Eugenia Jecan, Raveca Mocan, Ana Morar, Cecilia Morar, Maria Rus și Nastasia Rus. **Toate opt — țărânci din Ciumăfaia**. Inspirată din întimplările și respirația momentului rural, ca subștantă dramatică și atitudine față de cotidian, urmînd canoanele teatrului naiv, **Comoara din enfăr** este replica artistică a afirmării noilor valori morale și criteriilor de cucerire a prestigului în spiritualitatea satului românesc contemporan. Ideile, dialogurile, situațiile au fost culese „pe viu“, cu mîgălă reportericăscă, din „gura satului“, și „potrivite“ unitar în lungile seri de iarnă, cînd se transforma în studio de creație casa uneia sau alteia dintre autoare. Trama — în spiritul tradiției populare, cum era și firesc — atinge sublimul simplității: împotriva iubirii sale, o fată de măritat este obligată

„Să-și „aleagă” un soț impus de maică-sa. „Alegerea” are un substrat precis. Viitorul socru păstrează într-un cufăr vechi o misterioasă și rivnită comoară. Alanta acceptată, din răzburare sau ținind după adevărata dragoste, nora va face multe zile „fripate” socrului, pînă acesta își dă „obștescul sfîrșit”. Atunci, primarul comunei deschide cufărul și nu află decît... o funie, care, probabil înodată, va trebui să pedepsească răutățile nurorii. În final, depășind parabola teatrului absurd, eroii piesei își vor mărturisii partea de vină în siluirea unei iubiri!

Că, odată scrisă, **Comoara din cufăr** era și memorată, femeilor din Ciumăfaia li s-au părut un lucru foarte normal; doar ele gîndiseră fiecare cuvînt și rostul replicilor. Distribuția venise de la sine, după temperamentul și verva scenică a interpretelor. Artiștele care jucau în „travesti” aveau experiență dintr-un spectacol mai vechi pentru care n-au găsit bărbați amatori de teatru! Acum n-au mai avut nevoie de ei! În câteva repetiții, cu un dezvoltat bun-gust moral și estetic, au „retusat” aluziile prea directe la consăteni care pun încă destul preț pe „zestre bună” și „averi mișcătoare”. Apoi, primăvara, satul s-a întîlnit, uitit, cu satul de pe scenă. Succesul a fost total, cum rar îl întîlnesc însăși profesioniștii marilor teatre.

Am văzut la Ciumăfaia o lecție — dacă s-ar putea, obligatorie — pentru „făcătorii” de piese într-un act, uzate înainte de a „îmbogăți” repertoriul amatorilor. Fără a diminua, existența unei echipe talentate de artiști amatori, pasiunea lor pentru scenă și efortul constant de a provoca acte de cultură implicate, cu mesaj, cred că Teatrul din Ciumăfaia are și semnificații profund sociale. Asemeni picturii naive, cîntecului folk de sorginte populară sau dansului tematic, el ne vorbește într-un limbaj inedit — virtuțile artistice ale **Comorii din cufăr** stau măturie — despre accesul neîngrădit al semenilor la bunurile spirituale, despre conștientizarea gestului cultural și, nu în ultimul rînd, despre căile multiple de împlinire complexă a personalității umane. Teatrul popular, reînvie civilizația **Jocului** semnificativ, care dezvăluie, precum orația și datina rituală odinioară, omenia din om; venerația pentru cuvîntul adînc, armonios de pe această platformă poate fi judecată, de altfel, ca și tendința omului de a se reprezenta pe sine.

ION ARCAȘ ■

Cîntăreți care se caută încă pe sine și nu se găsesec

Un concurs de muzică ușoară la Mamaia nu este numai o trecere în revistă a calităților afișate de compozitori, ci și un maraton al cîntăreților care adeseori susțin partituri dificile (de multe ori „catastrofale”) și de ultim moment. Admirabil acest efort conjugat al tuturor forțelor interpretative ale muzicii ușoare românești în confruntarea de la Mamaia. (Cu singura condiție că aceste eforturi meritau o soartă mai nobilă). Înțelegem cu toții cit de greu le-a fost mai ales cîntăreților să concureze vedetele olimpice transmise la televizor în fiecare seară după ultimele acorduri ale festivalului.

Dincolo de judecățile de valoare emise de juriu, de specialiști, de forurile tutelare, și mai ales de marele public, se cuvine să subliniem risipa de energie care a dus la lansarea ultimelor șlagăre. Iată de ce, aplaudind cum se cuvine orchestra și dirijorii, ne-am oprit mai atent de data aceasta asupra citorva cîntăreți de muzică ușoară care își desfășoară activitatea în mod obișnuit între un restaurant, un teatru de estradă, un concert extraordinar sau, în unele cazuri, o șanșană! Îi luăm la întîmplare, transcriind imediat observațiile prilejuite de aparițiile lor pe ecranul concursului.

Adrian Romcescu: Cîntăreț care se exprimă cu un vizibil efort, care dă senza-

ția că îndură un supliciu la fiecare apariție în scenă; cîntăreț cu defecțiuni de impostăție și cu grave erori de dicțiune (în mod curent la Adrian Romcescu vocalele se... degradează). Vocea sa amplă, baritonă, „bate” în aproape toate registrele și creează senzația că e înregistrată pe discuri ondulate de un iluzionist. În scenă se mișcă stereotip. Gesturile sale nu exprimă decît efortul de a cînta, ele nu completează, nu modelează interpretarea.

Olimpia Panciu: Cîntă cu aplomb, cu sinceritate, cu poftă; atacă vertical, fără trac acordurile înalte sau de înaltă frecvență. E expresivă, convingătoare, patetică. E în același timp plină de nerv, de bună dispoziție, tonică, molipsitor de tonică. E degajată pe scenă, cu o bună plastică a mișcării. Uneori se agită inutil, nejustificat în raport cu precaritatea textelor și lipsa de fantezie a liniei melodice.

Corina Chiriac: Excentrică, epatantă, recondiționînd accesorii de vestimentație și rochii din garderoba cabaretelor, cîntăreața are o voce strălucitoare, amplă, insinuantă, copleșitoare la momentul potrivit. Cîntă lejer, chiar detașat, arborînd un suris ironic (pare că la adresa unor colegi de breaslă care se exprimă mai greu), lăsîndu-și pleoapele să cadă peste ochi, rizînd ca și cum ar ține între buze mai multe țigări care se aprind dintr-o dată.

Cornel Constantiniu: Iată un cîntăreț care are ambiția de a interpreta mai ales ceea ce îi refuză coardele vocale. Potrivit pentru cîntece cu atmosferă discretă, de cameră, cu fior romantic și tandrețe, el abordează un repertoriu eroic care îl proiectează pînă acolo unde nu se mai aude nimic și unde totul devine ridicol. Din acest motiv, efortul de a cînta este atît de vizibil încît, chiar în calitate de spectator, simți uneori nevoia să-l ajuți, să-l suplînești. Ca prezență scenică, acest actor e, paradoxal, stingaci și speriat. Îl terorizează probabil „acuta” aceea din final care se poate auzi ca un... geam spart.

Aurelian Andreescu: Cu Aurelian Andreescu ne aflăm permanent la limita unui falset. Vocea sa caldă, răscolitoare, sună din ce în ce mai nefiresc, mai nenatural. În ultima vreme, cîntă cu un ochi închis și cu o expresie neîngrijită, șifonată. Fiind vorba de un cîntăreț de muzică ușoară și nu de operă, pretențiile asupra înfățișării fizice, estetice, pe scenă, sînt ca pentru o vedetă de film!

Doina Spătaru-Olinescu: Voce tumultuoasă dar tremolată. Cîntă defectuos. Își stăpînește cu greu debitul și își potrivește cu dificultate sunetele sub „vălul palatin”. Cîntă cu un joc al mușchilor feței și gîtului, dezagreabil. Altfel, cîntăreața se exprimă cu multă forță și vibrație.

Margareta Pislaru: Voce caldă, amplă. Fără strălucire. Vocea sa are mai mult calitatea brocartului decît a perlelor. Glasul său e bine studiat. Cîntecele sale sînt îngrijit șlefuite. Pare însă oboșită. Și fără entuziasm.

Cam acestea ar fi gîndurile prilejuite de trecerea în revistă a citorva din soliștii care au apărut pe scena Concursului și festivalului de la Mamaia. Avem cîțiva cîntăreți buni dar progresele lor sînt tremante, nesatisfăcătoare, mai ales din cauza atmosferei generale, de inerție, de limonadă veche care domnește în muzica ușoară. Unii dintre ei riscă să-și piardă vocea datorită faptului că nu sînt bine îndrumați și datorită faptului că nu-și respectă și nu-și cultivă cu seriozitate calitățile. Pe de altă parte, foarte puțini dintre ei au reușit să-și găsească un stil, să-și impună personalitatea față de textierii de muzică ușoară și față de compozitori. Se merge încă foarte mult la minima rezistență. Iar critica se lasă ușor pradă extazului în fața mediocrității și amatorismului.

A. DOHOTARU ■

Ecouri la „Mamaia '76”

„Mă numesc **Simion Buta** și sînt militar în termen. Aș vrea să le transmit din partea noastră poezilor textieri și compozitorilor că ne-am săturat să tot ascultăm ani de-a rîndul aceleași melodii de prost gust, compuse ca după oboșală și nesomn. Păcat de frumoasele titluri: Părinții mei, Să fii învingător, Coloana înfînită și altele...”

„Se dau premii cu ghiotura, se premiază în rotație și în familie, calitatea textelor e la pămînt, iar melodiile nu devin șlagăre pentru că nu prind la tineri. Ce este de făcut?” (ing. **Emil Costoiu, București**).

„A aborda, cu niște versuri facile și fără nici un fel de valoare, într-o melodie oarecare, o temă majoră ca împlinirea a 100 de ani de la cucerirea independenței de stat a României, mi se pare nu doar o sfruntare a acestui eveniment de o importanță epocală pentru istoria noastră națională, ci și o împietate!” (**Laurențiu Ștefănescu, Huși, județul Vaslui**).

„De multă vreme eram sătul de astfel de muzică și texte scrise fără nici un fel de gingășie și căldură sufletească, o îngrămădire de cuvinte repetîndu-se de 7-8 ori în același text, ca în „Carnaval pe litoral”. Dacă din cele 180 de piese prezentate s-au selecționat (!!!) 36, iar dintre acestea multe cu prea multă indulgență, să ne imaginăm ce conțineau cele respinse!

Ar fi cazul să se pună capăt acestui comerț cu cuvinte”. (**Constantin Giurgea, București**).

„...gata! S-a terminat cu dragostea, iubirea a fost detronată, luna și stelele s-au banalizat, sentimentele umane s-au epuizat, tinerețea este inexistentă sau cîntată în contratimp, natura cu tot arsenalul ei a fost împachetată și acoperită de praful uitării. Sursele tradiționale de inspirație care ne înveseleau inima și care ne împropătau viața au fost anulate. Metamorfiza a schimbat definiția muzicii ușoare într-un ne necunoscut, neagreat, plin de nedumerire și de indiferență. Sînt primele mele gînduri după concursul național de muzică ușoară „Mamaia '76”. Ceea ce mi se pare mai grav este felul în care înțeleg unii compozitori să dispună de teme patriotice, național-istorice, încadrîndu-le în creații facile, fără conținut, abuzînd de termeni ca: țara mea, pămîntul țării mele, România mea.

Protestul meu îl vreau pe deplin înțeles. Patriotismul nu este și nu poate fi o noțiune încadrată de prost gust, o alabala-portocală. Dacă apelăm la muzică pentru problema fundamentală a sensului nostru de a trăi, de a exista ca popor, atunci seriozitatea cu care tratăm astfel de teme ar trebui să dea mai mult de gîndit. Ceea ce am ascultat la Mamaia a fost un talmeș-balmeș fără valoare și fără succes. Se pot dansa melodiile ascultate? Se pot ele reține ușor? Pot fi fredonate după prima audiere? Au fost ele bisate, sau măcar aplaudate? Nu. (**Ileana Recean, București**).

„Cine dispune oare de difuzarea bilbielilor, a grimaselor și a bițelurilor lui Mihail Dumbravă pe ecranele TV și la microfoanele posturilor noastre de radio? Autor prolific, dar nu și talentat, și profitor al producțiilor sale, numitul Dumbravă a compus, a interpretat și înregistrat, la numai 2-3 zile de la succesul Nadiei Comăneci la Montreal, un cîntec stupid și je-

nant din care citez: „Nadia, Nadia Comăneci / Meritai și nota douăzeci”. Talentul Nadiei Comăneci, modestia sa, au devenit, iată, sursă de profit pentru Dumbravă”. (**Viorel Stan, București**).

„Intrebarea majoră este următoarea: Cu ce cîntec au plecat oamenii muncii, după încheierea acestui concurs de la Mamaia? Răspunsul meu și al tuturor prietenilor mei este: Cu nici unul. Și ar fi bine dacă ar fi numai atît. Spectatorii și telespectatorii au rămas cu un gust amar datorat mediocrității profesionale, meschinărilor comerciale, demagogiei și iresponsabilității unor oameni pe care nu-i înțeleg. Le recomand, tuturor acestor domni să-și facă puțin drum prin fabrici și prin șantiere, să-și cunoască, nu în pantofi de lac și cu cravată, țara și oamenii ei. Altfel, pentru domniile-lor țara va rămîne acel buget din care dinșii iau zilnic ceea ce nu li s-ar cuveni, deși Mihail Dumbravă, din acest punct de vedere, nu-și face probleme, el iubind prezentul tocmai din această cauză”. (**Vlad Gheorghe, tăbăcar, Cluj-Napoca**).

„Nu ne putem juca cu cuvintele mari, cu amintirea scumpă a înaintașilor mizgăind cu destulă stingăcie paginile și portativele. Am fost la Mamaia în zilele concursului și m-a durut că citeș pe fața a sute și chiar mii de oameni ai muncii dezamăgirea cea mai deplină. Mult visatul șlagăr n-a apărut. Oare autorii cîntecelor, textieri și compozitori au văzut acea dezamăgire?! Am acordat oare noi dreptul cuiva să facă vreo concesie la subprodusul artistic? Cine a vorbit în numele nostru? Știm că nu e ușor să crezi. Știm că șlagărele și marile cîntece nu se nasc într-o săptămînă, dar am ciudatul sentiment că dincolo de cortinele Festivalului se mai aflau și alte cîntece, care răspund mai convingător chemării Partidului de a face educație prin artă”. (**Profesor Florentin Cașan, Drobeta-Tur- nu Severin**).

„Temele, într-adevăr, nu fac arta, dar fac premii. Onoratul juriu a premiat mai ales melodiile cu temă. Ce și-au spus dinșii: „Vai, cum să nu premiem un cîntec cu un titlu așa sublim „România”?! și astfel au fost premiate melodii care nu fac nici doi bani. Dar vinovat nu este numai juriul. Imi aduc aminte cum la un început de an nou, George Grigoriu îi îndemna pe poeți și compozitori să compună cîntece pe teme majore. Chiar el a dat și o mostră: „Cîntecul și veselia / Umple zările în România!” Îndemnul, după cum se vede, a prins rădăcini. Există, ca să zic așa, o adevărată modă a cîntecului patriotic în muzica ușoară. Dar între intenții și realizare, distanța este egală cu infinitul, sau, mai exact, cu diferența dintre talent și impostură. Moda a prins chiar și în muzica populară, din care citez: „Foaie verde foi de fin / Mă mindresc că sînt român”. Acuma, că mi-am spus și eu oful, doresc să fiu astfel înțeles: iubesc țara în care m-am născut, iubesc poporul din care fac și eu parte. Nu pot suporta să văd oameni care-și bat joc, speculînd fără jenă și scrupule aceste sentimente ale noastre”. (**Nicolae Burghelca, elev, Rimnicu Vilcea**).

„Am așteptat acest concurs cu speranța că seriile lui ne vor delecta, ne vor educa, ne vor scoate din obișnuit. Adică am așteptat cîntecele pe care le merită tot omul muncitor din patria noastră. Cu ce ne-am ales? Cu o teribilă derută. Aș spune că publicului i-au fost aduse daune morale. Nu se poate spune cu nici un chip că s-au înșelat toți componenții juriului? Nu se poate spune că n-au fost drepti? Noi trebuie să credem că nu ne pricepem?!” (**Ana-Iulia Bănescu, Tîrgoviște**).

Acesta este scenograful **HELMUT STÜRMER** într-un decor... natural.

În sfîrșit, după atîtea emisiuni de televiziune, cineva a reușit să-i dea un șah **ELISABETEI POLIHROIADE**!

MATTY ASLAN, celebru pentru rubrica sa „una pe zi” din România liberă, explicîndu-și poantele.

Cîntărețul de muzică populară **GHEORGHE TURDA** vine de fapt din... Maramureș.

GIL DOBRICĂ, un cîntăreț prea puțin cunoscut.

**MUNCA NOASTRĂ
ȘI SĂRBĂTOAREA
NOASTRĂ NAȚIONALĂ**

In condițiile în care spectacolele Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar s-au ținut în marea lor majoritate în aer liber, firește că starea timpului a jucat un rol decisiv. Propriu-zis corect este să spunem „ar fi jucat”, căci în ciuda ploilor și frigului am înregistrat din nou, cu bucurie, excepționale dovezii de atașament față de arta tinăra angajată, liberă și responsabilă. La Mamaia în special, la primul spectacol, cel din 8 august, s-a înregistrat unul din lucrurile cu care noi, membrii cenuclului, ne-am cam obișnuit, dar de aici nu rezultă că el și-a pierdut din frumusețe și autenticitate. Atunci când peste sala plină ochi, sală păstrind ceva din pavoazarea cu care a fost prevăzută cea de-a XI-a ediție a Festivalului național de muzică ușoară, s-a abătut o ploale torențială, nimeni nu a plecat și cei care au încăput s-au urcat pe scenă (în partea unde nu ploua) și acolo, suși pe niște vechi lăzi cu recuzită, Adrian Păunescu, Nagy Laszlo, Balint Peter, Valeriu Penișoară au cântat ca și când timpul ar fi fost cel anunțat de buletinul meteorologic. Adică frumos, fără descărcări electrice, fără averse de ploale, izolate sau împreună. Apoi lumea și-a recapat locurile deja ude și s-a reușit un spectacol cu adevărat extraordinar. Dar despre acest spectacol, pe larg, la timpul potrivit.

Merită relevat de asemenea un fapt de natură să dovedească omogenitatea și forța cenuclului, faptul că după aproape trei ani de existență el se înfățișează ca un colectiv în care contribuția fiecăruia este necesară nu numai la spectacolul propriu-zis, lădă de pildă acum, în această a doua etapă a turneului de pe litoral, când excepționale afișele și anunțurile prin presa scrisă sau vorbită am dorit plini de nerăbdare să anunțăm lumea că sîntem prezenți, ei bine, într-o asemenea situație tinerii Eugen Cristea (actor la Teatrul Național din Timișoara) și Valeriu Penișoară (profesor în comuna Duda - Vaslui) nu s-au sfiit să străbată străzile Ma-

Cum a fost (180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194)

mael pe capota unui ARO și să anunțe că da, sîntem aici, spectacolul va începe la orele 19.45 și, lucru cu adevărat emoționant, să afirme: „Vor fi prezenți Mircea Vintilă, Florian Pittis, Marcela Saftiu, Radu Gheorghie, Florin Zamfirescu și alții”. Poate cuvîntul altruism nu este cel mai potrivit pentru gestul acestor doi tineri. Dar ne mindrim cu faptul că în bună parte ei sînt formați la școala morală a acestui cenuclu și ne mai mindrim cu faptul că mai vechea noastră afirmație „nu se poate să cînti autentic despre muncă fără să muncești” își are o nouă acoperire în fapte.

Au fost din nou spectacole, întâmplări literar-artistice (o expresie pare-se mai adecvată pentru ceea ce se întâmplă în cadrul cenuclului nostru), în care avîndu-se la bază poezii valoroase, ale tuturor generațiilor spirituale din România, poezii patriotice și na patriotarde, texte a căror substanță reflectă exact aspirațiile pentru împlinirea acestui neam, melodii dacă nu perfecte în orice caz proaspete, autentice și originale, s-au reușit fapte de artă cu care, sperăm, dragostea de frumos a celor prezenți a fost în cea mai mare parte satisfăcută. Și de astă dată preponderent au fost cîntecele și poeziile inspirate din realitatea durabilă, realitate prezentată ca o luptă aspră și continuă pentru construirea noului Românii, proces deloc ușor dar posibil din moment ce fiecare și se pretinde „muncă și muncă încă”. Au fost numeroase momentele în care cu mijloacele specifice artei tinere au fost omagiate gîndirea excepțională și faptele de asemenea excepționale ale cîrmaciului destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Revendîndu-se direct și nemijlocit din programul ideologic al Partidului, din Exponerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul culturii și al educației socialiste, Cenuclu Flacăra al tineretului revoluționar reunește din toate mediile sociale, tineri care cîntă și în limbile lor materne, diferite, se exprimă într-un singur grai, acela ce vorbește despre poporul român angajat eroic și biruitor pe calea fărîriri României socialiste multilateral dezvoltate, o țară puternică, demnă, liberă și fericită.

COSTINEȘTI, 5 august: Este ora 16.30. Autocarul așteaptă cîteva minute în fața porții taberei, deși cei doi poartari ne privesc cu destulă simpatie. După ce se consultă între ei decid că da, noi sîntem Cenuclu și ne dau drumul. La minihotelul unde vom fi găzduiți aflăm că, datorită unei neînțelegeri, în această seară vom susține împlinirea literar-artistică odată cu Teatrul Mic din București. Așa că la ora 19.30 cele două trupe își încep reprezentația: Teatrul Mic în singurul amfiteatru din tabără, iar noi pe singurul ring de dans din tabără. Cum-necum, ringul se lărgeste și ne privesc peste 6.000 de ochi, ceea ce la modul normal judecînd ar însemna peste 3.000 de spectatori. Cum deocamdată stația nu este instalată, membrii cenuclului interpretează cit il fin plămîni Omul pădurii. Apoi pe marginea scenei avînd lățimea cu 3 mm mai mult decît birna pe care a făcut-o celebră Nadia Comăneci, Eugen Cristea interpretează pantomima în tren. Se aud risete și din copaci, căci în absența locurilor cîțiva și-au adus aminte de locul de unde au reușit să co-

boare cu timpul. Pînă a traversa printră vagoane, prietenul său Valeriu Penișoară anunță un posibil tren și firește în dorința de a-l ajuta spune Făitșeni în loc de Făitșeni. În cea de-a doua pantomimă, Tehnocrație, tînărul actor Eugen Cristea interpretează convingător ambele personaje: atît acela cu șapcă, cît și acela fără. Dar aproape de tehnocrație, microfoanele încep să funcționeze! Adrian Păunescu și Florian Pittis interpretează aplaudați mai tot timpul inscripție pe piatra de hotar, poezie aparținînd lui Geo Dumitrescu. În minutele următoare Cozma Răcoare, Pămîntul, deocamdată și Ploaia care va veni îi fac pe cei prezenți să simtă că într-adevăr Cenuclu Flacăra al tineretului revoluționar se află printre ei. Excelentul actor Florin Zamfirescu (la ora apariției acestor rînduri tuns între 0 și 1), avînd o superioară știință a improvizației și o naivitate din greu muncită, spune una din poeziile lui M.R. Parachevescu în care umorul se împletește cu tragicul: Hanny. Nagy Laszlo și Balint Peter sînt autorii răscolitorului Cîntec pentru Angela Davis în care la urma urmei numele eroinei a devenit astăzi mai puțin important. Important rămîne faptul că este un strigăt de revoltă împotriva segregăției rasiale și a victimelor ei. Mihaela Popescu, posesoarea unei voci extraordinare, cea mai tînără membră a cenuclului, cîntă Caleianul al cărui text este după cum se știe o patetică invocăție a ploii. Primul mare succes îl aparține lui Radu Gheorghie, strălucitor atît la chitară, cît și la vioară, în pantomimă și într-un extrem de spiritual dialog cu publicul. Mari succese obțin Marcela Saftiu (Dona, Dona, în limba engleză și în limba română: Cîntec de vară pentru toate anotimpurile) și Erika Jozsa și Karol Horvath (Nunta, Cînd o fi să fii mai mare). Este lansat noul cîntec al lui Victor Socaciu. Un punct de vedere pe versuri de Adrian Păunescu. Deși mai nou, Nicu Alifantius cutreieră țara cu grupul Gimnazion, grup, din cîte am aflat, specializat în balet și cîmilituri. Imnul este cîntat cu căldură de membrii cenuclului. După ce Adrian Păunescu recită împreună cu cei prezenți Lumină! Luptă! Libertate!, Victor Socaciu cîntă pentru a doua oară Un punct de vedere pentru a doua oară noastră de vedere este bine să fie cunoscut de către cei care sînt tineri.

Mihail Stan, marele artist de poezie, recită Minunea, iar Adrian Păunescu, omagîndu-l, impresionat și impresionîndu-ne, spune un lucru grav, folosindu-se de cuvinte puține: „Fără Marin Sorescu lumea ar fi mai tristă și noi de asemenea”. Proaspăt căsătorit, Valeriu Sterian obține un prim mare succes în împlinirea literar-artistică din această seară cîntînd straniu de frumos Cu iubirea de moșie (versuri Ion Horea) și Om bun (Dan Andrei Aldea). Evandro Rossetti lansează, propriu-zis relansează, Cîntec pe versuri de Șt. O. Iosif. Cîntecul este mai vechi dar autorul muzicii ocupat să adune toată gloria de pe urma lui Cozma Răcoare l-a făcut uitat timp de aproape doi ani. Pe scena luminată corespunzător apare din nou Mihaela Popescu care cîntă Nu cred că lumea (versuri Ion Nicolescu) obținînd un succes deplin, deși ne îndoiim că autorul poeziei ar fi scris versul „o lume mai veșnică”, așa cum a cîntat ea.

Solicitat atît de bilete cît și de cereri verbale, Radu Gheorghie revine în scenă și ob-

ține un foarte mare succes cu Broasca țestoasă, Cioroiul Pat și un cîntec Country în care improvizațiile sale au atins cota maximă a inteligenței și prezenței scenice. Și tot ca urmare a solicitărilor cei peste 3.000 de oameni se întînesc din nou cu Valeriu Sterian (Nopți), Eugen Cristea (parodia filmului Cu mîinile curate) și Valeriu Penișoară (Da, mai avem). Finalul serii este unul bine elaborat, lucru care face ca spectacolul fără a fi strălucitor să obțină după părerea noastră calificativul „mediu”. El a cuprins: Lordul John (cîntă Mircea Vintilă și execută pantomimă Florian Pittis), Hanul lui Manuc, Mielul, Dulce Românie, Bade Ioane (recunoașteți desigur cîntecele lui Mircea Vintilă), Există o țară unde e mai bine? (poezie de Claudiu Iordache recitată de Florian Pittis) și Noapte la mare (Lucian Blaga, recitată de Adrian Păunescu).

COSTINEȘTI, 6 august, dimineața: Cum este și normal, sîdînțele pe plajă au continuat și în această a doua etapă a turneului pe litoral, deși între plaja de la Costinești și cea de la Mamaia rămîn deosebiri considerabile. Nagy Laszlo și Balint Peter, un cuplu din ce în ce mai sudat, interpretează Seară românească, Dansul fetelor de la Căpîlna, Lunca țipă, lunca zăbîră (text folcloric cules de V. Alecsandri) și noua compoziție Redanul Griviței pe versurile lui Adrian Mierluscă. Profitînd de faptul că este doar o sîdînță de lucru, cei doi valoroși interpreți exagerează la primul cîntec cu la, la, lucru care ne aduce aminte de cel de-al XI-lea Festival de muzică ușoară de la Mamaia, iar la cel de-al doilea și-au îngăduit să uite a doua jumătate a textului. După primele trei cîntece ale lui Valeriu Penișoară (Da, mai avem, Povestea eroilor, Cuvîntul lui Roată la Divan) începe o ploale care nu ne mai lasă nici o speranță. Cine are urebri sau curaj merge la masă, cine nu așteaptă pînă în jurul orei 15 cînd ploaia se liniștește doar pentru a-și lua un nou avînt.

COSTINEȘTI, 6 august, seara: Fără nici un fel de obligație și fără a fi fost planificat, susținem cel de al doilea spectacol la Costinești, de astă dată în amfiteatru. Deși convocăți prin port-voce de către Adrian Păunescu, Florian Pittis și Mircea Vintilă les foarte tirziu din cameră și vor face deplasarea nu cu autocarul, ci pe jos. Este adevărat că au de străbătut doar 63 m. Ajunși acolo printre picături se cîntă Amintire cu haiduci și Cozma Răcoare. Spunem printre picături, referindu-ne la picătunile de ploale. Balint Peter și Nagy Laszlo devinți rapid, grație științei alegerii repertoriului, talentului și frumosului comportament moral dintre care integrarea în viață și cerințele cenuclului ni se par lucruri principale, membrii reprezentativi al Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar, susțin un recital format din cinci cîntece dintre care în premieră este Fata morgana, interpretat în limba lor maternă, limba maghiară. Important este, spune pe bună dreptate Adrian Păunescu, nu numai faptul că ei le cîntă frumos, original, ci și acela că au ales texte semnificative, texte vorbind convingător despre faptele de muncă și de viață ale României înțeleasă ca teritoriu spiritual al tuturor celor care indiferent de naționalitate luptă pentru construirea unei țări fericite și a unui om nou. Spunînd expresia „om nou” consemnăm cu regret că Gheorghie Gheorghiu în ciuda eforturilor noastre nu se încadrează în această categorie, uzurpînd prin manifestări de vedetism, printr-o existență în ultimul timp parazită și printr-o suficiență mic-burgheză titlul de membru al Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar. Este motivul pentru care se hotărăște excluderea sa din cadrul cenuclului.

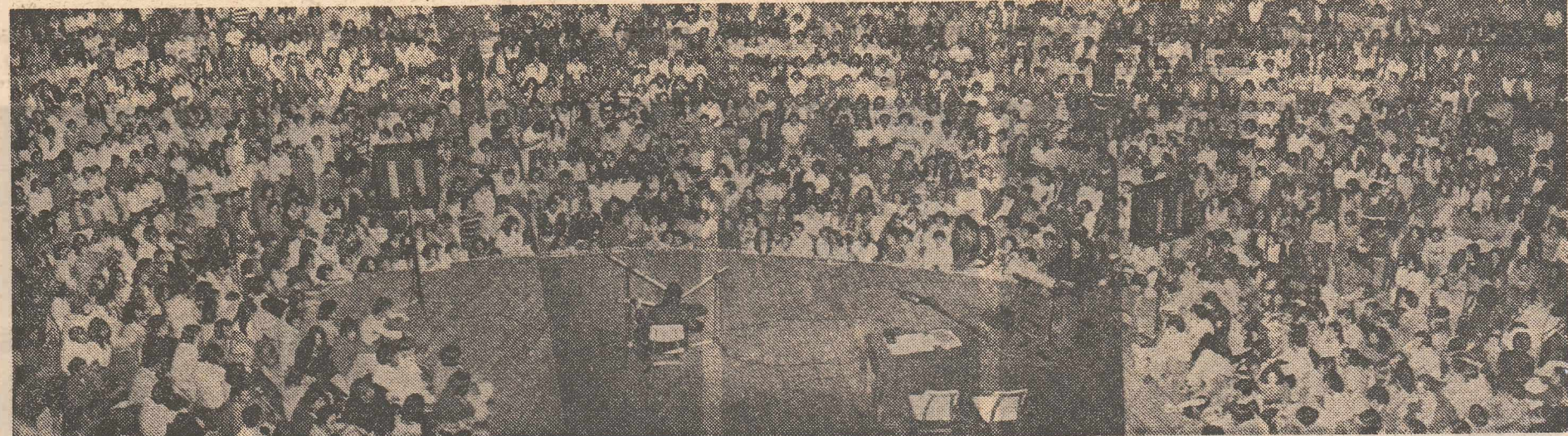
Din păcate, din cauza ploii microfoanele nu merg, dar sîntem un cenuclu pregătît

Eugen Cristea și Valeriu Penișoară iubesc extraordinar de mult Cenuclu Flacăra al tineretului revoluționar din care fac parte.

Pe scenă, alături de membrii cenuclului, lotul de gimnastică feminină al României.

Cenuclu Flacăra al tineretului revoluționar se află din nou la Costinești. Și, după cum se vede, nu singur.

pentru orice vreme și pentru orice anotimp. Așa se face că, lipsiți de microfoane, Adrian Păunescu și Florian Pittiș recită fiind auziți excepționala poezie a lui Geo Dumitrescu înscrisă pe piatra de hotar. Apoi tot ei recită în lipsa microfoanelor poezia lui Nicolae Labiș *In Mai* și cea a lui Adrian Păunescu *Deocamdată, nu*.

Ploaia cade în continuare amenințând integritatea textului lui Nagy Laszlo și Balint Peter. Ud, Eugen Cristea interpretează în tren adăugind și un episod nou, cel în care surprins fără bilet de către controlor plătește o amendă substanțială. A doua zi văzându-l oarecum amărât i-am atras atenția că totul n-a fost decât teatru și că banii i-au rămas în buzunar.

Pe ploaie se cîntă pînă și *Ploaia care va veni*, Florian Pittiș, un adevărat mentor spiritual și moral al mai tinerilor colegi din cenaclu, spune nu întîmplător o tabletă de Radu Cosasu, un cutremurător pamflet împotriva războiului, căci iată azi, 6 august, s-au împlinit 31 de ani de cînd asupra orașului japonez Hiroshima a fost aruncată bomba atomică. Ne dăm încă o dată seama de excepționalele posibilități ale artei tinere de a face, parafrazînd textul lui Dorin-Liviu Zaharia, *Ploaia care va veni*, fără tromboane și canoane, educație politică, revoluționară tineretului din această țară. Splendid legat ca esență de tableta lui Radu Cosasu, cîntă Adrian Ivanțchi *Amiaza* pe versurile tinărului poet Aurel Șorobetea. Este și această poezie o violentă negare a ororilor războiului. Dar iată refrenul acestui splendid cîntec: „Pîng melodios doamnele cu voal / Bărbații din primul / Și fiii / Din al doilea mondial”. Observați desigur că din păcate cele două războaie au intrat atât de mult în conștiința omenirii încît despre primul „mondial” și cel de al doilea „mondial” se vorbește uneori atât de lejer, de parc-ar fi vorba de o oarecare competiție sportivă. De astă dată în-țu o formă foarte bună, semn că-și îngrijește vocea. Mihai Onu cîntă excelent *Dor de Moldova* (versuri Cezar Ivănescu) și *Imn* (versuri Adrian Păunescu). Cu al său *Un punct de vedere* Victor Socaciu se situează la nivelul recitalurilor reușite de Marcela Saftiuc, Erika Jozsa și Karol Horvath. Alături de aceștia din urmă, în lipsa lui Alexandru Dobranschi, sosit motivat cu câteva zile mai tîrziu, cîntă la vioară cu bune rezultate Radu Gheorghe. Maril actori de poezie Florin Zamfirescu și Mihail Stan obțin notabile succese cu care ne-am obișnuit dealtfel. Invocată de cîntecul Caloianul al Mihaelei Popescu, ploaia pune capăt spectacolului nu înainte ca Valeriu Sterian și Radu Gheorghe să fie de-a dreptul strălucitori în ceea ce fac de astă vreme. Cu *Imnul* lui Ion Nicolescu și Nicu Alifantis se încheie un nou spectacol foarte bun în mijlocul unor tineri care ne-au primit cu dragoste și prețuire. Nici de astă dată organizatorii nu au fost prezenți, lucru care cîștit vorbind a încetat să ne mai mire.

COSTINEȘTI, 7 august: Destul de umiți de timpul frumos, am ținut această sedință de lucru pe plaja de la Costinești. Au lipsit Radu Gheorghe și Mihaela Popescu. A fost prezent în schimb, prezență activă și generoasă, celebrul profesor universitar prof. dr. Constantin Arseni. În cele trei ore cit a durat programul au fost spuse poeziile reprezentative ale cenaclului și au fost auzite cîntecul sale reprezentative. Adrian Păunescu spune cu patos *Lumină! Luptă! Libertate!* și cu un dramatism nerefînat (avîndu-l alături pe profesorul Arseni) *Manifest pentru sănătatea pămîntului*. Programe aproape complete susțin Mircea Vintilă, Erika și Karol și Valeriu Penișoară. Florian Pittiș, aflat într-o excelentă formă, de-a lungul întregului turneu, își poate îngădui să spună în fața unor oameni care-l cunosc deja complexitatea talentului și *Serisoarea III* (variantă de interpretare) și trei strofe de folclor orășenesc. Eugen Cristea îl imită din nou pe Nicu Alifantis, își execută numerele de pantomimă, mai puțin în tren, căci prin Costinești trec și așa destule. A cîntat bine și Mihai Onu, deși noi ne-am așteptat să o facă excelent.

MAMAIA, 8 august: Cum spuneam la început, Valeriu Penișoară și Eugen Cristea au străbătut înaintea spectacolului străzile Mamaiei anunțînd spectacolul de la orele 19.45.

Este ora 19.45. La unul dintre microfoane, avînd în spate decorurile de la cel de-al XI-lea Festival național de muzică ușoară, Adrian Păunescu face o profesiune de credință atât a sa, cit și a cenaclului pe care-l conduce. „Sîntem sau încercăm să fim, de fiecare dată, cenaclu unor mari idei, o formă de a participa la autentica viață spirituală a țării și ne străduim să fim cit mai departe de ifosele stupide și linia devenită legendară a unor trîști ciubucari”. Mihail Stan reușește în această seară să spună în

premieră și cea mai lungă poezie de pînă acum din cenaclu, *Sentimentul mării* (de Ioan Alexandru), cit și cea mai scurtă aparținînd lui Mihail Ursache. Pe aceasta din urmă o putem și cita: „Un om din Tecuci avea un motor / dar nu l-a folosit la nimic”.

Ca și la alte spectacole a început să plouă. Împreună sau separat Florian Pittiș și Adrian Păunescu au recitat totuși mari poezii ale literaturii românești contemporane. Din sală nu a plecat nimeni însă și perseverența ne-a fost răsplătită. Mai mult decît atât, s-au cîntat în semn de sfidare probabil două cîntece cu trimiteri directe la climă: *Ploaia care va veni* și *Vinare de viat*. Lansat în prima etapă a turneului pe litoral chiar aici la Mamaia, căci în cenaclu Flacăra se lansează în permanență oameni noi, Victor Socaciu reprezintă la ora de față o autentică speranță a muzicii tinere, interiorizat în *Țintă între rău și bine*, el este cu adevărat cîccotior în cîntecul nou *Un punct de vedere*. Un foarte bun recital compus din cinci cîntece susțin Nagy Laszlo și Balint Peter, ale căror seriozitate profesională și superioară modestie ne îndeamnă la stimă și respect. Foarte bine cîntă și Mihaela Popescu, trei cîntece dintre care ultimul, *Imn Pămîntul*, are versurile scrise de un tînar sucevean, cu care din cite am înțeles pînă în sint de acord. Dealtfel în zilele următoare ea s-a purtat atât de frumos pe scenă încît Adrian Păunescu a fost nevoit să o lerte din nou. Nu trebuie să uităm însă că a venit în cenaclu nostru la 17 ani, că acum are 18 și vocea sa cu adevărat extraordinară trebuie să o determine să bată cu mai mult curaj la ușa pe care scrie: *Muncă, Efort, Consecvență*. Ne-am bucura dealtfel ea acesta să fie titlul unui nou cîntec al ei. Excelente recitaluri susțin Valeriu Sterian (*Om bun, Cu iubirea de moșie, Amintire cu haiduci, Nopti și Educație prin cîntec*), Marcela Saftiuc (*Balada lui mai, Trăim atîta vreme, Vint de seară și, firește, Dona, Dona*), Florin Zamfirescu, Florian Pittiș și Adrian Păunescu. Mircea Vintilă, care de altfel de mult timp duce pe umeri în cel mai propriu sens al cuvîntului gloria acestui cenaclu, și-a bucurat numeroșii simpatizanți (toți cei prezenți la spectacol) cu *Lordul John, Constantin și Veronica, Hanul lui Manuc, Mielul, Dulce Românie și Bade Ioane*. Mihail Stan a spus și parodia lui Marin Sorrescu: *O seamă de textieri și fiind la Mamaia am înțeles cu toții aluzia*. Cîteva cuvinte despre Evandro Rossetti — nedreptățit nu de puține ori în cronica noastră. Autorul citorva cîntece cu adevărat excepționale, *Cozma Răcoare, Cîntec* (pe versuri de Șt. O. Iosif), *Pîngere* (pe versuri de Gheorghe Tomozei), *Cîntec pentru România și Dacă te afli cumva în Europa*, el de mai mult timp participă inspirat și chiar decisiv la reușitele colegilor săi de cenaclu. Iată, de pildă, în lipsa lui Nicu Alifantis el cîntă *Imnul* pe versuri de Ion Nicolescu, însușind spectatorilor, lucru care vorbește de la sine despre probitatea morală față de țara care-l găzduiește. Cu adevărat excepțional a fost Radu Gheorghe al cărui registru de interpretare este unul foarte larg de fiecare dată, convingător și minuțios elaborat. Aici, în această noapte la Mamaia, și-a adăugat în repertoriu și poezia *Prietenă defunctului* din romanul *Eternitate loca*. Fîind autorul acestei parodii pot spune că interpretarea sa a fost atât de bine gîndită încît am avut momente cînd am tresărit speriat că el este autorul cântecului.

Caracterizăm această seară-noapte ca fiind extraordinară pentru că am prezentat onest cele mai frumoase lucruri ale noastre, pentru că nu am trîștat publicul și pentru că acum și niciodată ciubucurile spiritual-financiare ne sînt și ne vor rămîne străine.

NEPTUN, 9 august: „Numai odată cu creșterea avuției naționale, cu dezvoltarea forțelor de producție pe întreg teritoriul țării se creează și condițiile pentru dezvoltarea învățămîntului, științei, culturii, artei — ceea ce asigură cadrul corespunzător pentru manifestarea plenară a omului în toate domeniile de activitate. Fără industrializare, fără agricultură, fără o bază tehnico-materială puternică nu se poate vorbi nici de o politică națională justă! O egalitate în sărăcie nu este egalitate! Egalitatea este atunci cînd oamenii pot să trăiască din plin, să se bucure în mod egal de bunurile materiale și spirituale create prin munca lor unită, sub conducerea comuniștilor” (Din Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Oradea din 18 iunie 1976).

„Fără îndoială că în activitatea educativă trebuie să avem permanent în vedere faptul că fiecare om are individualitatea și personalitatea sa bine distincte. De aceea, înarmîndu-l pe oameni cu cele mai înaintate cuceriri ale cunoașterii, trebuie să dezvoltăm

valori morale și virtuți umane specifice fiecărui cetățean, în strînsă concordanță însă cu gîndirea filozofică și etica socială revoluționară, caracteristice orînduirii noastre noi, socialiste și comuniste. Trebuie să existe deplină claritate: nu ne propunem și nu ne putem propune uniformizarea omului. Aceasta ar fi o absurditate, un nonsens. Noi acționăm pentru formarea unui om de omenie, cu o pregătire multilaterală, a unui comunist de omenie. Urmărim crearea condițiilor celor mai propice ca omul să se poată manifesta plenar în toate domeniile vieții sociale, fiecare cu capacitățile, personalitatea și felul său de a fi, în spiritul comun întregii societăți, al dragostei de dreptate și adevăr, al curajului și cinstei, al simplității, al hotărîrii de a lucra împreună cu semenii săi pentru fericirea proprie, pentru fericirea întregii societăți” (Din Expunerea cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România, prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste).

Programul de la Neptun s-a înscris sub semnul acestor idei ale secretarului general al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, idei profunde, originale și realiste, idei pline de o adîncă generozitate față de fenomenul artistic autentic din țara noastră. S-au bucurat de un mare succes, în cadrul unui program dens și variat, atât consacrații Mircea Vintilă, Florian Pittiș, Marcela Saftiuc, Valeriu Sterian, Evandro Rossetti, Erika Jozsa, Karol Horvath, Alexandru Dobranschi, Mihail Stan cit și tinerii Victor Socaciu și Valeriu Penișoară. Grupul compus deocamdată doar din Nagy Laszlo și Balint Peter își sustine întreg repertoriul și menționăm încă o dată știința alegerii textelor. Căci acestea sînt cîntece în care apelul la înțelegerea exactă și prețuirea istoriei românilor, lupta împotriva rasismului sînt frumos și exact comunicate cu mijloacele specifice artei tinere. La urma urmei spunem artă tină, gîndindu-ne la vîrsta celor care o fac și nicidecum la faptul că ea ar fi superioară în vreun fel unei alte arte.

Un moment cu adevărat emoționant a fost acela creat de către Mircea Vintilă și Florian Pittiș și Adrian Păunescu, moment care a cuprins înscris pe piatra de hotar (versuri Geo Dumitrescu), *Dulce Românie* (Adrian Păunescu), *Bade Ioane* (Tudor Argezi), *In Mai* (Nicolae Labiș), *Cîntec 26 din Mioritida* (Ion Nicolescu), *Lumină! Luptă! Libertate!*, *Crezul meu și Eroii* (Adrian Păunescu) și încheiat cu *Imn* (versuri Ion Nicolescu, muzica Nicu Alifantis). Momentele de mare umor ale serii, umor a cărui șansă artistică constă în dorința de mai bine și de mai frumos, au fost susținute de către excepționalii actori Florin Zamfirescu și Radu Gheorghe și de mai tîrziu lor coleg Eugen Cristea, angajat temeinic, am spune decisiv, pe drumul obținerii aceluiași calificativ. A fost omagiat atât de public cit și de conducătorul cenaclului tînar profesor Valeriu Penișoară și iată, remarcăm și cu acest prilej cit de important este faptul că într-o comună oarecare din România (Duda) doi tineri intelectuali, el, Penișoară, și Ioan G. Pricop, autorul celor mai multe din textele sale, au avut patriotismul concret și scîntela talentului concentrate în fapte de artă cu adevărat răscolitoare. Este și aici o ilustrare a cerințelor secretarului general al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit cărora intelectualitatea satelor trebuie să fie cu adevărat purtătoare, prin muncă, a cerințelor programului ideologic al partidului, a necesităților spirituale ale oamenilor.

Au fost foarte multe lucruri frumoase, diverse cum spuneam, toate contribuind la crearea unui spectacol extraordinar, caracterizat printr-un conținut riguros revoluționar și patriotic obținut nu prin lozinci false ci prin capacitatea de transmitere a artei tinere, libere și responsabile. Tîrziu spectacolul se încheie totuși deși reacția publicului și biletele primite ne îndeamnau să așteptăm răsăritul soarelui aici.

Deplina obiectivitate de care sîntem convingiți că dăm dovadă de fiecare dată în redactarea acestor cronici ne îndeamnă să menționăm și buna contribuție a lui Mihai Onu, Mihaela Popescu, Mircea Bodolan, cit și a lui Adrian Ivanțchi deși practic ni s-a părut că frumoasele vorbe ce l-au fost adresate de conducătorul cenaclului au fost născute și din temerul care țin mai mult de știința alegerii repertoriului și nu de forța emoțională sau de caracter a cîntărețului menționat.

NAVODARI, 10 august: Ne-au așteptat aici peste 5 000 de elevi, lucru mai mult decît emoționant și dacă e cazul să comparăm spectacolul de aici îl vom compara cu

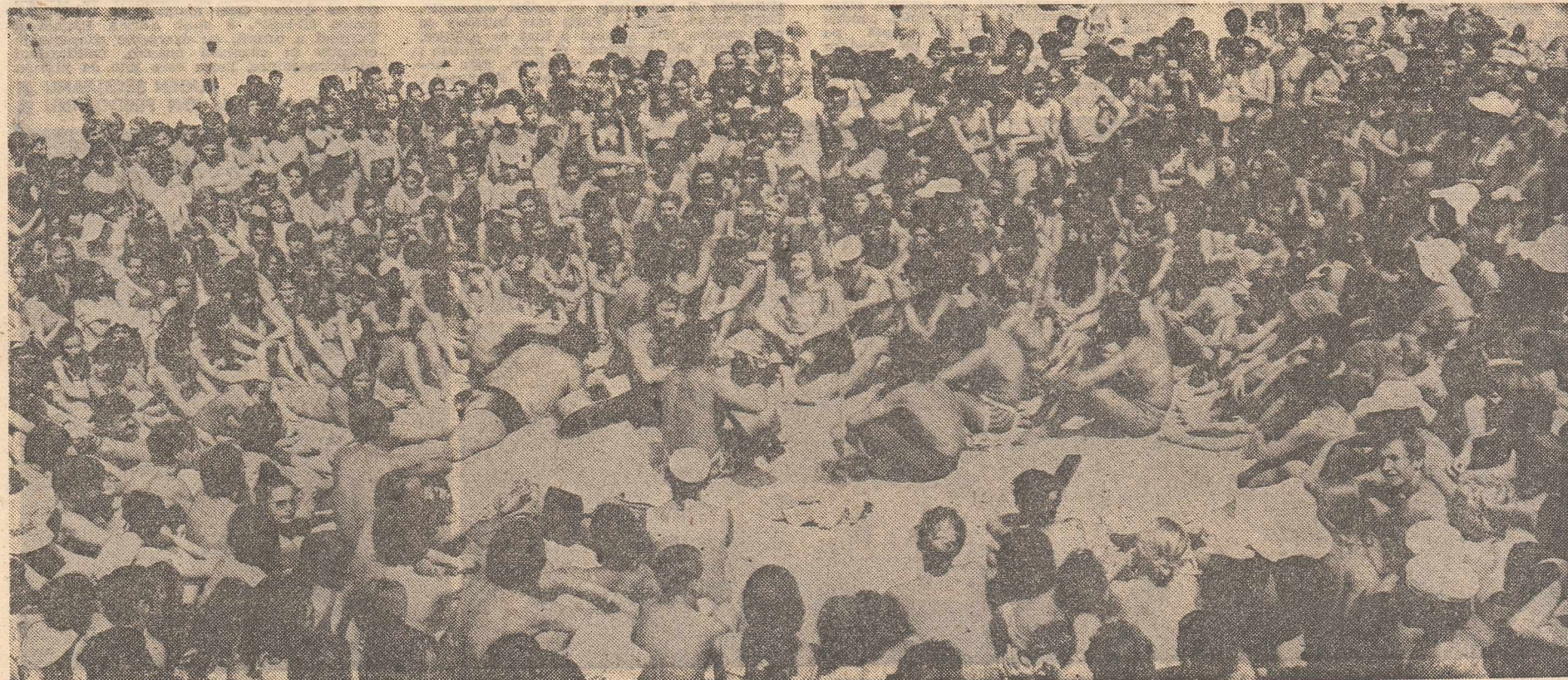
acela de la Costinești din prima etapă a turneului de pe litoral. Vom participa a sîrg la modelarea sufletelor dumneavoastră tinere, a spus Adrian Păunescu și cînd tîrziu, foarte tîrziu, spectacolul a fost oprit (căci tot ea și la Costinești și aici s-a recurs la prea puțin originala metodă de a se opri curentul electric), elevii trimiși forțat la culcare își manifestau decent dorința de a mai rămîne, am înțeles că am procedat întocmai. A fost o participare extraordinară la *Imnul* lui Ion Nicolescu și Nicu Alifantis despre care la ora aceasta se poate spune că a fost o mare victorie a muzicii tinere și la *Cozma Răcoare* ale cărui versuri au fost scrise de Nicolae Labiș, un mare poet al generației tinere, poet a cărui viață a fost din păcate atât de scurtă, Cuvîntul lui Roată la Divan, *Cîntec pentru Angela Bavis*, *Scoarță românească* și *Dansul fetelor de la Căpîlna*; *Inscris pe piatra de hotar, Da, mai avem, In Mai și Lumină! Luptă! Libertate!*; *Pămîntul, deocamdată, Bade Ioane, Amintire cu haiduci, Cu iubirea de moșie și Educație prin cîntec*.

Desigur autorii versurilor și interpreții vîi sînt cunoscuți și bucuria noastră este deosebit de mare că și tinerii prezenți au dovedit cunoștințe exacte și profunde în domeniul literaturii române, la urma urmei în domeniul vieții spirituale care a început deja și pentru ei: Elena Rodica Oprîșan din Cluj-Napoca, de pildă, a recunoscut imediat autorul versurilor cîntecului intitulat *Cîntec* și a deslușit și motivul morții al acestuia. Dealtfel, cenaclu a avut și un caracter didactic în sensul că Adrian Păunescu a insistat asupra multor numere ale întîmplării literar-artistice de la Năvodari, ajutînd pe cei prezenți să recepteze exact multiplele sensuri ale artei tinere, libere și responsabile pe care o facem noi, membrii Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar. A fost emoționant să auzi aceste mi de voci tinere recitînd împreună cu Adrian Păunescu *Un cîntec dedicat președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu*, și este un titlu de mîndrie pentru noi că paragraful citit de Adrian Păunescu din Expunerea cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România, prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste s-a adresat exact cui trebuia: „De asemenea doresc să folosesc acest prilej pentru a adresa de la tribuna Congresului, un apel tinerei noastre generații care își îndeplinește în mod minunat îndatoririle ce-i revin în toate sectoarele de activitate și care răspunde cu înflăcărare sarcinilor stabilite de partid. M-as adresa în primul rînd copiilor, pionierilor, întregii noastre tinere generații; să nu uitați niciodată, dragi tovarășii tineri, că aveți, în primul rînd, îndatorirea de a face totul pentru însușirea și dezvoltarea celor mai înalte virtuți ce caracterizează poporul nostru — dragostea de adevăr, vitejia, pasiunea pentru muncă, hotărîrea fermă de a asigura ridicarea națiunii noastre pe noi și noi culmi de progres și civilizație! Muncii și învățării neobosit pentru a vă însuși cele mai noi și minunate cuceriri ale științei și cunoașterii din toate domeniile. Numai așa veți deveni oameni cu adevărat culti, în stare să înțelegeți schimbările revoluționare ce se produc în natură și societate, să cunoașteți și să stăpîniți legile naturii și societății, să acționați în mod conștient pentru a le pune în stîmbă fericirii, libertății și bunăstării omului.”

Ar fi imposibil să facem un inventar a tot ceea ce s-a întîmplat aici la Năvodari dar vom menționa și contribuțiile de excepție ale actorilor Eugen Cristea, succesul robust al lui Victor Socaciu și al grupului Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranschi și promițătorul talent al Mihaelei Popescu care lată la cei 18 ani ai săi putea fi înscrisă în porțile cu bune rezultate alături de ceilalți elevi aflați în această tabără.

NAVODARI, 11 august: Oprindu-se spectacolul anterior în condițiile arătate, am promis celor prezenți că vom reveni și am și făcut-o azi, 11 august. A fost un program frumos care a cuprins cîntece și poezii reprezentative ale cenaclului: *Un cîntec, dedicat președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu*, *Lumină! Luptă! Libertate!*, *Imn* (Adrian Păunescu — Mihai Onu), *Ion Nicolescu — Nicu Alifantis*, *Cu iubirea de moșie* (Ion Horea — Valeriu Sterian), *Educație prin cîntec* (Valeriu Sterian susținut prin stiri din ziarul zilei, ca de altfel în tot timpul turneului, de către Adrian Păunescu), *Vinare de viat* (Bob Dylan), *Cînd o fi să fiu mai mare* (Erika Jozsa și Karol Horvath), *Cozma Răcoare* (Nicolae Labiș — Evandro Rossetti), *Cuvîntul lui Roată la Divan* (Ioan G. Pricop — Valeriu

(Continuare în pag. 20)

Și pe plaja de la Năvodari a avut loc o ședință de lucru a cenaclului.

(Urmare din pag. 19)

Penișoară și Pământul, deocamdată (Adrian Păunescu — Mircea Vintilă). A fost alături de el și, de altfel, de toți membrii cenaclului, marele actor Florian Pittiș.

Din cauza timpului prea puțin favorabil întâmplarea literar-artistică nu s-a putut desfășura cu o baie în mare. A fost vânt, valurile se spargeau puternic la mal dar — fapt emoționant — cîntecele interpretate de către Alexandru Dobrânchi, Tricolorul și Hora Unirii, s-au auzit foarte bine.

CONSTANȚA, 11 august: Au fost și 400 de locuri goale și un spectacol apreciat de noi ca mediu (de fiecare dată ne raportăm la succesele noastre anterioare și nu la ceea ce înțelegem prin succes) în Sala sporturilor din Constanța. Că lucrurile stau așa și nu altfel, că este vorba de autoexigență ne-o dovedesc și două bilete primite din saia pe care le reproducem integral: „Ne aflăm aici, în sala, un grup de elevi al unui liceu industrial din localitatea Cugir, județul Alba. Ne simțim fericiți să luăm parte la acest mult stimat „Cenaclu Flacăra al tineretului revoluționar” și avînd această minunată ocazie dorim din tot sufletul să transmitem cele mai sincere felicitări acestui grup pe care-l iubim mult, atât din partea noastră, cât și din partea întregului oraș Cugir, asigurîndu-vă de întreaga noastră stimă, de aiutarea, de asemenea, a tuturor forțelor noastre tinerești — pentru cauza P.C.R. Vă mulțumim încă o dată pentru minunata scară pe care o dați (Dorina Meșan). „Avem rarul privilegiu de a revedea după Sibiu cenaclu Flacăra. Salutăm în membrii cenaclului pe mesagerii artei angajate, autentice; salutăm lipsa de rutină, absența conformismului și spiritul profund democratic de desfășurare a sedințelor. Credem că cenaclu Flacăra a adus un imens serviciu întregii generații tinere a țării, formîndu-i și călăuzindu-i gustul spre poezia și muzica tinăra, ca să nu mai amintim modul simplu, spontan în care ne incendiază inimile de cel mai cald patriotizm. Mulțumim poetului Adrian Păunescu pentru contribuția substanțială la noua configurație a revistei „Flacăra”, revista cea mai citită, credem, de către tineretul nostru. Mulțumim pentru seara foarte agreabilă, așa că nu regretăm „Discooteca Colibri” (Un grup de elevi de la Liceul mecanic Cugir, Alba).

Marele succes al serii i-a aparținut lui Doru Stănculescu, revenit printre noi după o absență care ni s-a părut a fi foarte lungă. El a cîntat cu adevărat emoționant, s-a dovedit a fi un virtuoz și de negalant în „Al-hal, Fără petale și Baladă de copilărie (primele două, versuri proprii, iar a treia pe versuri de Adrian Păunescu). Un foarte mare succes, o recitare cutremurătoare a poemului Tot mai des visează Pământul de Ion Gheorghe, ne-a oferit actorul Mihail Stan Adrian Păunescu a organizat seara pe recitaluri și trebuie menționate cele oferite de Nagy Laszlo și Balint Peter, Marcela Saftiu (cuprinzînd și cîntecul nou Trăim atita vreme pe versuri de Nicolae Labis), Florin Zamfirescu (un actor perfect dotat atât pentru tonurile grave cit și pentru cele comice), Evandro Rossetti, Valeriu Sterian, Mircea Vintilă (în prezența tatălui său), Florian Pittiș, marele actor și mai noul său coleg Adrian Păunescu au recitat împreună Inscrisie pe piatra de hotar, Da, mai avem și — în prezența unui public pe care îl cunoaște foarte bine — a făcut succese și cu Scrisoarea III (variantă de interpretare) și cele trei strofe de folclor orășenesc. Foarte bun și recitalul lui Radu Gheorghe chiar dacă Prietena defunctului a avut unele părți mai puțin reușite. Dar autorul textului (E. Seceleanu) își ia asupra-i întreaga vină intrucît atunci cînd a scris poemul nu s-a gîndit să-l facă mai scurt. Cu succes la public Mihail Stan a spus O seamă de textieri de Marin Sorescu. Bine au cîntat Adrian Ivanțchi, Mircea Bodolan, Mihaela Popescu și Mihail Onu. A făcut din nou mare succes Eugen Cristea și într-o pauză ne-a mărturisit că în toamnă va învăța 10—15 poezii și va scrie muzica pentru 5—6 cîntece, același lucru promișîndu-l și Valeriu Penișoară, colegul său de cameră.

NAVODARI, 12 august: Prima dintre întâmplările literar-artistice ale zilei a avut loc tot aici la Navodari. Căci orice fel de cenaclu ce reprezintă tineretul revoluționar nu se poate decît bucura întîlnindu-se cu un public a cărui medie de vîrstă este 16 ani. Cădem, veniți cu 10 minute întîrziere, pe o atmosferă de-a dreptul înflăcărată. 3.000 de elevi și fostul elev Adrian Păunescu ne întîmpină cîntînd Imnul lui Ion Nicolescu și Nicu Alifantis. Am aplaudat cu toții cenaclul astfel constituit. Nu ne este deloc greu să desfășurăm un program strălucitor ca esență, frumos artistic în care din nou s-au detașat Doru Stănculescu, Evandro Rossetti, Valeriu Sterian (aici s-a desfășurat mai mult ca în trecut două întîlniri), Nagy Laszlo și Balint Peter, Eugen Cristea, Valeriu Penișoară, Victor Socaciu. De excepție au fost, considerăm, recitalul lui Mircea Vintilă, cuprinzînd șapte cîntece, cele reușite împreună și separat de către Adrian Păunescu și Florian Pittiș, precum și frumoasele efecte ale muzicii folk pe care o practică de atita vreme și cu atita succes

Marcela Saftiu, Mihail Stan a spus de asemenea extraordinar poemul În capul trebil de Marin Sorescu, făcînd să ridă a public care, neavînd vîrstă căsătoriei, s-a amuzat totuși de Nae Banța, cel cu cinci neveste. În treacăremărcăm că din 1974 de cînd îl popularizează Mihail Stan, Nae Banța n-a mai divorțat, rămîndu-i fidel celei de-a cincea neveste. Dar să vedem ce va aduce anul 1977. Obșnuit deja cu noi, sau poate obșnuit, publicul nu s-a avut aceeași participare extraordinară, lucru remarcabil rapid de către Adrian Păunescu: am ajuns la concluzia că ziua nu se pot realiza seri extraordinare.

Aici s-a petrecut din păcate și un lucru urit, soldat, cu aprobarea tuturor membrilor cenaclului, cu excluderea din cenaclu a lui Adrian Ivanțchi. Dar iată faptele: „Eu nu pot să am niciodată un recital, nu pot să am succes pe care îl merit, pentru că aici în cenaclu cîntă și n-ar trebui să o facă Doru Stănculescu, Valeriu Penișoară și Balint Peter și alții”. Adrian Păunescu: „Doru Stănculescu? Da, eu aș fi reușit mult mai bine dar el a avut un culoar mai bun”. Cei care citesc aceste rînduri i-au auzit pe cei citați de către Adrian Ivanțchi, așa că ne abținem de la comentarii. Vom menționa că A. Ivanțchi s-a făcut vinovat și de încălcarea normelor de disciplină din tabăra de la Costinești și vom mai menționa că ni se pare cumpănit de trist că el, care a cîntat de atitea ori frumos text al lui Florin Liviu Zaharia Ploaia care va veni, s-a înregimentat moral — și sperăm că doar momentan! — în tabăra celor egoști, meschini, setoși de gloria altora, a celor care nu au drept scop „construirea unui pămînt fără păcate”.

Nagy Laszlo și Balint Peter cîntă atît de bine Dansul fetelor de la Căpîlna (versuri Nicolae Stoian) și Cîntec pentru Angela Davis, încît pentru o clipă am fost convinși că în memoria noastră Angela Davis va deveni, alături de Ana, Elena și Sevastița, o obișnuită fată a Căpîlnii. Cîntă mediu Valeriu Penișoară și stă mult prea în față, avînd în vedere deocamdată fragilitatea sa repertoriu, Mircea Bodolan. Foarte frumos recitalul Marcela Saftiu. În cadrul lui s-au spus și Repetabila povară și Copiii de țărani. Se depart de noi în această seară, plecînd spre cîmpul de instrucție, excelenții actori Radu Gheorghe și Florin Zamfirescu. Fiecare dintre ei a reușit lucruri cu adevărat extraordinare între care amintim Mihăni de tînăr cărturar și Cioc, cioc, cioc (Florin Zamfirescu) și parodii ale cîntecelor lăutărești, cîntec Country, un formidabil step, Furnica, Cioroiul Pat, Balada lui Fărîmîț Lambru și Prietena defunctului (Radu Gheorghe). Mulțumim călduros conducerii Ministerului Apărării Naționale pentru înțelegerea plină de generozitate arătată, pentru marele sprijin adus de fiecare dată bunei desfășurări a activității Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar.

A cîntat ca la începuturi, cu o voce pură, tandră, avînd totuși forță, cu o ironie-demnă de toate laudele, Valeriu Sterian care, de altfel, a avut un mare succes în multe spectacole ale turneului. În spiritul deplin obiectivității trebuie să spunem că lucrurile uneori tari la adresa unor colegi de cenaclu nu i-au dispărut cu desăvîrșire deși practic față de prima parte a turneului de pe litoral el s-a schimbat considerabil în bine. În repertoriul său a intrat o nouă piesă de succes: Antirăzboinică (versuri Adrian Păunescu). Un amplu și excelent recital a susținut și Mircea Vintilă avînd și două noutăți: Comerțul imposibil, precum și interpretarea în engleză a refrenului din Pământul, deocamdată, poezie și traducere datorate lui Adrian Păunescu. Succese notabile: Doru Stănculescu, ajutat decisiv de flautistul Sorin Minghîț, Mihail Stan, Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobrânchi, Florian Pittiș (participare efectivă și aplaudată la aproape toată întâmplarea literar-artistică), Victor Socaciu, deja o speranță a muzicii noastre tinere și Eugen Cristea, un foarte bun tînăr actor al cărui mare talent nu-l împiedică să ajute colegii săi să se trezească la timp și să fie respectuoși chiar și cu acela mai mic decît el. Bine pentru Mihaela Popescu, Mircea Bodolan și Mihail Onu. Acesta din urmă trebuie să se ia mai în serios căci ușorul regres din ultima vreme nu ne mulțumește, cu atît mai mult cu cît ne este aproape de inimă și continuăm să-i dorim o continuă reușită. Cu poemul Lumină! Luptă! Libertate! și Imnul lui Ion Nicolescu și Nicu Alifantis se încheie o întâmplare literar-artistică deosebit de frumoasă. Este ora două noaptea și în autocarul cuprins de întinerie și de somn ne gîndim, și nu ne sfîim să mărturisim aceasta, la ce fac și pe unde sînt Tudor Gheorghe, Andă Călugăreanu și Nicu Alifantis. Nu găsim o cîmîrlă potrivită pentru acesta din urmă.

COSTINEȘTI, 13 august: Am avut bucuria participării la spectacolul din această seară a lotului de gimnastică al României, condus de Bela Karoly care avea în dreapta pe Nadia Comăneci și în stînga pe Teodora Ungureanu, desigur nu întîmplător. Fetele acestea, căci la urma urmei nu sînt altceva, împovărate de aurul, argintul și bronzul ultimelor Olimpiade, ne-au impresio-

nat puternic mai ales atunci cînd, după cele două ore de spectacol ce le-au fost dedicate, s-au urcat pe scenă și au ascultat cuminți corul format din mii de persoane: La mulți ani cu sănătate / Să vă dea viața tot ce doriți / Sănătate pentru Nadia / La mulți ani să trăiți. Numai după ce au obținut aprobarea profesorului emerit Karoly, care ne mărturisea că este extraordinar de emoționat de adevărata școală de educație patriotică pe care o reprezintă cenaclu, Nadia Comăneci a spus la microfon: „Trăiască tricolorul / Trăiască România!” și a cîntat împreună cu Teodora Ungureanu și tot cenaclu. Au plecat apoi de lingă noi ca gloria însăși parcă și deși păstrăm mîndria că este primul spectacol pe care au dorit să-l vadă înțoarse de la Olimpiadă am rămas puțin trîști. Fericit se poate considera Eugen Cristea. Întrebat de Adrian Păunescu ce notă îi acordă, Nadia a răspuns după cîteva clipe de gîndire: nota 10.

În continuare a susținut un excelent recital de poezie nu mai puțin excelentul actor de poezie Mihail Stan: Tot mai des visează Pământul (Ion Gheorghe), Minunea (Marin Sorescu), Cine mai merge și destul de laconic poem al lui Mihail Ursache pe care din lipsa spațiului tipografic nu-l mai reproducem.

Au fost excelenți în tot ceea ce au făcut Florian Pittiș, grupul condus și în această perioadă a turneului de Karol Horvath, Doru Stănculescu și Marcela Saftiu. Și-a plîns Repetabila povară Adrian Păunescu. A susținut un recital de o aleasă sensibilitate Victor Socaciu. Au cîntat împreună și au reușit un recital de mare valoare Valeriu Sterian și Evandro Rossetti. Salutăm unirea lor pe plan artistic dar le atragem și pe această cale atenția că după au ca și pînă acum datorită de a contribui la unitatea acestui cenaclu, la păstrarea unei atmosfere corecte și frumoase față de toți membrii cenaclului, inclusiv față de Mircea Vintilă, tînăr cîntăreț deosebit de talentat a cărui aleasă sensibilitate trebuie înțeleasă și menajată. De altfel, în urma unor altercații între cei trei, Mircea Vintilă s-a retras din spectacol, asta ca să folosim un eufemism, și tot din această cauză nu a fost prezent la întîmplarea literar-artistică de la Eforie Nord. Oricît de mult l-am iubi pe Mircea Vintilă, fapta lui intră în sfera indisciplinei și o consemnăm ca atare. A cîntat foarte slab, cu flagrante greșeli de dicție, Mihaela Popescu, căreia îi aducem aminte pe această cale că fumatul a distrus și voci celeste. Asta pentru că vorbim doar despre fumat. Splendidul spectacol, căci s-au spus și s-au cîntat toate lucrurile noastre frumoase, a mai fost umbrît de un fapt comunicat în scris de un grup de studenți: „Cu un penibil sentiment de jenă vă aducem la cunoștință nemulțumirea unui grup de studenți timișoreni: aceea de a plăti cu 5 lei intrarea în tabăra Costinești. Parcă tabăra este a tineretului comunist din România, atunci de ce această măsură? Propunem intrarea pe bază de carnet de student sau U.T.C.”. Propunem să se dispună.

EFORIE NORD, 14 august: 351 de spectatori plățitori. Stația de amplificare venită tirziu. Mircea Vintilă venit nu. Ploaie robustă după o oră de la începerea întîmplării literar-artistice. În aceste condiții, Adrian Păunescu întrebă pe cei prezenți: „Vă restituim banii și stăm civiva timp de plăcere, sau biletele rămîn valide și stăm conform planificării pînă la ora 17?” Fapt emoționant și semnificativ pentru ceea ce înseamnă cenaclu, la ora actuală: cei prezenți au optat pentru a doua variantă. Au cîntat bine Mircea Bodolan (deși la Despărțire de o garoafă roșie a făcut abuz de la, la și și na, na), Mihail Onu, Valeriu Penișoară, grupul condus de Karol Horvath. A fost nemaipeomenit Florian Pittiș auzit în numerele grave, cit și în cele de ușor. Lucruri noi: Mai tă-mi-o sticlă și un imon (Doru Stănculescu). Cu altfel de cuvinte (Marcela Saftiu). Foarte frumoase recitalurile lui Valeriu Sterian, Evandro Rossetti, Victor Socaciu și emoționant faptul că din cauza ploii am stat strînși unii în alții pe o scenă făcută parcă să găzduiască 351 de spectatori plățitori.

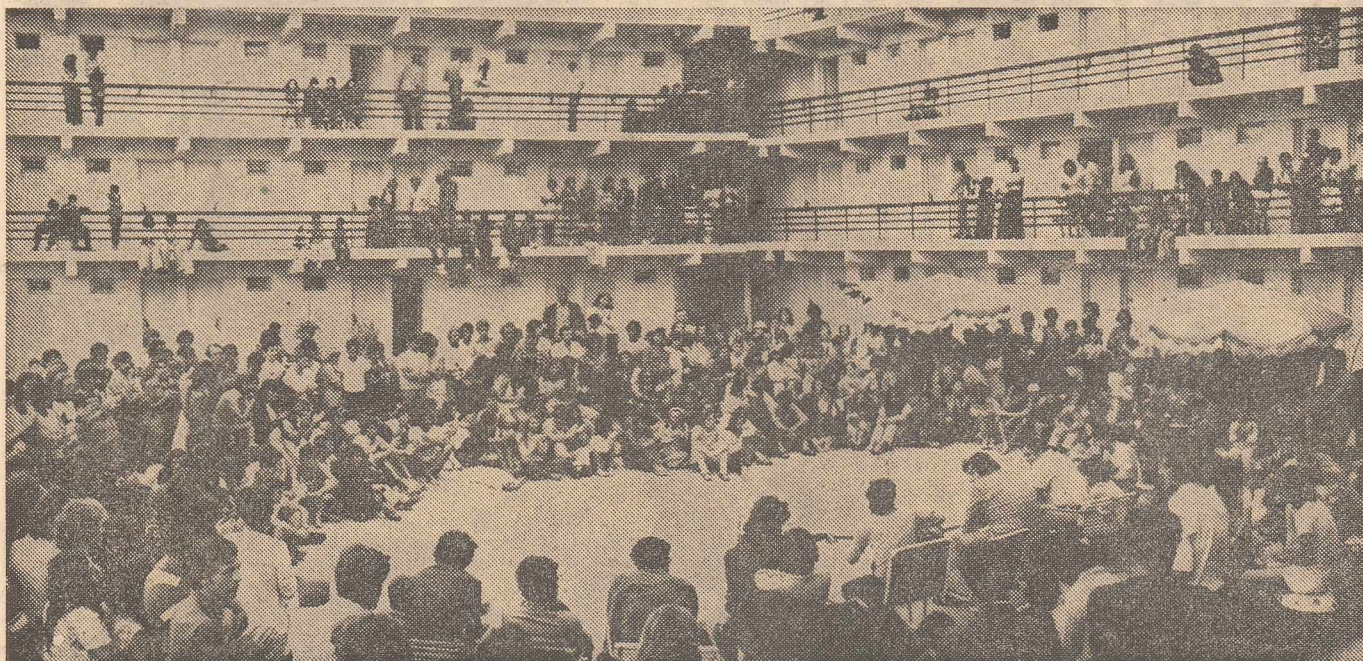
CONSTANȚA, 14 august: Ne-am deplasat apoi la Constanța la Sala sporturilor pentru a susține spectacolul promis, cu preț redus, elevilor și studenților din municipiu. Au fost prezenți, fără să plătească intrarea, și marea majoritate a celor care au participat la întîmplarea literar-artistică de la Eforie Nord. Din cauza prezenței lor, autobuzul 42 a fost atît de aglomerat încît doar cei imprudenți au scos bilet. Primii scoși pe scenă, Marcela Saftiu, Mihail Stan, Nagy Laszlo și Balint Peter, reușesc aproape fără să-și dea seama să fie excelenți. Le urmează exemplul Eugen Cristea, Valeriu Penișoară și grupul condus de Karol Horvath, astfel încît Adrian Păunescu este nevoit să se ridice în picioare și să spună „Este o seară foarte frumoasă și constituți un public excelent”. După aceea, Florian Pittiș este întrebă ce este muzica folk și cînd a luat ea naștere. Răspunsul său surprinde și prin laconism: „Nevoia de frumos a orașului”. Este nevoit să răspundă Adrian Păunescu: „Varianta simplă, directă de comunicare a poeziei române, o muzică a

dezîmburghezirii morale și spirituale”. Se înțelege de la sine că muzica folk a luat naștere cu mult timp în urmă. Încercarea lui Adrian Păunescu de a opri spectacolul la ora 23 nu a reușit din cauza publicului care l-a determinat să fie de acord cu el însuși: „Bine, atunci mai tînem două ore”. În acest timp, Evandro Rossetti și Valeriu Sterian susțin din nou un recital de excepție, Mihaela Popescu și Mircea Bodolan cîntă foarte bine de astă dată, Doru Stănculescu, avîndu-l cînd în dreapta, cînd în stînga pe Sorin Minghîț, ne face să simțim că sîtem cu toții muritori. Recuperat, Mircea Vintilă stîrsește ro-pote de aplauze atît pentru că a revenit, cit și pentru că a cîntat la nivelul anului 1975, an în care, se știe, a primit titlul de cel mai bun cîntăreț folk. Un moment final deosebit de emoționant realizat de Adrian Păunescu și Florian Pittiș (Inscrisie pe piatra de hotar, În Mal, Repetabila povară, Imn de Ion Nicolescu și Nicu Alifantis) a încheiat un program și de fapt o zi care putea fi de plajă dar nu a fost.

NAVODARI, 15 august: Și de această dată organizatorii s-au acoperit de o tristă glorie. La ora începerii întîmplării literar-artistice, destul de mulți tineri din tabără nu fuseseră anunțați că vom veni, pe scenă, ca și la cabine, nu era nici măcar un singur bec. Pînă la aducerea reflectoarelor (de către noi și nu de către gazde) Adrian Păunescu a avut ideea să prezinte pe membrii cenaclului la lumina farurilor autocarului care ne aduseseră. Reflectoarele am avut după cîteva ore. Originalul sistem de prezentare, fază-lungă — fază-scurtă a fost, ce-l drept, aplaudat, dar nu de asemenea aplauze simțim nevoia. Cel mai iubit cîntăreț folk ai generației sale, Mircea Vintilă, a avut un recital plin de căldură, de aleasă sensibilitate. Au cîntat din nou împreună, lucruri frumoase, robuste, Valeriu Sterian și Evandro Rossetti. Din nou excelent (alt cuvînt nu cunoaștem) Doru Stănculescu. Sîtem siguri că la ora actuală virtuozitatea și complexitatea talentului său nu mai pot fi puse la îndoială. Contribuții remarcabile au, din nou, Marcela Saftiu, Florian Pittiș, Mihail Stan, Eugen Cristea, grupul condus de Karol Horvath, Valeriu Penișoară, Mihaela Popescu și Balint Peter și Nagy Laszlo. În locul obișnuitului calificativ, iată reproduc conținutul bilefului trimis de către profesorul A. Doilea: „Oamenii sînt ceea ce faptele lor sînt. Printre cei care au fericită să fie martori la acest impresionant cenaclu, la această magistrală acțiune cultural-educativă, patriotică, cetățenească, revoluționară, etică se află și un grup de copii de pe frumoasele meleaguri harghitenene — români și maghiari. Ei petrec clipe de neuitat pe litoral și sînt convinși că trebuie să crească, să se dezvolte și să se formeze ca oameni cu o înaltă conștiință, care să fie în măsură să ducă nealterate tradițiile, virtuțile nobile ale poporului nostru, să dea sensuri și dimensiuni mărețe pămîntului, muncii creatoare a țării noastre România. Vă rugăm în numele celor 180 de elevi, în cazul că doriți, să ne oferiți încă un moment muzical și poetic pe care dv. îl considerați firesc”. Și li s-au oferit două: unul creat de către Florian Pittiș, Mircea Vintilă și Adrian Păunescu, și altul aparținînd prestigiosului grup Erika Jozsa, Karol Horvath și Al. Dobrânchi.

NAVODARI, 15 august: După întîmplarea literar-artistică, noaptea tirziu s-a făcut o analiză succintă a acestui turneu și s-au schițat cîteva din lucrurile de perspectivă. „Cenaclu acesta rămîne în continuare deschis tuturor tinerilor talentați, indiferent de naționalitate și de profesune, tuturor celor care iubesc România, care iubesc revoluția, care iubesc Partidul și pe cîrmaciul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tuturor aceluia capabili să facă o artă autentică, liberă și responsabilă. Cenaclu rămîne deschis și pentru aceia care, dintr-un motiv sau altul, l-au părăsit, pentru că trebuie să credem pînă la capăt în posibilitatea de perfecționare a omului. Atrag însă atenția foarte serios lui Mircea Bodolan, Evandro Rossetti și Valeriu Sterian asupra responsabilității fiecărui gest pe care îl fac pe scenă și în spatele scenei, căci nu sînt particulari, ci membri ai Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar. Sîntem hotărîți să renunțăm la toți aceia care nu înțeleg pe deplin sensurile profunde ale cenaclului, rotul său — acela de a vorbi, cu mijloacele specifice artei, despre omul real al României, despre problemele cu adevărat importante ale planetei Pămînt. Nu vom tolera abateri de la rigorile cenaclului nimănui, nu vom îngădui să cînte despre muncă unor înși cu o existență parazită. Sîntem de acord cu puncte de vedere diferite în arta pe care o faceți, susținem diversitatea, dar pe scenă. Sînt unii care nu știu ce e muncă și duc o viață confortabilă, întemeiată pe munca tuturor. Fără a fi maeștri ai cîntecului folk, își îngăduie să fie un fel de Domni Goe, răsfațați în nu puține dintre situații”, a spus Adrian Păunescu. Turneu a primit, cu excepțiile consemnate obiectiv în cronicile noastre, calificativul de extraordinar, lucru care ține de justete.

EUGEN SECELEANU
Fotografii de ION PREDOȘANU

Aspect de la întîmplarea literar-artistică numărul 161.

Timp în ultima perioadă obișnuit pentru cenaclu: Plouă. Ei și ?

„Restul a fost muncă, muncă și iar muncă, iar rezultatul de la Montreal îl cunoașteți“

Dialog cu doi uriași, ambii măsurând aproape doi metri, discuție fragmentată de desfășurarea ultimelor probe din prima zi a campionatelor naționale de atletism și deranjată de ploaia care s-a dezlănțuit peste stadionul Republicii. Așezați pe bancă, interlocutorii reporteurului, antrenorul Alexandru Bizim și elevul său Gheorghe Megelea, cel dintâi atlet român care a urcat pe podiumul olimpic, dobândind medalia de bronz la aruncarea suliței, au înălțimea unui om obișnuit. Megelea e îmbrăcat în trening, tocmai s-a întors de la festivitatea de premiere, a câștigat titlul național cu 82,16, cu exact 5 metri mai puțin decât la Montreal, dar lungimea aruncării n-are darul să-l nemulțumească prea tare pe antrenorul său. Era firesc, zice, ca după Olimpiadă să intervină o relaxare, în plus ploaia a influențat rezultatul, iar lipsa adversarilor pe măsură și-a spus cuvântul.

Deschid dialogul cu o întrebare de rutină, interesându-mă cum a ajuns Gheorghe Megelea la atletism. Oarecum din întâmplare, vine răspunsul, prin renunțarea la alte discipline la care tânărul elev din Reșița, astăzi în vârstă de numai 22 de ani, dovedise o îndemnare neobișnuită, ajungând chiar în lotul de juniori al țării la tenis de masă. Dată fiind statura sa, încercase mai multe jocuri sportive, baschet, handbal și volei, până într-o zi, când antrenorul Daniel Maier i-a pus o suliță în mână. A aruncat-o în joacă, dar a aruncat-o departe, dimineața aceea însemnând începutul unui drum lung și anevoios, presărat cu decepții și cu bucurii, între care cea mai mare este, desigur, medalia de la Montreal. Nici nu se apucase bine de suliță și a trebuit să renunțe pentru un an. Aflat într-o tabără de pregătire cu colegii săi de la Școala sportivă din Reșița, la Predeal, Megelea a avut ghinionul să se taie cu o lamă la cotul drept, adînc, fiind silit să întrerupă multă vreme. Acum ride de întâmplarea aceea tristă. Pur și simplu, zice, un prieten folosisese lama la ras, apoi o uitase, cine știe cum, în pat, eu am venit să mă culc, m-am tăiat pînă la os și gata.

La reluare, a trebuit să depună un efort sporit să-i ajungă pe ceilalți din urmă, dar îndemnarea sa, despre care Alexandru Bizim crede că e neobișnuită, „orice sport ar fi făcut Megelea, tot s-ar fi numărat printre campioni“, i-a permis să recupereze. A venit, în 1973, la București, s-a antrenat mai bine de un sezon de unul singur, „speram să ajung un campion autodidact“, glumește, apoi a avut norocul să nimerească sub ochiul lui Alexandru Bizim, primul sulițar român care a aruncat peste 90 de metri. Restul a fost muncă, zice, muncă și iar muncă, iar rezultatul de la Montreal îl știți.

Îi spun că, pentru noi, cei care urmăream Olimpiada pe micul ecran, medalia sa de bronz a fost o surpriză. Megelea recunoaște că și pentru el, plecase la Montreal în ultima clipă, desemnarea lotului de atletism s-a făcut foarte anevoios, numai cu speranța unui record național. La mai mult nu prea visa. Alexandru Bizim e de altă părere. Înaintea plecării îl aud, la Poiana Brașov a aruncat mai multe serii peste 80 de metri, lucru care nu se mai întâmplase și care m-a pus pe gânduri. Apoi, am avut ocazia să citesc în ziarul maghiar „Nepsport“ un interviu al finlandezului Siitonen, cel clasat al doilea la Montreal, în care Megelea era inclus printre favoriți. În primul moment mi-am zis că Siitonen vrea să pară interesant, apoi am stat și am privit lucrurile pe toate părțile și mi-am dat curaj singur, spunându-mi că se poate. Și s-a putut.

Fotografie de ELENA GHERA ■

Îi rog să povestească, în amănunțime, cum a fost la Montreal.

Înainte de toate, vine răspunsul, a găsit o suliță mai bună decât cea cu care arunca în mod obișnuit, înlocuind Sandvick-ul său de acasă cu un Apollo. Apoi, antrenor și elev au hotărât ca prima aruncare să fie decisivă, căci așa se obișnuiește la suliță, mărturisește Bizim, să începi în forță, prima ta aruncare foarte bună avînd darul să taie concurenților nu numai elanul, dar și picioarele. A izbutit 87,16, cu doi metri și jumătate peste recordul național stabilit la Balcaniada de la Celje, dar de ce i-a fost frică n-a scăpat. Maghiarul Nemeth a adoptat aceeași tactică, reușind din prima încercare un fantastic record mondial, cu 94,58. Pînă la urmă i-a rămas numai bronzul, dar oricum bucuria a fost foarte mare, ținînd cont că Gheorghe Megelea, născut la 14 martie 1954, la Herculane, a devenit primul atlet din istoria sportului românesc dobîndind o medalie la Jocurile Olimpice.

Cît de mare a fost bucuria ?

Atît de mare, zîmbește Bizim, încît seara, în apartamentul nostru din satul olimpic, am trecut peste toate exigențele obișnuite, deschizînd o sticlă de țuică de turț adusă de acasă. Am băut fiecare cite un fund de pahar și am stat de vorbă pînă dimineață. Mă interesează despre ce au vorbit. Pe Megelea l-a sunat de la București redacția de sport a radioului, dar n-a găsit prea multe cuvinte, descoperindu-se deodată teribil de emoționat. Dacă n-ar fi fost diferența de fus orar, adăugă campionul, aș fi telefonat acasă. M-ar fi bucurat enorm să pot auzi glasul mamei care, în clipa cînd am urcat pe podiumul de premiere, trebuie să fi fost cea mai fericită femeie din lume. A trebuit însă să renunț, dar am adormit foarte greu, luînd mai întîi un diazepam.

Peste stadion continuă să plouă cu înverșunare. Cei doi mă ascultă, dar ochii le fug adesea la întâmplările de pe gazon. Înțeleg că trebuie să închei, nu înainte de a întreba ce va urma.

Gheorghe Megelea, afirmă antrenorul său, va fi primul aruncător român de peste 90 de metri, performanță ce va fi atinsă probabil pînă sau în timpul campionatelor europene din 1978. Asta presupune un volum de muncă sporit și, traducînd în limbajul specialiștilor, îmbunătățirea vitezei de execuție cu cîteva sutimi de secundă. Cu cîteva sutimi de secundă ?!, mă mir. Exact, sosește răspunsul, la ultimii doi oasi dinaintea aruncării va trebui să mai lucrăm, cu perseverență și seriozitate, fiindcă de acolo mai putem smulge cîteva metri.

Peste stadion continuă să plouă.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Ce e nou în Divizia B?

Nu mai trei zile ne mai despart de startul noii ediții a campionatului republican de fotbal. Intrucît în unul din numerele trecute v-am prezentat o anchetă în rîndul antrenorilor și conducătorilor din divizia A, de această dată am efectuat pentru dumneavoastră, stimați cititori, un sondaj fulger cu privire la ultimele noutăți în a doua divizie de fotbal a țării — nume noi în formații, opinii asupra luptei pentru promovare, necazuri de ultimă oră, obiective de realizat.

În seria I, E. C. Petrolul Ploiești pare principala favorită pentru primul loc — deci pentru promovarea în prima divizie, intrucît, deși nimic nu s-a comunicat oficial, despre așa-zisa modificare a sistemului competițional (reducerea numărului de echipe în toate eșaloanele, în pri-

trenorul Ion Ionescu, fostul internațional rapidist, a completat lotul cu cîteva frumoase achiziții — portarul Stana (de la F.C. Constanța), Grosaru (Politehnica Iași), Cosma (Progresul), Radu (C.F.R. Pașcani), Neacșu (Relonul Săvinești), Ene (C.S.U. Galați) și Codreanu (F.C.M. Galați) — lucru care aduce lotului sucevean, între altele, și mai mare... înălțime, practic neexistînd jucător mai scund de 1,76 m. Se aspiră la un loc între 1 și 5, dar I. Ionescu mărturisește că Petrolul rămîne primul candidat la promovare. În schimb, la Galați, studenții de la C.S.U. par preocupăți mai mult de o bună reprezentare a țării în „Cupa cupelor“ decît de obiectivul competițional intern (un loc între primele patru clasate). O singură noutate, Angelescu, de la Petrolul, echipă care, ne spunea secretarul clubului gălățean, asistentul universitar Doru Crișan, cu greu va putea fi contracarată în lupta pentru titlu. Învinșă la sfîrșitul săptămîinii trecute la Iași, de Politehnica (0-4 !), C.S.U. se pregătește pentru turneul de trei jocuri în Italia, care va începe în ziua de 25 august, Unirea Focșani s-a antrenat la Soveja, sub pregătirea antrenorului Gheorghe Făiniță, fostul secund al lui Constantin Teacă la Galați, sperînd într-o evoluție mai liniștită în noul campionat O victorie frumoasă (1-0 cu Selecționata Siriei), anunță ceva... Gloria Buzău, anul trecut cu speranțe la promovare, a efectuat în vara aceasta, sub bagheta antrenorului Alexandru Pall, o impresionantă operație de întinerire, renunțînd între alții la Grozea, Iuhasz ș.a. Va reuși însă Gloria să țină pasul cu eterna sa rivală, Petrolul ?

Seria a II-a are în componența sa, începînd din această vară, un nou club de fotbal, F.C.M. Steagul roșu Brașov. Tovarășul Borbil, noul președinte angajat al clubului, ne-a declarat că se bucură de sprijinul echipei Dinamo, cu ajutorul căruia a reușit să transfere trei jucători (Enache, Mincu, Anghel), dar că, în general, ca la oricare început, lucrurile merg mai greu. Clubul brașovean pare să plîngă plecarea lui Micioș la Politehnica Iași, neanunțînd transferări spectaculoase decît la „capitolul“ antrenori — unde locul lui N. Proca (acum la C.S. Tirgoviște) a fost luat de fostul internațional dinamovist Traian Ivănescu. Între adversarii de temut, Steagul roșu se simte îngrijorată mai cu seamă de echipa Șoimilor sibieni, și mai apoi de Chimia Rm. Vilcea. Aici, la Rîmniciu Vilcea, formația locală are un nou președinte de club și un nou antrenor, Marcel Pigulea, fundașul argeșean și reșițean, care a antrenat în ultimul sezon pe Minerul Motru. Echipa i-a pierdut pe Bortz (la Baia Mare), și pe Telespan și Șutru (ambii la Rapid), dar a primit în schimb în rîndurile sale pe rapidiștii Savu, Roșca, Bartales, Stanca și Jordan, ca și pe Ivan (Unirea Tomnatic), Carabageac (golgeterul de la Minerul Motru) etc., simțîndu-se mai întărită decît în sezonul precedent. Adversara cea mai puternică, spunea M. Pigulea, rămîne F.C. Șoimii Sibiu. Ștefan Coidum, antrenorul echipei Electroputere Craiova, se declară mulțumit dacă formația sa se va clasifica între primele cinci locuri ale clasamentului final. Au plecat la Universitatea Cîrțu și Călin, au venit în loc Dașcu și Strîmbeanu, ca și Bălan, de la Jiul Șt. Coidum ar dori pentru campionatul care începe, în primul rînd, să aibă parte de arbitraje mai corecte, nu ca acelea, cîteva, din campionatul trecut, care au văduvit echipa sa de puncte importante !

Seria a III-a rămîne, probabil, cea mai disputată. În afara lui F.C. Baia Mare, aspirantă anul trecut la primul loc, acum aceleași aspirații le ridică și Olimpia Satu Mare și C.F.R. Cluj-Napoca, ambele retrogradate din prima divizie. O surpriză,

Un transfer cu cîntec

Primim din partea Asociației sportive Metrom din Brașov :

„Vă adresăm prezentul memoriu cu rugămîntea de a face publică ilegalitatea transferului efectuat jucătorului nostru de fotbal Adrian Furnică pentru Clubul sportiv Tirgoviște, ilegal din următoarele motive :

— Asociația sportivă „Metrom“ nu a acordat nici un fel de dezlegare Clubului sportiv Tirgoviște și totuși acesta a prezentat, în cadrul dosarului Furnică, o dezlegare falsă, a cărei proveniență o explicăm în continuare :

Pe data de 22.02.1976, la invitația Clubului sportiv Tirgoviște, am susținut un joc de verificare la Tirgoviște în condițiile asigurării de către dînsii a cazării și mesei pentru o zi. Pentru justificarea acestor cheltuieli, tov. Titi Ionescu, delegatul Clubului sportiv Tirgoviște, ne-a pretins două coale de hirtie stampilate de asociația noastră pentru a încheia minuta, fiecare din părți urmînd să posede un exemplar. În seara zilei de 21 februarie 1976, cînd se servea masa, tov. Titi Ionescu a solicitat tov. antrenor Grosaru și tov. Soare Ștefan, delegatul secției noastre, cele două hirtii în alb, urmînd ca a doua zi să fie bătute la mașină cu conținutul minutei. Mergîndu-se pe încredere și respect reciproc, au fost înmate aceste hirtii persoanei respective.

A doua zi, după terminarea jocului, tov. Ionescu susține că, nevenind dactilografa clubului, nu s-a putut bate la mașină minuta și că dînsul ne va trimite ulterior

ză, Universitatea Cluj-Napoca, unde, după cum ne spunea noul său antrenor, Constantin Rădulescu (fost la C.F.R.), „se speră numai atît : să jucăm mai bine decît pînă acum !“ E și greu altfel, intrucît „U“ a pierdut într-un singur intersezon vreo 7-8 jucători : Porățchi, Batacliu, Vaczi, Vesa, Barbu, Bichescu, Duha, Coca și alții — ultimul, plecat la C.F.R., fiind în fapt schimbat (lucru fără îndoială în premieră mondială !) cu antrenorul C. Rădulescu... În schimbul acestor jucători, aproape nimic în loc ! „Vom face o echipă tină, spunea doctorul Rădulescu, jumătate copii, vreo 2-3 „bătrîni“, și luăm totul de la capăt !“ De cîștigat, este părerea lui C. Rădulescu, va cîștiga probabil C.F.R. — o echipă unde a stat zece ani de zile, „dînd tot ce aveam de dat“... Chiar și astăzi, mărturisea Rădulescu, mai trece din cînd în cînd pe la antrenamentele conduse de fostul său secund, I. Chirilă. Un rezultat îndreptățit afirmăția lui C. Rădulescu : C.F.R.—A.S.A. Tg. Mureș 4-1 ! La Satu Mare, altă mare candidată la revenirea pe prima scenă a fotbalului românesc, așa cum ne spunea Mircea Lupan, președintele clubului, pregătirile s-au efectuat numai în vederea dorniciei promovării în „A“, și cu condiții de A, nu cu cele specifice diviziei secunde ! Dintre jucători, au plecat Bathori I („Poli“ Timișoara) și Iancu (Corvinul), dar au fost „imprumutați“ pe cite un an Smarandache (Steaua) și Beretchi (Victoria Carei). Sătmărenii se tem cel mai mult de F. C. Baia Mare, și abia apoi de C.F.R. La Baia Mare, așa cum ne-a declarat Vasile Treitl, vicepreședintele clubului, antrenor rămîne, pînă la noi dispoziții, Ioan Bartha, de la centrul de copii, dar se aștepta de azi pe mîine acordul unui alt antrenor, mai cu firmă, al cărui nume V. Treitl nu ni l-a spus (este probabil vorba de Florin Halagian, al cărui contract cu F.C. Argeș a expirat și nu a fost deocamdată reînnoit !). În aceeași serie, două echipe mai modeste, Mureșul Deva și Rapid Arad, ambele cu speranța de a se clasifica în partea de mijloc a clasamentului, pe locurile 5-8. La Deva, în locul lui Ladislau Vlad (plecat la Corvinul Hunedoara), a venit antrenorul Laurențiu Munteanu, fost pînă nu demult la Sticla Turda. Mureșul are astăzi o echipă tină (medie în jur de 22 de ani), un colectiv dornic de muncă și afirmare. Părerea lui Laurențiu Munteanu și a lui Savu Doda, secretarul clubului, este că mai ușor pare să cîștigi seria decît să eviți retrogradarea. Candidează la promovare, după părerea dînsilor, cele trei retrogradate din „A“, dar și U.M. Timișoara ! Toma Jurcă, antrenorul Rapidului arădean, pare mulțumit de condiția echipei sale, un rezervor aproape permanent de jucători pentru prima echipă a orașului. U.T.A. Anul acesta U.T.A. a luat de la Rapid pe Cura, Leac și Tisa și i-a dat înapoi pe Axente, Gall și Iuhasz, dar, într-un recent meci amical, echipa lui Jurcă i-a dat un frumos 2-0 U.T.A.-ei !! Pentru la anul, zicea Toma Jurcă, încă doi tineri vor fi pregătiți, gata să fie aruncați în focul luptei din prima divizie. Într-un alt meci, duminică, Rapid Arad a întrecut la Timișoara pe C.F.R., arătînd resurse încă nebănuite. În privința promovării în „A“, Toma Jurcă n-are nici o îndoială — va fi Olimpia Satu Mare !

Duminică, deci, începe campionatul și în divizia secundă. Visurile, amintite în parte aici, vor trebui deci să înceapă a prinde viață. Dealțul, în chiar prima etapă se remarcă două derbyuri, extrem de interesante : F.C. Petrolul Ploiești — Gloria Buzău și „U“ Cluj-Napoca — Olimpia Satu Mare. Deci, start !

DUMITRU GRAUR ■

prin poșta un exemplar. Din nou delegatul nostru a greșit, acceptînd primirea ulterioară a unei copii de minuta, care în final nu a mai fost trimisă !! Pe tot parcursul perioadei ce a urmat din februarie și pînă în prezent, s-a vorbit telefonic cu Clubul sportiv Tirgoviște, atît cu tov. Ionescu cit și cu tov. Rădulescu, rugînd să ne parvină copia minutei. De fiecare dată ni s-au făcut promisiuni, dar în final cu ele am rămas.

În vara aceasta, după terminarea campionatului, jucătorul Furnică Adrian, legitimat la asociația noastră, a plecat la Tirgoviște cu promisiuni ferme din partea clubului din Tirgoviște că va fi transferat în baza noului regulament de dezlegări.

Verificînd dosarul sportivului Furnică, deus la F.R.F. de către C.S. Tirgoviște, am constatat că transferul acestuia are la bază o dezlegare din partea As. Sp. Metrom, despre care la Brașov nimeni nu știe nimic, neaprobînd-o și nesemnînd-o ! Iată deci cum Clubul sportiv Tirgoviște, dintr-o hirtie stampilată în alb de asociația noastră pentru întocmirea minutei care să justifice cheltuielile cu ocazia unui joc amical, a confecționat, în mod fraudulos, o dezlegare ! ? !

Menționăm deasemenea că această dezlegare falsă nu poartă semnătura președintelui de asociație sau a vicepreședintelui, singurii în drept de a aproba asemenea acte. Deși am înaintat din vreme un memoriu similar Federației, aceasta a respins cauza noastră, aprobînd transferul ilegal al jucătorului Furnică, susținînd că pentru dînsii hirtia respectivă este valabilă așa cum e !

Semnează ing. Vasile Soare, președintele A.S. Metrom.

Autopsia unui bluf

Ca să ajungă la Feldkirch, unde se afla începând din luna decembrie a anului 1972 soțul ei — Radu I., fost sportiv de performanță și de notorietate internațională, Ileana Felicia I. a întreprins tot ce era omeneste posibil. A bătut la toate porțile cu o încăpăținare uneori agresivă, a scris memorii peste memorii, a implorat, a somat, a strigat, a plins. De cealaltă parte, soțul ei a făcut demersuri incredibile, a lansat o campanie zgomotoasă și bombastică în presa de scandal, a vorbit pe ton ultimativ la postul de radio „Europa liberă“, a intrat în greva foamii. Participanții la ultima olimpiadă de la Innsbruck își amintesc desigur trista figură a fostului campion de patinaj artistic, actualmente profesor de educație fizică într-un Centru de handicapați mintal din Feldkirch, postat în fața stadionului olimpic, dedesubtul unei inscripții care atrăgea atenția asupra „dramei“ sale. Care dramă? De fapt, drama de a fi rămas în străinătate, într-o împrejurare delicată care a implicat o condamnare penală, părăsindu-se în mod deliberat, deci nesilit de nimeni (!), mama grav bolnavă, soția și copilul!

Ziarele și revistele de scandal l-au folosit, desigur, pe Radu I., în scopul unei campanii calomnioase, din nevoia de a dezamortiza rubricile de fapt diversi și de a arunca în cușca leilor încă un rebel fără cauză.

Uneori, oamenii intră într-un fel de delir al himerelor. Așa s-a întâmplat și cu Ileana Felicia I. ! Profesoară de educație fizică la o școală din București, femeie altfel domestică și cu bun-simț, ascunzând într-o tăcere lacrimogenă drama propriilor părinți despărțiți în urma unor neînțelegeri, a amplificat întâmplarea destrămării căsniciei sale. Când a auzit că soțul ei a cerut azil politic în Austria ea nu și-a mai pus problema că atitudinea soțului constituie un act de trădare nu numai la adresa țării, dar și la adresa familiei sale pe care o părăsea în voia soartei, ci a judecat exact invers, adică a cerut să meargă la el pentru reintregirea familiei ! A intrat în derivă și pentru că se temea să nu repete romanul trist al părinților, dar și pentru că doorea, pe bună dreptate, să-i restituie fetiței, Adina Irene I., tatăl firesc, tatăl de drept, tatăl iubit.

Iată că după lungi tratative și deliberări s-a trecut peste condamnarea suferită de Radu I. și, în scopul reintegrării familiei, mama și fiica urcă în expresul de Viena îndreptându-se spre Feldkirch, un orașel de munte cochec și deschis, de la granița Austriei cu minusculul stat Lichtenstein. „Eram fantastic de fericită ! N-aveam nici un motiv să pun sub semnul întrebării viitorul nostru. Ne înțelesesem foarte bine și înainte de gestul său impulsiv de a rămâne în occident și nu vedeam la ora aceea nici un impediment în calea fericirii noastre. Desigur, îmi închipuiam că ne va fi greu la început, că vom suferi și unele privațiuni mai ales de ordin economic, dar în nici un caz nu bănuiam că pînă la urmă plecarea mea va fi un bluf !“

Radu I. și-a întâmpinat familia într-una din găurile Vienei. Fără reporteri și fără fotoreporterii declanșând aparatele lor frivole în căutare de subiecte de senzație. Pentru toți aceștia Radu I. și familia sa nu mai reprezentau un subiect de scandal ! Din moment ce familia era întregită destinele celor implicați în drama familiei I. erau... neinteresante ! Deci, Radu I. și-a întâmpinat familia fără publicitate, modest, obscur și îmbătrînit. Bărbatul și-a îmbrățișat femeia. Și-a ridicat copilul în brațe. Femeia a plins. Copilul a plins. Peroanele gării erau pline de oameni agitați, grăbiți, neatenți, brutali, de emigranți reintorcându-se acasă în urma concedierilor masive din industria occidentală, de emigranți din Turcia, din Grecia, din Orientul Mijlociu, cărîndu-si bagajele, strigîndu-se, apostrofîndu-se, despărțîndu-se unii de alții cu zgomot, călcîndu-se în picioare și urîndu-si cu tristețe „drum bun“.

Familia s-a urcat în alt tren. Un tren plin de oameni obosiți și nervoși. În întunericul din compartiment, bărbatul și femeia s-au privit lung, apoi și-au aruncat ochii pe fereastră

(ca să nu-și ghicească ezitățile), în primăvara întunecată de afară. Erau doi străini care nu mai știau să-și vorbească. Radu I. a amestecat de la început câteva cuvinte germane în dialog, ca și cum ar fi uitat să vorbească românește. Fiica sa l-a răspuns în limba germană ca o elevă siluitoare a unei școli de limba germană din București. Apoi totul s-a amestecat cu tăcerea greoaie din compartiment și cu respirațiile oamenilor răsturnați în somn. Privindu-l în ochi femeia și-a dat seama că bărbatul ascunde ceva. Era ceva neclar, fals în tăcerea sa, în neliniștea sa, în gestul nervos cu care își aprindea țigară de la țigară, în felul irascibil de a i se adresa, de a o îndepărta. Și dintr-o dată femeia și-a dat seama că plutește pe un pămînt nesigur, a avut presimțirea coșmarului în care alunecă fără să se mai poată opri.

În apartamentul mărunț din Feldkirch, închiriat la un preț exorbitant, Ileana Felicia I. a realizat că lumea de dincolo e total indiferentă la ceea ce se întâmplă în spatele ferestrelor, că oriincotro ar striga după ajutor mai mult de o consultație medicală sau de o privire plină de reproș nu ar putea culege. Și-a dat seama că bărbatul ei e dator vîndut, că bea peste limitele tolerabile, că fumează pînă la intoxicație, că sînt zile în care nu are ce mânca și că mașina Toyota-Corola e cumpărată pe credit. Acolo a înțeles că s-a petrecut cu soțul ei o metamorfoză tragică, a înțeles că din fostul campion, din bărbatul victorios, încrezător, optimist și tonic a rămas un exaltat de cafea, un bețiv, un dezechilibrat. Șocul a fost paralizant pentru Ileana Felicia I. și pentru fiica sa aflată la vîrsta la care poate deja sesiza și discerne unele nuanțe ale comportamentului uman. Cine era de fapt în ipostaza sa austriacă acest Radu I. ? Un umil profesor de educație fizică a lergînd între o catedră înjumătățită de noile restricții privind emigranții și o jumătate de normă într-un Centru de recuperare a handicapaților mintal. Când Ileana Felicia I. l-a văzut pe fostul campion, pe fostul asistent universitar de la I.E.F.S., lucrînd în condiții de dezintegrare psihică printre ființe practic irecuperabile, ființe aflate la celălalt capăt al evoluției antropoidelor, Ileana Felicia I. a stabilit exact dimensiunile dramei prin care trece soțul său. Pretutindeni în jur se „bălăngăneau“ (expresia îi aparține) copii cu malformații congenitale, cu excrescențe monstruoase, copii care se dădeau cu capetele de pereți, care lingeau poadeaua, care mînceau pămînt sau pur și simplu urlau ca într-o grădină zoologică. Peisajul era dezolant. Cu atît mai mult cu cît pînă la urmă Ileana Felicia I. a fost obligată să se angajeze ca îngrijitoare chiar în acest centru de handicapați mintal, de unde tocmai plecase o femeie de serviciu care încercase sinuciderea ca unică soluție de ieșire dintr-o stare depresivă.

Lovitura de grație a primit-o însă Ileana Felicia I. în noaptea în care Radu I. a anunțat-o că nu mai pot trăi împreună, că e timpul să se despartă, deoarece în perioada petrecută în singurătate la Feldkirch a cunoscut o altă femeie de care nu se mai poate desprinde.

„Să locuiești într-o cameră, închisă, practic claustrată pentru că nu cunoști pe nimeni și pentru că nu are nimeni nevoie de tine, pentru că nu interesează pe nimeni problemele tale oricît de importante ar fi, să nu ai cui te destăinui, să nu ai cui te plînge, să te droghezi ca să dormi, să visezi la un pumn de droguri ca unică alternativă la disperare“ — iată pe scurt aventura trăită într-un apartament de pe o stradă oarecare din Feldkirch în lunile martie, aprilie, mai, iunie, iulie ale acestui an de o femeie vinovată de a-și fi urmat orbește soțul.

Atunci oare de ce întreg scandalul declanșat de Radu I. în jurul „reintegrării familiei“ ? De ce această enormă provocare la adresa opiniei publice ? De ce această sinistru farsă jucată unei femei și unui copil de bună-credință ? Din nevoia de a atrage atenția asupra sa ? Din nevoia de a-și face în acest fel publicitate și de a obține o jumă-

CAPRICII

Urmele suferinței

Suferința nu se transmite din neam în neam, ca o boală. O umbră a ei însă tot se întinde peste cei ce vin din urmă. În sat la noi, de pildă, a existat o familie care a fost roasă de niște certuri mari și cumplite, mai ceva decît cele pe care le pomenești tu în „Cordovani“. Trei frați au stat în centrul acestor frămîntări, voinici și întregi toți. Dar nu despre ei aș vrea să vorbesc, și nici despre părinții lor, cu care s-au certat și s-au bătut, pe care i-au scos pe drumuri, ci despre copiii lor, despre urmași. Sînt vreo nouă, șapte băieți și două fete, și sînt atinși toți, de mici, de un fel de melancolie. Sînt triști, cel mai adesea, și poate că ei nici nu-și dau seama de asta, că sînt triști și melancolici. Nici eu nu mi-am dat seama, la început. Îl vedeam pe cîte unul și-l zăream, altădată, pe altul, trist sau petrecut cu firea, stîns. Și mă întrebam ce-o fi cu ei, de ce sînt necăjiți mereu ? ! Cearta trecuse, baza ei, pămîntul, pierise, se topise în tarlăua colectivei. Iar pă-

rinții lor, cei trei frați, se împăcaseră, cumva, după ce muriseră bătrîni. Lăcrurile intraseră în normal, numai pe deasupra însă, fiindcă pe dedesubt mocneau și fierbeau, bubuind îndelung, spărgîndu-se în sufletul urmașilor în explozii surde și sure. Asta pentru că ei, urmașii, se născuseră și crescuseră în umbra măcinării aceleia cumplite, își văzuseră părinții sfișiiindu-se, înfugîndu-se și bătîndu-se, înșingerați și murdari de pămînt, văzuseră cum umblaseră bunicii lor buni pe drumuri, plîngînd și scriștînd, înjurîndu-și copiii și blestemîndu-și soarta, înjurîndu-i și blestemîndu-i și pe ei, pe nepoți, în loc să le spună povești, cum s-ar fi cuvenit. Ei înșiși, copiii acestor copii, urmașii, fuseseră scoși pe drumuri și prin grădini, dormind între oi sau în grajd, așteptînd cu un fel de nedumerire să se isprăvească odată cu dezmățul acela chinuitor și greoi, care se spărgea și se sfărîma în sufilete lor curate, năclăindu-le. Dar cearta nu se mai isprăvea. Pe urmă, cînd s-a isprăvit, înmuindu-se mai întîi, ca un foc greu, ei erau mari și erau atinși, toți, de tristețea aceea cenușie și densă, fără nume...

ION LĂNCRĂNAN

tate de catedră într-un Centru de handicapați mintal ? Dar poate că la urma urmei Radu I. a fost doar instrumentul unei calomnii amplificate cu bună știință de unele mijloace de informare în masă pînă la proporțiile unei bombe cu explozie întîrziată. E clar că a avut interesul cineva să fie provocată opinia publică iar cazul celor doi soți a servit drept momeală.

Familia a rămas totuși în camerele aceluiași apartament; soții trăiau ca doi străini obligați să conviețuiască de situația imposibilă în care se aflau, înecîndu-și fiecare în felul său amarul acestei dureroase experiențe de viață, unul în băutură, altul în tranchilizante.

Înflorau teii și Adina Irene I. ar fi vrut să se plimbe, să vadă lumea. Fetița avea să înțeleagă adevărul relațiilor dintre părinții săi și avea să regrete insistențele depuse pe lingă mama ei de a porni în căutarea tatălui rătăcitor. O călătorie cu mașina pînă în Elveția s-a dovedit a fi o escapadă plină de reproșuri și de invective.

Apoi, Radu I. a început să se poarte ciudat, să vorbească singur, să plece cu mașina la ore tîrzii din noapte, să gonească pe autostrăzi fără nici un sens, fără nici o direcție. Apăsînd pe accelerație pînă la refuz, provocînd accidente, plătînd la nesfîrșit amenzi contravenționale. Însoțit de femeia aceea excentrică, extravagantă care subjugase iluziile fostului campion. Sînt, iată, oameni care nu pot supraviețui propriilor lor performanțe, propriilor victorii, și care alunecă pe nesimțite de la sublim la abjecție !

Cînd i s-a pus întrebarea : de ce a apelat la clauza reintegrării familiei de vreme ce totul aici este dezagregare și disperare, Radu I. a răspuns că a făcut-o „de dragul copilului“ și „din caritate“ pentru soția sa, oferindu-le astfel posibilitatea de a ajunge în occident. „În occident ? ! Pentru ce ! ? Eu nu am venit la Feldkirch pentru că e în occident, ci pentru că aici ești tu, tatăl copilului meu !“

La urma urmei, Feldkirch e un oraș frumos care îi amintește Ileanei Felicia I. de Sinaia. Un oraș în care merită să fii fericit. Cunoscutii din țară o sfătuiau să-și ascute răbdarea „că pînă la urmă Radu va renunța la aventura sa și se va întoarce la copil“. Pe de altă parte aceleași sfaturi le primea și de la primele cunoștințe făcute la Feldkirch. Pretutindeni trăiesc oameni și nimeni nu poate rămîne insensibil la drama oamenilor de alături. Chiar dacă acești oameni dau impresia că nu se interesează decît de propriul lor tub digestiv și de carburatorul limuzinei proprietate personală. A încercat să-i asculte. A încercat un compromis în acest peisaj sufletește dezolant, a încercat să treacă peste aventura soțului ei, să se dedice educației copilului.

Dar au podidit-o amintirile, părinții, prietenii, cunoscuții și chiar necunoscuții, cei întîlniți doar întîmplător pe stradă cîndva, străzile, casele... Uneori memoria oamenilor devine de nesuportat ! Ți se face dor pînă și de telefonul care sună — să zicem — la miezul nopții, din greseală. Uneori, printr-un telefon, te simți mai aproape de oameni, simți că nu s-au rupt chiar de tot relațiile tale cu lumea.

„Amenințată că nu-mi dă copilul înapoi decît dacă trec peste cadavrul lui, am forțat o reconciliere, o tentativă reală de întregire a familiei, nu așa cum o planificase soțul meu. I-am propus să ne mutăm în alt oraș, cît mai departe de acest naufragiu pe care nu-l mai puteam controla, sau să renunțăm la cealaltă femeie. N-a vrut nici una, nici alta. Epuizasem toate mijloacele raționale de luptă împotriva propriei noastre degradingolade. Omul din fața mea se schimbase atît de mult încît uneori aveam impresia că a fost substituit sau că a înnebunit. După zile și nopți de nemîncare, de nesomn, după zile și nopți de „grevă a foamei și nesomnului“ la propriu, nu la figurat cu tam-tam și cu fotoreporterii, după zile și nopți de domiciliu forțat, domiciliu pe care ni l-am impus noi, adică eu și fetița, soțul meu a fost de acord să ne întoarcem în țară. Mi s-a părut chiar că împinsese anume pînă la paroxism puterea noastră de înțelegere și rezistență noastră fizică, pentru a-i smulge în mod umilitor cererea de grație și de eliberare din mica noastră penitență. A sfîrșit chiar prin a fi fericit că plecăm... Nu știu, n-am înțeles și nu înțeleg nici astăzi gestul lui de a ne chema cu atîta disperare și publicitate lingă el !“

Ileana Felicia I. și fiica sa au primit imediat viză de întoarcere în țară. E un om profund marcat de umilințele prin care a trecut. E ceea ce a mai rămas dintr-o femeie tînără și frumoasă. Pînă la urmă, desigur, rănile acestei experiențe dramatice, care se putea încheia tragic, se vor vindeca și Ileana Felicia I. își va reveni. Viața i-a dat însă o lecție dură pe care a primit-o pentru că a venit în întâmpinarea ei cu o naivitate și o candoare împinse pînă la melodramă. Dar oare pînă unde putem condamna o femeie care a vrut la urma urmei, cu orice chip, ca fiica ei să-și recapete tatăl ? De condamnat sînt în primul rînd toți aceia care sub paravanul unor principii umanitare, într-un limbaj profund demagogic și perfid, pervertesc destinele oamenilor, înșală buna lor credință și-i aruncă în pragul catastrofei. Reintegrarea familiilor se bazează în primul rînd pe respectarea demnității oamenilor. Dar ce demnitate mai pot avea aceia care își trădează patria ?

A. DOHOTARU

ILIARDARI ȘI MIZERIA LOR MORALA

Onassis, O. P. M., averea și testamentul său (5)

Totusi, după cum scria cineva, controversata Jackie nu rămâne insensibilă în fața banilor lui Onassis pentru că este o putere liberă căreia nu-i pasă de opinia publică. Funcția ei, în schimb, o obligă să asiste la serate sufocante și plictisitoare, să se supună unei rutine făcută din inerdicții și frustrări și mai ales să se supună mitului puritan al fericitei familii americane. Dacă ar fi să căutăm originile aceluși „da” al lui Jackie spus lui Onassis, ar trebui poate să ne ducem cu gândul la roaziera din îndepărtatul an 1963, când fusese iarăși invitată pe iahtul „Christina”.

În 1963, Jackie pierduse al treilea copil. Două luni mai târziu, soțul ei, John Kennedy, fusese asasinat. Onassis a invitat-o, atunci, să vină pe iahtul „Christina” în speranța că ea va mai uita durerile prinuite de evenimente și, mai cu seamă, de tragica moarte a lui John. Între timp, se află că, ceea ce toată lumea aștepta, o căsătorie Onassis-Maria Callas (care slăbise special pentru aceasta cu 20 de kilograme) nu va avea loc. Cei doi mai sint văzuți împreună și fotografiați cind la Venetia, cind la Capri, cind pe iahtul amintit.

Așadar, în primăvara anului '68, Jackie spune „da” lui Onassis. Aflind vestea, clanul Kennedy fine de urgență un consiliu largit la Hyannis Port, reședința familiei. Se încearcă să se obțină din partea ei o

nise tot mai acerbă. Acolo, în insula Skorpios — 250 de hectare, 10 km de drumuri, cu 46 de servitori, apărată de o flotilă de vedete, străbătută de paznici înarmați și cu o liniște tulburată de vreun foarte inventiv și îndrăzneț fotograf în costum de scafandru — Jackie se dovedește o excelentă companioană a trăsniilor noului ei soț. Mai mult, își redescoperă meseria și face excelente fotografii lui Onassis care, în culmea fericirii, e un neobosit jucător de sirtaki — faimosul dans popular grec — sau îl imită cum poate pe actorul său preferat, Charlie Chaplin. Li se alătură și prințesa Lee Radziwil, sora lui Jackie, care, pentru a nu veni cu mina goală, aduce de la San Francisco îmbrăcămintea tip hippy. După citva timp, fiecare revine la ale lui: Onassis la afaceri, iar Jackie la nenumeratele călătorii. Cuplul se reface doar din cind în cind și pentru scurt timp.

La rindul său, Tina nu poate suporta acest afront și divorțează de marchizul Blandford, punindu-se la dispoziția zeilor pe care îi somează să se răzbune. Și răzburarea zeilor cade mai întâi asupra sorei sale, Eugenia, cu care Niarchos se căsătorise pentru că nu putuse să facă acest lucru cu Tina și apoi pentru a nu lăsa întreaga avere a lui Livanos în mâinile intrigantului Aristotel Onassis.

Niarchos, căruia nu-i dispăcea, nici lui, să alerge după fuste, părea a se fi îndrăgostit de Charlotte Ford, fiica regelui automobilului, dar Eugenia refuzase cu îndârjire să divorțeze. Între cei doi soți izbucnește o ceartă violentă, iar a doua zi Eugenia este găsită moartă.

— Abuz de somnifere, declară medicul familiei.

— A fost lovită cu piciorul în stomac și apoi strangulată, afirmă un mărunț judecător din Pireu, un anume Xenakis.

Culmea culmilor, mărunțul judecător Xenakis se ridică împotriva atotputernicului

virf, în trepte succesive, dominînd Flandra și Brabantul — remarcabil mai mult prin eleganță și îndrăzneală decît prin puritatea stilului (stil flamboyant) — este punctul de orientare vizibil din orice colț al orașului. Construită în etape, de mai mulți arhitecți, de-a lungul a aproape două secole, cu intervenția unui incendiu și a stricăciunilor nu mai puțin grave ale iconoclaștilor, Catedrala de 117 metri lungime și 52 metri lărgime oscilează stilistic între gotic și baroc.

Din păcate, laturile ei dinspre Piața Verde și Piața Mare sint mascate de rinduri de case. Interiorul e însă monumental: arcurile boltei de 40 metri înălțime, susținute de 125 de pilaștri, o splendidă perspectivă de adîncime și uimitoarele efecte luminoase ale vitraliilor produc o impresie de ansamblu copleșitoare. Chiar dacă am face abstracție de cele trei capodopere rubensiene, emoția artistică se declanșează într-un lanț interminabil: deasupra unui mormint de marmură (al unui episcop) sculptat de Quellyn cel Tânăr, o splendidă „Cină” a lui Otto Venius, maestrul lui Rubens, în capela a 3-a, cea mai îndepărtată, singura care a scăpat de jaful din timpul Revoluției Franceze, cind o bună parte a tezaurului artistic a dispărut, întilnim un altar primitiv (altădată, se găseau 32 de acest fel), cu două excelente tablouri de Peppyn; alte tablouri de Diepenbeck, Francken Bătrînul, sculpturi în marmură de Van der Neer, vitralii de Diron, sculptură în lemn de Georts. De Boeck și Van Wint, se supralicitează în frumusețe o orgă în 90 de registre pe care am văzut-o doar (din păcate, n-am putut s-o ascult, catedrala umplîndu-se pînă la refuz cu mult înainte de începerea slujbei), ascensiunea în turnul celor 40 de clopote și a vedere panoramică asupra orașului și a împrejurimilor, pînă la 60 de kilometri depărtare, incheie vizita noastră la Catedrală.

În apropiere — trecînd prin vechiul Tîrg de pește — biserica Sfîntului Paul (1533—1573) armonizînd cu succes o arhitectură a goticului celei de-a treia perioade, cu o decorație interioară barocă. Înainte de a intra în biserică, lîngă capela „surorilor negre”, o curte plină de statui și de stînci savant ritmate, reprezentînd Calvarul. În interior, un perete cu tablouri de mari dimensiuni: „Scene din viața lui Isus”, „Cele 15 taine ale mătîniilor”, „Purtarea Crucii” sint semnate de Van Dyck, „Crucificarea” și „Învierca” de Jordaens. Alte tablouri poartă iscăliturile lui Crayer, Cels, Teniers Bătrînul. Imensul tablou al acestuia din urmă, intitulat „Cele șapte opere ale binefacerii”, tulbură și impresionează prin „urît”. Cred că întreaga pictură flamandă, pînă la Teniers cel Bătrîn, luată împreună, n-are atîția schilozii, mizerabili și alte făpturi oribile cîte a îngrămădit pe o singură pînă acest mare predecesor al expresioniștilor. Două capodopere de Rubens incununează această splendidă galerie a Școlii Flamande: „Flagelarea”, dintre primele și cele mai reușite tablouri ale maestrului, integral pictate „sua manu”, și „Adorația păstorilor”. Confesionarele cuprind numeroase statui în lemn lucrate în stilul Renașterii, de Verbruggen și alți cunoscuți sculptori flamanzi. Dealtfel, prezența noului concept stilistic pe care-l aducea epoca se face puternic simțită și în amprenta renascentistă a turnului.

În același perimetru se află și dreptunghiulara Grote Markt (Piața Mare), avînd pe latura vestică Primăria, și pe alte două laturi (Nord și Sud) rînduri de clădiri din secolele XVI—XVII. Cea de-a patra latură, estică e doar parțial ocupată de case, din ea deschizîndu-se Kaostraat. Piața e bordată de edificii înguste, pe patru nivele, încheindu-se spre virf, în trepte, în stilul Renașterii flamande. În fața Primăriei, un monument alegoric reprezentîndu-l pe Brabo, căpitanul lui Caesar aruncînd în fluviu mina tăiată a gigantului Antigon care, locuind pe malul lui Schelde, vămuia corăbiile în aur. Din această legendă derivă numele Antwerpen de la Hand (mînă) și werfen (a arunca). Grote Markt respiră o atmosferă unică, de epocă. Cu atît mai mult, cu cît cu prilejul aniversării eliberării Antwerpenului ea e împodobită sărbătorește. Pe fațada Primăriei flutură steagurile coaliției anti-hitleriste, pe străvechile edificii flămurele decolorate ale corporațiilor iar pe un postament de pavilioane, lîngă monument, steagurile provinciilor belgiene. Jur-împrejurul pieței dreptunghiulare sint ridicate tribune acoperite de pînă colorată. Primăria cu patru registre de pilaștri și coloane, în centru cu o construcție triunghiulară cu o nișă purtînd statuia Fecioarei, patroana orașului (de o parte figura alegorică a Justiției, de cealaltă Înțelepciunea), a fost ridicată în 1564 de Corneille de Uriende, fratele pictorului, în stilul clasic al Renașterii. Unele din Casele corporațiilor, toate datînd de la începutul secolului al XVI-lea, sint remarcabile mostre ale renașterii flamande în arhitectura civilă. La nr. 36 se află Casa Tesătorilor, la 40 Casa Tapițerilor, ambele cu basoreliefuluri; la nr. 4 e Casa natală a lui Van Dyck și, în sfîrșit, Casa Frantiriorilor Bătrînei Arbalette, despre care unii spun că ar fi casa lui Carol Quintul, poartă în virful frontonului statuia ecvestră, de 4 metri înălțime, a Sfîntului Gheorghe. Dealtfel, multe din aceste edificii sint încornonate cu statui de sfinți, patroane, mucenici, vulturi ș.a.m.d. În spatele Primăriei, într-un labirint de ulicioare — strada Măcelarilor cu „Vechea Măcelărie” din veacul al XIV-lea, cu două rînduri de ferestre înalte și înguste intercalînd trandafiri decorativi cu turnuri ascuțite la colțuri, adăpostește un muzeu al artelor industriale.

Acasă la Rubens

La cîțiva pași de aici, ajungem iar în Groen Plaats, de unde, prin Eirmarkt sau Schoenmarkt, ajungem de Meir care, ca și Piccadilly la Londra, nu este nici „straat”, nici „lei”, nici „piaats”, nici „markt”, ci, simplu, Meir, pentru că face cît toate la un loc, cît străzi, bulevarde și pieti, concentrînd istorie și contemporaneitate, magazine de lux și palat regal, expoziții internaționale de artă, bănci și supermagazine. Piața Meir este locul de la care, dacă nu ni s-ar fi impus o oarecare rigoare în a ordona prezentarea orașului pe o anumită direcție logică, sentimental, am fi fost obligați să începem. Căci este locul de unde a pornit acela fără de care orașul, oricît de mare port ar fi devenit, nu s-ar fi putut ridica niciodată la stăbuleta de spiritualitate, caracterizîndu-l. De-abia acum, așternînd pe hirtie aceste rînduri, imi dau seama că nu cunosc emblema Anversului. Dacă ar fi să i-o constituim, aș pune evident lîngă o ancoră, simbolizînd activitatea portuară, și o paletă de pictor. Pentru că Rubens și Școala Flamandă reprezintă acea dimensiune a permanenței care, alături de navigație, au dus numele acestui oraș pe toate meridianele. La Anvers e casa în care s-a născut, a trăit și a creșt Rubens și tot aici, în biserica Sf. Jacques, în capela Rubens, sub una din ultimele sale creații — „Maria cu copilul inconjurator de sfinți” — un tablou de altar, remarcabil prin compoziție, mișcare, expresia individualizată, adînc psihologică a fiecărui personaj și strălucirea culorilor — își doarme somnul de veci. Tabloul este interesant: toți cei reprezentați pe el dorm în cripta familiei. Se spune că bătrînul ar purta trăsăturile bunicului Rubens, că Sfîntul Iosif ar fi portretul tatălui său, Fecioara și Maria Magdalena ar purta chipurile celor două soții, Isabella Brant și Hélène Fourment, micul inger ar fi și fiului său, iar Sf. Gheorghe, într-o atitudine eroică, ar fi însuși Rubens.

Casa Rubens din piața Meir a fost construită încă de părinți în 1567, dar gustul pictorului i-a adus, prin amenajări succesive, schimbări mai ales de ordin artistic. Astfel, au apărut fațadele din curtea interioară, cu nișe și busturi de Renaștere, cornișe, ghirlande, statui, basoreliefuluri, un somptuos portic. Cu toate că nu-ți cere nimeni să îmbraci papuci, atmosfera intimă, de familie, de locuință e atît de bine păstrată, incît, fără voie, calci în virful picioarelor. Totul e viu, parcă ieri a pus cărbuni în semineul cu faianță de epocă, s-a așezat la lungă masă sculptată sub candelabru olandez de alamă; pe perete, o natură moartă a lui Frans Snyders, cu iepure, fazan și coșul cu struguri; iată-l trecînd prin cabinetul de artă, oprindu-se îndelung sub pinzele contemporanilor săi, oprindu-se pentru o clipă în sanctuarul de casă cu nișe de marmură purtînd busturile unor zeități eline sau împărați romani; urcă apoi scara interioară de lemn spre dormitor, încă o privire spre „Martiriul Sf. Marcus” al lui Veroneze și iată baldachinul cu catifea verde pal și lemnul sculptat, alături — parcă vie — Hélène Fourment te privește din tabloul prietenului Jan van Boeckhorst: camera de familie și apoi cele două ateliere: sus, al elevilor, jos, cu paleta încă strălucînd de culori, al său Pe un perete „Venus deplîngînd moartea lui Adonis” de celălalt „Adam și Eva în Paradis”. Te-ai aștepta să-l vezi, așezat alături de tineri și virșnici pe scaunele pliante, care nu mai sprîjină acum pereții ascultînd în liniște muzică de epocă sau vreun conferențiar savant vorbind doct și pedant despre „miracolul artei rubensiene”.

În grădină e soare — peluze cu orhidee, begonii, azalee și totdeauna, tinoret. Ar fi și nefirese rîndurile să nu se ceară singure pe hirtie.

Soare de septembrie
grădina lui Rubens
centauri și nimfe în marmură dorm
colierul Helenei pe atlas purpurii
fotoliu din piele cu ținte de-alamă
în catifea verde baldahinul
ultima noapte a Maestrului

Soare de septembrie
grădina lui Rubens
portia de lemn deschide aici
culori zburătoare petale și fluturi
havuzuri cu arcuri de-argint
și vița sălbatică pergole de umbră
peste urme de paști

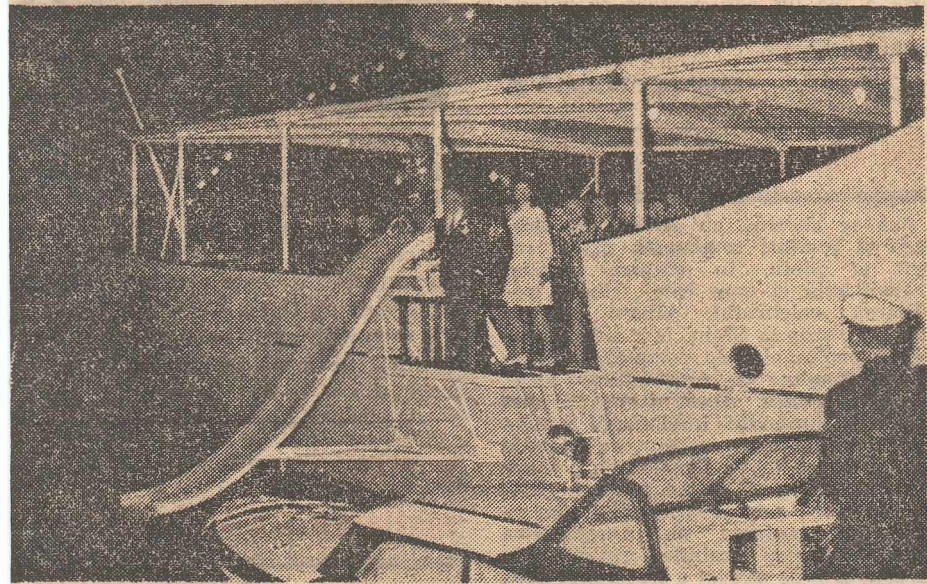
Soare de septembrie
grădina lui Rubens
lumină de soțan
ca pielea Evei din Paradis
văzduhul acorduri de clavecin
aripi de păsări gingurite de fecioare
din Atelier

Îmi place această grădină de
curcubee
bănci de piatră chemînd reveria
și intenția verticală a plopilor
să acopere cazemate de sticlă
ca insula tăcerii să fie a fluturilor
și a celor văzînd în argintul oglinzii
aburul Chipului

Îmi place această grădină de
curcubee
să-mi iau rămas bun
de la ultimul soare de septembrie
de la ultimul soare
dinaintea Noptii Polare.

(Va urma)

TOMA GEORGE MAIORESCU ■

aminare de cîteva luni, pînă după Convenția democratică din august, care, mai mult ca sigur, îl va desemna pe Bob, frațele lui John Kennedy, candidat la președinția S.U.A. Fără succes. Atunci, clanul recurge la cardinalul Cushing, același care, în 1953, binecuvîntase căsătoria dintre John Kennedy, senator de Massachussets, și Jacqueline Bouvier, ziaristă din Franța. Dar Cushing se recuză și e chiar de acord cu Jackie. Dar, în iunie 1968, Bob Kennedy este ucis și el, la Los Angeles. Cîteva luni mai târziu la 20 octombrie, Jackie și Onassis se căsătoresc în insula Skorpios. Sau mai exact pe iahtul „Christina”. Ea avea 39 de ani, iar el 68. Pretențios cum era, Onassis a ținut ca fastul noii sale căsătorii să depășească pe cel imaginat în cine știe ce scrieri orientale. S-au mai consemnat și cîteva mărunte incidente cu vestii, „paparazzi” — fotografii — avizi să obțină cele mai insolite imagini de la ceea ce ei numiseră „nunta secolului”. Chiar așa să fi fost? Comentînd alegerea făcută de Jackie, ziaristul francez Jean Cau scria într-o revistă pariziană: „Dacă aș avea plăcerea de a o cunoaște pe d-na Jackie Onassis i-aș spune că umbra pe care o poartă pe acest pămînt este gigantică, aceea a unei femei care a fost soția președintelui Kennedy și rămîne mama copiilor lui. A fi fost Jackie Kennedy, soția președintelui S.U.A., aceasta nu este ca o etichetă pe care s-o smulgi de pe o haină sau ca un diamant pe care-l poți demonta, ci este un crin, doamnă, care ar fi trebuit să vă marcheze pentru totdeauna. Memoria unui om ilustru și iubit era o onoare și, de asemenea, indiferent ce s-ar fi întâmplat, o obligație. Abia fusese împușcat John Kennedy și dv. ati vrut să trăiți. Obligație nerespectată, era dreptul dv., dar au vă mirați atunci cind nu mai sinteți avocată pentru afecțiunea, amintirile dueroase și respectul pe care-l purtați lui John, ci datorită acestui fabulos contract de căsătorie, pentru rochiile și bijuteriile ce vi le-a adus...” Edificator, nu?

Despre mire nu s-au spus prea multe. Prea era cunoscut ca un om capabil de orice pentru a mai vorbi pe larg și despre el. Doar că avea nevoie de Jackie pentru a-și perfecționa imaginea. Pe scurt, averii lui, ea îi aducea un anume prestigiu (puțin sifonat?) și, mai presus de orice, multă, multă publicitate. Între timp, proaspătul cuplu s-a retras să petreacă în liniște cîteva zile de miere. Cîteva zile pentru că mirele nu-și putea permite nici acum o absență îndelungată de la cirna imensei sale nave, mai ales că concurența deve-

lui Niarchos, îl convoacă pe acesta, îl interoghează îndelung ca pe un autentic suspect. Evident, pentru întregul clan, Niarchos devine un ciumat. Cine va mai îndrăzni să-l revadă sau să-i vorbească? Doar Tina, încintătoarea Tina de pe vremuri, îi cere iertare lui Niarchos. Apoi, pentru a demonstra lumii întregi inocența fostului ei cuman, se căsătorește cu acesta în 1971, chiar în ziua comemorării morții sorei sale și jură că-și va consacra întreaga viață celor patru nepoți. În sfîrșit, Tina Livanos, ex-Onassis, devenită Niarchos, s-a răzbunat. Știînd că singurul om care-l poate înfrunta pe Onassis în ce privește afacerile, îndrăzneala, averea și cuceririle era Niarchos, ea se va servi de acesta ca de un foarte util instrument. Jackie Bouvier, ex-Kennedy, acum Onassis, putea mult și bine să donească asupra insulei Skorpios sau iahtului Tina avea mai mult chiar: stăpînea insula Spatsopoulos, mai mare, mai luxuriantă decît Skorpios, precum și iahtul „Atlantis”, și mai luxos decît „Christina”. Fără să mai vorbim de cabana sa de la Saint-Moritz sau de hotelul particular din strada Chanaleilles, Paris.

(Va urma)
PETRE NICOLAE ■

HOINAR PE MERIDIANE (X)

Orașul cu două dimensiuni

Culoarea de epocă e pigmentată de numeroși halebardieri cu platoșă și coif, cavaleri cu pelerine largi, burghezi cu colane de aur pe piept, cu danțele la manșetă și guler tare, jupinițe în fustanele și șorț, cu bonete albe, scrobite, pe cap sau „doamne” cu rochii lungi de catifea cu minci umflăte... În acest timp, în Piața Verde se alternează fanfarele, frații din Țările de Jos ai lui Till Eulenspiegel trag cu arcul, grupuri de trecători oprîți în fața unui panou cu un complicat desen, în stil medieval, învăț să cînte în cor de la actorii în costume de cîntăreți populari. „Adevărata și singeroasa istorie a lui Van Gulentop”. Iar micile restaurante, înconjurînd piața, și-au scos toate mesele în stradă.

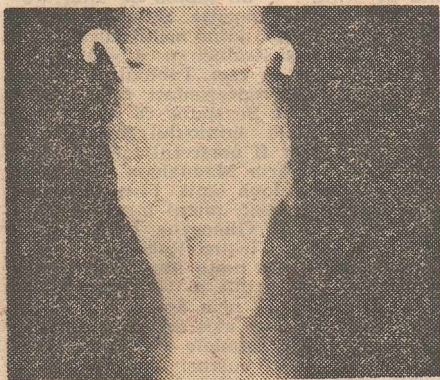
Turnul Catedralei (sec. XIV—XVI) de 132 metri înălțime, îngustîndu-se spre

O nouă
prioritate
științifică
românească

Doi specialiști de la Spitalul clinic de urgență din București, directorul Andrei Firică și medicul primar Octav Troianescu, au realizat nu demult o inedită metodă de tratament și un nou instrumentar de aplicat în fracturile de femur, primind din partea Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci certificatul de prioritate numărul 17 680. Deși reprezentând numai o îmbunătățire substanțială a unor tehnici cunoscute, oatorate în mare măsură medicului austriac J. Ender din Steyr, prioritatea amintită a constituit punctul de atracție al unei mese rotunde organizate, recent, la Viena, în cadrul Congresului comun al societăților austriece și franceze de ortopedie și traumatologie.

Fotografii de GHEORGHE AMUZA

— Tovarășe doctor Firică, invenția dumneavoastră este, desigur, una de ultimă oră. Cu atât mai mult v-am ruga să ne spuneți despre ce anume e vorba.
— Despre o tehnică chirurgicală nouă, care rezolvă întreaga patologie a fracturilor de femur, permițând intervenții eficiente la toate nivelele osului, oferind soluții pe care tratamentul clasic nu le cuprindea, contribuind totodată la sistarea importului unor țije metalice, folosite pînă acum, complicate ca tehnologie și foarte costisitoare.

— Practic, în ce constă noutatea?
— Prioritatea noastră se cheamă osteosinteza în arc metalic secant, ea reprezentînd o perfecționare a tehnicii medicului austriac Ender care, de asemenea recent, a utilizat o astfel de tijă, numai la bolnavii bătrîni și numai la fracturile pertrochanteriane de femur. Metoda noastră, modificînd dimensiunea tijelor și poziția lor, a rupt bariera de vîrstă și limitarea la un singur fel de fractură, secantele putînd fi folosite pe întreaga gamă a fracturilor de femur.

— Care sînt avantajele pentru bolnav?

— În primul rînd, operația este foarte restrînsă, ea menținînd țesutul biologic în condiții bune și neafectînd sistemul vascular periosos. Singerarea este minimă, excluzîndu-se despicarea, în

unele cazuri, pînă la coapsă, iar refacerea bolnavului devine mai rapidă. De regulă, vindecările prin noua metodă se rezolvă în maximum o lună, față de trei, cit prevedea terapia clasică.

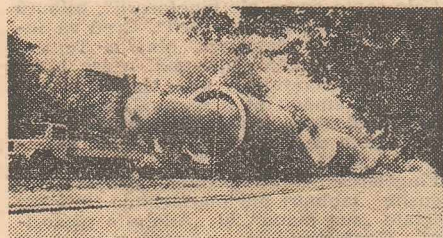
— Cîte fracturi ați tratat pînă acum după noua metodă?

— Peste treizeci. Experiența lor am adunat-o în punctele de vedere expuse la Viena, iar rezultatele lor au fost, păstrînd chiar măsura implicată de o cercetare științifică, entuziasmante, tinerii putînd să meargă după douăzeci și patru de ore, căpătînd independență în mișcări la două săptămîni după intervenție.

OVIDIU IOANIȚOIA

Cu 500 de metri pe oră!

Un spectacol puțin obișnuit se desfășoară pe străzile Bucureștiului în aceste nopți: un convoi greu, compus din trei remorhere (2 Magirus și o Tatra), transportă cîteva utilaje, realizate la Uzina de utilaj chimic „Grivița Roșie“, destinate Rafinăriei de la Pancevo, Iugoslavia. În ce constă particularitatea acestui fapt? Gabaritul coloanelor realizate la „Grivița Roșie“ este impresionant atît ca tonaj, cît și ca înălțime: două piese cîntăresc, fiecare, peste 80 de tone, iar una depășește 100 de tone, înălțimea lor fiind de peste 7 metri! Platformele portante, realizate la Auto Dacia Brașov, au cîte 48 de pneuri. Pentru a nu bloca circulația orașului pe străzile pe unde trece convoiul, acesta se deplasează doar în cursul nopții și este precedat de mașini care emit semnale luminoase pentru a atrage atenția. De asemenea, pentru a putea traversa liniile de tramvai și troleibuze, echipe speciale taie firele și cablurile electrice și le refac pînă dimineața.

Aflăm astfel că utilajele trebuie să ajungă la Brăila, unde vor fi imbarcate pe un vas iugoslav. În oraș, viteza de deplasare este de circa 500 m pe oră, iar pe șosea, în condiții de drum liber, de 10-12 km pe oră.

Gheorghe Zamfir,
în drum spre Hațeg

Zilele trecute a revenit la București, după un lung periplu european încărcat de satisfacții, marele virtuoz al naiului, Gheorghe Zamfir. Ca de obicei, seria de concerte susținute în Franța și Olanda a fost încununată de strălucitoare succese, iar numărul discurilor cu compoziții ale artistului român vî-

dute, numai în 1976 și numai în cele două țări amintite, a depășit 800 000!

— Care e cea mai puternică impresie cu care Gheorghe Zamfir s-a întors acasă din ultimul turneu?

— Întîlnirea cu marele dirijor de origine română Sergiu Celibidache care mi-a declarat cu lacrimi în ochi, că de multă vreme n-a mai avut ocazia să

asculte o muzică românească așa de curată și frumoasă.

— Care e programul dumneavoastră în săptămînile care urmează?

— Ar fi onorant pentru mine să pot cînta în cadrul Festivalului „George Enescu“ din această toamnă, lucru care deocamdată e numai pe jumătate sigur. De asemenea, mă pregătesc ca între obligațiile cărora trebuie să le fac față la București, să mă deplasez măcar o săptămînă în zona Hațegului, spre a lua un nou contact cu minunatul folclor al acestei străvechi regiuni românești.

EMANUEL TÂNJALĂ

Din ornamentica română

Asa se cheamă un Album de broderii și țesături românești, tipărit recent la Sibiu, în editura revistei Transilvania și care este chiar reeditarea celebrului Album artistic din 1904, scos la Sibiu, în condiții grafice excepționale, de secretarul „Reuniunii Române de Agricultură“ local, Dimitrie Coșea. Acest Coșea a fost unul din luminații intelectuali sibieni memorandiști care au ținut ca trecerea prin lume să le fie însoțită de o mare idee, iar ideea să le fie luată în seamă cu orice preț. Prețul plătit de agronomul pasionat de ornamentica populară pentru luminile formației sale de român și de patriot a fost mare, dacă ne gîndim că el a stat niște ani în temnițe, dar iată, astăzi noi vedem că lucrul lui este neprețuit și că numai astfel iau ființă operele însemnate. Și o vedem în reeditare — în tiraj de 10 000 de exemplare — cele 40 de planșe color conținînd 284 modele de broderii țărănești, vechi și străvechi, strînse de Dimitrie Coșea în 19 foste comitate transilvane.

Vom sublinia în noua ediție calitatea remarcabilă a tipăriturii, utilitatea reactualizărilor operate de Rodica Irimie-Foca, pasiunea îngrijitorului de ediție Ștefan Tancou, colaborarea dintre revista Transilvania și Intreprinderea Poligrafică Sibiu, precum și amănuntul că această ediție a fost mai întîi gîndul de bine al unui om al cărților, librarul Reimar Alfred Ungar.

R.F. Germania și Elveția, serios afectate de secetă, în această săptămînă a început să ningă!! În Anglia, după ziarul Daily Telegraph, s-a semnalat „cea mai secetoasă vară din 1727 încocoace“. Ca o primă măsură, s-a interzis folosirea apei pentru udarea celebrului gazon englezesc — nicăiarba de pe stadionul Wembley nefăcînd excepție! În sudul Țării Galilor, apa curentă este furnizată consumatorilor numai 13 ore din 24.

● INTOXICATII. Iată o coloană nouă la această rubrică! În Brazilia, 2.000 de persoane din orașul Salvador suferă de pe urma intoxicației datorată unei scurgeri de clor, de care se face răspunzătoare o mare uzină chimică din zonă. Bilant mult mai tragic la Seveso, în Italia, unde, nu cu multe zile în urmă, dioxina ieșită pe coșurile uzinei chimice ICMESSA a contaminat o regiune foarte întinsă din Lombardia. 13 persoane au fost spitaliza-

Moș Drăghia vrea

s-o vadă, la ea acasă,
pe Nadia Comăneci

Călare pe bicicleta sa, botezată simbolic Dor de ducă, împreună cu care octogenarul, șofer pensionar de mai bine de două decenii, a parcurs 100 000 de kilometri, moș Drăghia s-a întors de la Montreal. După ce, în 1973, Alexandru Drăghia a traversat în șa Bulgaria, Grecia, Turcia și Italia, la 17 iunie, anul acesta, s-a încumetat să plece către Montreal, spre a asista la cea de a XXI-a ediție a Jocurilor Olimpice.

După un drum plin de peripeții, început pe bicicletă, continuat cu vaporul, care l-a transportat de la Constanța la New York, și terminat la Montreal în ziua deschiderii Olimpiadei, călătorul neobosit și bicicleta sa au constituit un punct de atracție al culiselor Jocurilor.

Revenit acasă, octogenarul ne-a declarat că nu se simte obosit și că abia așteaptă s-o ia din loc. Primul drum îl va face, după revizua tehnică de rigoare, către municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, unde vrea s-o vadă, la ea acasă, pe Nadia Comăneci, ale cărei minunate evoluții la Montreal l-au încîntat pe moș Drăghia pînă la lacrimi.

6 mașini

cîștigate la C.E.C. în 5 ani

Auzind Gheorghe Pirvu din Turda că norocul e după cum și-l face omul, a pus ban lingă ban și i-a depus la C.E.C., pe liberele cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme. În 1972, seria libretului lui Gheorghe Pirvu, lucrător în comerț, a ieșit cîștigătoare la tragerile, omul intrînd în posesia unei Dacia 1300. Pirvu s-a bucurat, dar a continuat să depona mai departe și nu peste multă vreme norocul l-a ghicit din nou, venind la Turda tot pe patru roți. Altă Dacie 1300, după care, în anul următor, alta, apoi un Moskvici 407, urmate de alte două autoturisme Dacia 1300, cu toate 6 mașini cîștigate la C.E.C. în rîstimp de 5 ani!!

CURIOZITĂȚI — LIMITE — EXCESE — CONTRASTE

„Cauzele fluctuațiilor climatului sînt, în general, determinate de interacțiunile dintre atmosferă, ocean mondial și ghețuri polare... Anul în curs s-a caracterizat printr-o schimbare bruscă a temperaturilor, dar aceasta nu presupune o schimbare a climatului“ — așa sună, în rezumat, opiniile specialiștilor pe marginea fenomenelor meteorologice neobișnuite din această vară. În vreme ce meteorologii se străduiesc să găsească explicații, consemnăm prin lume:

● INUNDAȚII catastrofale în India, Venezuela, Mexic, S.U.A., Afganistan etc. datorate în special ploilor torențiale. În India, unde ploile musonice au făcut ravagii, 250 de persoane au fost date, recent,

dispărute, iar pagubele materiale s-au cifrat în peste 76 de milioane de dolari. 14 morți în Afganistan și 40 în S.U.A., în zona localității Loveland, statul Colorado, unde riul Thomson s-a revărsat, inundînd o regiune întinsă.

În timp ce în anumite zone ale globului plouă prea des, la Moscova s-a înregistrat recent un record pluviometric, 40 mm în 12 ore, în altele nu plouă deloc! SECETA s-a extins din Europa, unde a cauzat pagube incalculabile, în America de Sud, sînd Brazilia, cea mai mare producătoare de cafea din lume, să importe sute de mii de saci de cafea, recolta proprie fiind compromisă din cauza efectelor lipsei de apă. În același timp, în Franța, Italia,

te, mii de animale domestice au murit, culturile de cereale au fost definitiv compromise, peste 700 de localnici fiind evacuați din zona sinistrată, fără să li se dea vreo asigurare cu privire la data aproximativă cînd vor putea reveni la casele lor.

● DIVERSE. Un puternic cutremur a fost detectat în regiunea Tangsan-Tengran din R.P. Chineză, apreciat drept cel mai mare seism înregistrat în lume în ultimii 10 ani. Cîteva zile mai tîrziu, un cutremur catastrofal, în sudul Filipinelor ● Recent, s-a prăbușit cel mai vechi pod vienez întins peste Dunăre, Reichsbruecke, care a supraviețuit bombardamentelor ultimului război. Pagube — 60 de milioane dolari. ● În sudul Franței, 400 de pompieri au încercat zadarnic să localizeze un incendiu, ale cărui efecte s-au făcut simțite pe o suprafață de peste 14 000 de hectare.

FLACARA Redacția: București, Piața Școlii 1, sector 1, căsuța postală 4112, oficiu 33 Tel. 17 60 10, 17 60 20, interioare: reportaj (A. Dohotaru - 16 17); cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu - 16 06); știință (Livu Timbus - 16 18); probleme cetățenești - scrisori (Marga Nedelea - 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache - 16 18); fotoreportaj - 15 95; documentare - 16 23; administrație (Alexandru Medar - 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Sorin Postolache - 17 82 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu 17 78 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Traian Prosan - 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef - 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii“.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU